

ELŐTERJESZTÉS

Tótkomlós Város Önkormányzata Képviselő-testületének
2018. november 29-ei ülésére

Tárgy: Tótkomlós Város Önkormányzata 2019-2023-as időszakára vonatkozó Helyi Esélyegyenlőségi Programja elfogadása

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvénnyel (a továbbiakban: Ebktv.), a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelettel és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel Tótkomlós Város Önkormányzata 121/2013. (VI. 26.) kt. határozatával rögzítette a Helyi Esélyegyenlőségi Programjában (a továbbiakban: HEP) az esélyegyenlőség biztosítása érdekében szükséges feladatokat.

Az Ebktv. 31. §-a rendelkezik a helyi esélyegyenlőségi programokról. A törvény 31. § (1) bekezdése szerint a települési önkormányzat ötévente öt évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot fogad el.

Tekintettel arra, hogy a fenti HEP vonatkozásában az 5 év letelt, ezért a képviselő-testületnek új dokumentum elfogadásáról kell döntenie.

Fentieknek megfelelően az Igazgatási osztály megfelelő képzettséggel rendelkező ügyintézői – Bedőné Skoda Ilona és Takács Ágnes Katalin - megkezdték a 2019-2023-as időszakra vonatkozó Helyi Esélyegyenlőségi Programmal kapcsolatos teendőket, információgyűjtést és kidolgozták az előterjesztéshez mellékelt dokumentumot.

A HEP kidolgozásának menete az alábbi volt:

- 2018. február 20.: Intézmények, alapítványok, civil szervezetek megkeresése, helyi és központi adatgyűjtés az elmúlt időszakra vonatkozóan.
- 2018. február 27.: HEP Fórum – az aktuális problémák megbeszélése.
- 2018. május 17.: Ismételt megkeresések, adatgyűjtés.
- Köztes időben a beérkező adatok rendszerezése, összesítése, hiányzó adatok beszerzése, a dokumentum megszövegezése és több alkalommal egyeztetés, véleményeztetés a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság illetékes mentorával.

A Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság Békés Megyei Kirendeltsége az előterjesztéshez mellékelt dokumentumot véleményezte. Beliczáné Dudás Erzsébet, mentor álláspontja szerint a HEP megfelel a jogszabályi előírásoknak és minden kötelező elemet tartalmaz.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy az előterjesztést vitassa meg és hozza meg döntését!

„A” HATÁROZATI JAVASLAT

Tótkomlós Város Önkormányzat Képviselő-testülete az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 31. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően a 2019-2023-as időszakra vonatkozó Tótkomlós Város Helyi Esélyegyenlőségi Programját (Helyzetelemzés és Intézkedési Terv), valamint mellékleteit *jóváhagyja.*

Felelős: dr. Garay Rita polgármester
Határidő: azonnal

„B” HATÁROZATI JAVASLAT

Tótkomlós Város Önkormányzat Képviselő-testülete az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 31. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően a 2019-2023-as időszakra vonatkozó Tótkomlós Város Helyi Esélyegyenlőségi Programját (Helyzetelemzés és Intézkedési Terv), valamint mellékleteit *nem hagyja jóvá.*

Kéri a Tótkomlós Város Helyi Esélyegyenlőségi Programját és mellékleteit átdolgozni az alábbi szempontok alapján:

.....
.....

Felelős: dr. Garay Rita polgármester, Bedőné Skoda Ilona, Takács Ágnes Katalin igazgatási ügyintézők
Határidő: azonnal

Tótkomlós, 2018. november 19.

dr. Garay Rita
polgármester

Az előterjesztést készítette:

Stübéné dr. Borsodi Olga aljegyző

Helyi Esélyegyenlőségi Program

Tótkomlós Város Önkormányzata

2018.

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Előszó.....	4
Bevezetés	4
A település bemutatása	5
Értékeink, küldetésünk	10
Célok.....	11
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)	13
1. Jogszabályi háttér bemutatása	13
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	13
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	30
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	50
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	71
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	77
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	81
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	85
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	87
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	89
1. A HEP IT részletei	89
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése.....	89
A beavatkozások megvalósítói	90
Jövőképünk	91
Az intézkedési területek részletes kifejtése	91
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	106
3. Megvalósítás	119
A megvalósítás előkészítése	119
A megvalósítás folyamata.....	119
Monitoring és visszacsatolás	121
Nyilvánosság.....	121
Érvényesülés, módosítás	123
4. Elfogadás módja és dátuma.....	124

*„Próbáljátok megérteni egymást, felfedezni a jót, ami társaitokban van!
Mindig keressetek legalább egy pozitív pontot, és arra építsetek.
Ha egy emberben végképp nem sikerül semmi jót találni, akkor kérjétek
meg valakit, hogy segítsen!”*

Teréz anya

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

ELŐSZÓ

Az Országgyűlés megalkotta az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvényt, mely szerint az esélyegyenlőségi program célja, hogy az élet valamennyi területén megelőzze a hátrányos megkülönböztetést és elősegítse az egyes társadalmi csoportok tagjainak esélyegyenlőségét. A települési önkormányzat a fent említett jogszabály 31. § (1) bekezdése alapján ötévente öt évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot fogad el, melynek időarányos megvalósulását, illetve a helyzetelemzés esetleges megváltoztatását kétévente áttekinti, szükség esetén felülvizsgálja.

Tótkomlós Város Önkormányzatának Helyi Esélyegyenlőségi Programját (2013-2018) Tótkomlós Város Önkormányzat Képviselő-testülete a 121/2013. (VI. 26.) kt. határozatával fogadta el. Az Önkormányzat a programban 2013. évben beazonosított – a célcsoportokra (mélyszegénységben élők, a romák, a gyermekek, a nők, az idősek és a fogyatékkal élők) vonatkozóan megállapított – problémák megszüntetése érdekében megfogalmazott intézkedési tervet, az abban foglalt ütemezésének megfelelően részben végrehajtotta.

A program áttekintése során annak felülvizsgálatára került sor. A vonatkozó törvény 31. § (4) bekezdésében foglaltaknak megfelelően a Képviselő-testület felülvizsgálta és a felülvizsgálat eredményeként a 114/2015. (VI. 25.) kt. határozatával átdolgozott, a program részét képező Intézkedési Tervet jóváhagyta.

A Képviselő-testület 2017. évben ismét felülvizsgálta programját és a 130/2017. (VI. 29.) kt. határozatával a Tótkomlós Város Helyi Esélyegyenlőségi Program részét képező Intézkedési Tervet jóváhagyta.

2018. évtől a vonatkozó jogszabályi előírásoknak megfelelően új helyi esélyegyenlőségi program kerül elkészítésre.

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Tótkomlós Város Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Helyi Esélyegyenlőségi Programmal (a továbbiakban: HEP) összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

A település története:

A honfoglalás kori leletek szerint településünk és környéke különböző népek által lakott terület volt, a régészek Árpád-kori falvak nyomaira bukkantak. Ebből a korai időszakból a nagykopáncsi kápolna őrzi a román építészeti stílus emlékét. Később az oklevelek tanúsága szerint a komlói pusztát Hunyadi János birtoka volt. 1484-ben Mátyás király tulajdonát képezte, aki Komlóst fiának Corvin Jánosnak adományozta. A terület a törökdúlás idején többször cserélt gazdát, a szerencsétlen lakosság a hódítók elől elmenekült.

Az elnéptelenedett komlói birtok báró Rudnyánszky József tulajdona lett. A báró szentandrási jobbágyságait szorgalmuk és példás magaviseletük miatt szerette, ezért a vallási villongások miatt beleegyezett lakhelyük elhagyására, és a telepítésre vonatkozó szerződést velük 1746. január 8-án meg is kötötte. Mintegy 80 szlovák család érkezett a komlói pusztára. Az ideköltözöttek lázas építőmunkába kezdtek, folyamatosan építették lakóházaikat, az istentisztelet megtartására szolgáló imaházat, az iskolát, egy tanítói lakással együtt. Szexty György lelkész vezetésével 1795-ben megépítették a most is pompázó monumentális evangélikus templomot.

A komlóiak száma, vagyona és műveltsége is gyarapodott. A XIX. század második felében a magyar ajkú lakosok egyre többen lettek, ezért az ő lelki épülésükre évente négyszer magyar istentiszteletet tartottak.

A kiegyezés után, 1893-ban felépült a községháza, amelyet közös összefogással építettek. Az I. világháborúig újabb létesítmények bizonyították, hogy a lakosság és az előljáróság tudta, a haza hasznos polgárai csak úgy lehetnek, ha a polgárosodás útját követik. Ezt a lázas építő tevékenységüket a komlóiak a II. világháború végéig folytatták. Hosszú évtizedekre meghatározta a falu sorsát, a település lakosságának szerkezetét az 1946/48-as szlovák-magyar lakosságcsere. A siker, vagyis a minél nagyobb számú áttelepítés érdekében a befogadó ország és a helyi szlovákság szervezetei egyaránt komoly propagandát fejtettek ki. Tótkomlósról 939 család, szám szerint 3254 lakos választotta az új hazát. Ezzel párhuzamosan megkezdődött a magyar anyanyelvűek áttelepítése Tótkomlóra, ám lényegesen kevesebben érkeztek, mint ahányan távoztak, mindössze 400 család, azaz mintegy 1500 betelepülő jött.

A fordulat éve után változás történt a helyi közigazgatási rendszerben is, megszűnt az önálló képviselő-testület.

1989. és 1990. nagy politikai változásokat hozott hazánkban és a szomszédos országokban is. Újjáéledt a többpártrendszer, Magyarország államformája ismét köztársaság lett. Az 1990. tavaszán megtartott országgyűlési, majd a helyhatósági választások után ismét önkormányzati képviselő-testületek irányítják a helyi ügyeket.

A lendületes fejlődésnek köszönhető, hogy Göncz Árpád köztársasági elnök Tótkomlós nagyközséget 1993. november 1-jével várossá nyilvánította.

A település elhelyezkedése:

Tótkomlós Magyarország dél-alföldi területén, Békés megyében - Orosházától 18 km-re, délre - található település, mely földrajzi elhelyezkedésénél fogva azon települések egyike, amelynek vonzáskörzete részben egy másik megyéhez is, Csongrádhoz tartozik: Nagyér, Ambrózfalva, Csanádalberti, Pitvaros.

A tengerszint felett mintegy 93-99 m között fekszik, a Maros hordalékkúpjához kapcsolódó, Tisza völgy irányában lejtő jellemzően sík területen.

Tótkomlós város közigazgatási területe 12539,7 ha, melyből 460,4 ha belterület, 11941,1 ha külterület és 138,1 ha zártkert.

A település közúton és vasúton egyaránt megközelíthető.

Két fontos útvonal keresztezi a várost a 4432-es út Békéscsabáról-Makó irányába és a 4427-es út Orosházáról-Mezőhegyes irányába.

A várost vasúthálózat köti össze Orosházával és Mezőhegyessel, mely kétirányú átmenő forgalmat biztosít a települések között.

A belső úthálózat kiépítettsége még nem teljes körű. 2004. évben a 109 utcából a kiépített portmentes utak száma 66 db volt – összesen mintegy 31,6 km. Később 3 utcában betonút és további 8 utcában útalap készült, mely 60 % fölé emelte a kiépítettséget. További bővítésnek köszönhetően 2010. év végére még 5 utca megközelítőleg 1600 m-el növelte meg a szilárd burkolatú útjaink hosszát. A város belterületében lévő utak karbantartása, felújítása folyamatosan történik. Továbbá a TOP-3.1.1-15-BSI-2016-00012 kódszámú, Tótkomlós kerékpárforgalmi hálózatának fejlesztése című pályázat keretében 1325 méter hosszúságú kerékpárút kialakítására kerül sor.

A település infrastruktúrája:

Tótkomlóson a több mint 3100 belterületi ingatlanból a lakott ingatlanok száma 2900, melyből ivóvízhálózatba bekapcsolt lakások aránya 93 %.

A KEOP-1.2.0(2F)09-2010-0087 kódszámú csatornahálózat és szennyvíztisztítási projekt 2014. március – 2015. október közötti időszakban történő műszaki beruházásnak köszönhetően, 2291 db ingatlan szennyvízhálózatra való rákötése történt meg. A lakossági rácsatlakozás tervezett költsége 267.000,- Ft/ingatlan volt, a tényleges lakossági hozzájárulás összege ingatlanonként 58.000,- Ft-ba került. Az eredeti hozzájárulás összegét többlettámogatást nyújtó pályázatok útján sikerült csökkenteni.

A csatornahálózat kialakítása során az ingatlanok előtti terület és az utcák, utak helyreállítása jelentős arányban megtörtént. A kivitelező Duna Aszfalt Kft. javítási munkálatait a Tótkomlói Polgármesteri Hivatal Igazgatási osztálya ellenőrzi.

Tótkomlós városban 2015-ben az ivóvíz rekonstrukció befejeződött.

A település gazdasági jellemzői:

Tótkomlós gazdaságában a mezőgazdaság, élelmiszeripar, a kézműipar, könnyűipar a meghatározó a szolgáltatások mellett. Évszázados hagyománya van az őrlésnek a városban, ma is működő malom, jelentős mennyiségű gabonát dolgoz fel. A városban több szárító, magtár, takarmánygyártó üzem, ezen kívül állattartó nagyüzemi telep működik.

A lakosság túlnyomó részben ma is mezőgazdasággal foglalkozik, ez a helyiek egyik megélhetési forrása. A kapcsolódó vállalkozások (keveréktakarmány gyártás, malomipar, tojástermelés) is jelentős foglalkoztatók. A 90-es években a kis- és középvállalkozások száma emelkedett, s néhány könnyűipari vállalkozás is működik a településen. 2017-ben a településen 625 egyéni vállalkozót és 167 vállalkozást (Zrt., Bt., Kft.,) tartunk nyilván.

A városban a külföldi érdekltségű vállalkozások is jelentős munkalehetőséget biztosítanak a lakosság számára.

A MAS 2003. Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. két gyárépületben, összesen 4000 m² területen foglalkoztat helyi, illetve környékbeli munkavállalókat. A foglalkoztatottak száma 100 fő.

A RIMAX Ipari és Kereskedelmi Kft. fő tevékenysége mezőgazdasági, erdészeti gépek és kellékek gyártása, dolgozói létszáma meghaladja a 300 főt.

A településen elsősorban a szántóföldi növénytermesztés jellemző, amelyet kiegészít a takarmánynövények termesztése. Nagy jelentőségű továbbá az állattenyésztés, különösen a baromfitenyésztés, liba és a sertéstartás.

A település nevezetességei:

A városba érkezőket több nevezetesség is várja. Közülük kiemelkedik az 1795-ben, késő barokk stílusban épült evangélikus templom, a Nagykopáncs határában található Árpád-kori kápolna, az Erzsébet ligeti milleniumi emlékpark, az Erzsébet ligetben található Mária-emlékhely, a Tótkomlói Szlovák Emlékház, a Tótkomlói Szlovák Tájház, a Koppány János Szlovák Néprajzi Gyűjtemény és a tanyavilág emlékét őrző Tanyamúzeum, mely a hagyományos gazdálkodás emlékének tárháza.

A város büszkesége és gyakran látogatott idegenforgalmi központja a Rózsa Fürdő, mely 1942 óta áll folyamatosan a környék, valamint a helyi lakosság rendelkezésére. A város szívében található fürdőben a strandfürdőzés mellett kiemelkedő gyógyászati tevékenység is folyik, mely a feltörő 46 °C-os, magas kvasav tartalmú természetes alkálihidrogén-karbonátos gyógyvízre épül. A reumatológiai szakrendelés keretében fizioterápiás, valamint a termálvízre épülő balneoterápiás kezelések vehetők igénybe a reumatikus betegségek és a mozgásszervi elváltozások kezelése, gyógyítása céljából. A megújult létesítmény hangulatos, családias környezettel, modern gyógy- és strandszolgáltatásokkal áll a vendégek rendelkezésére.

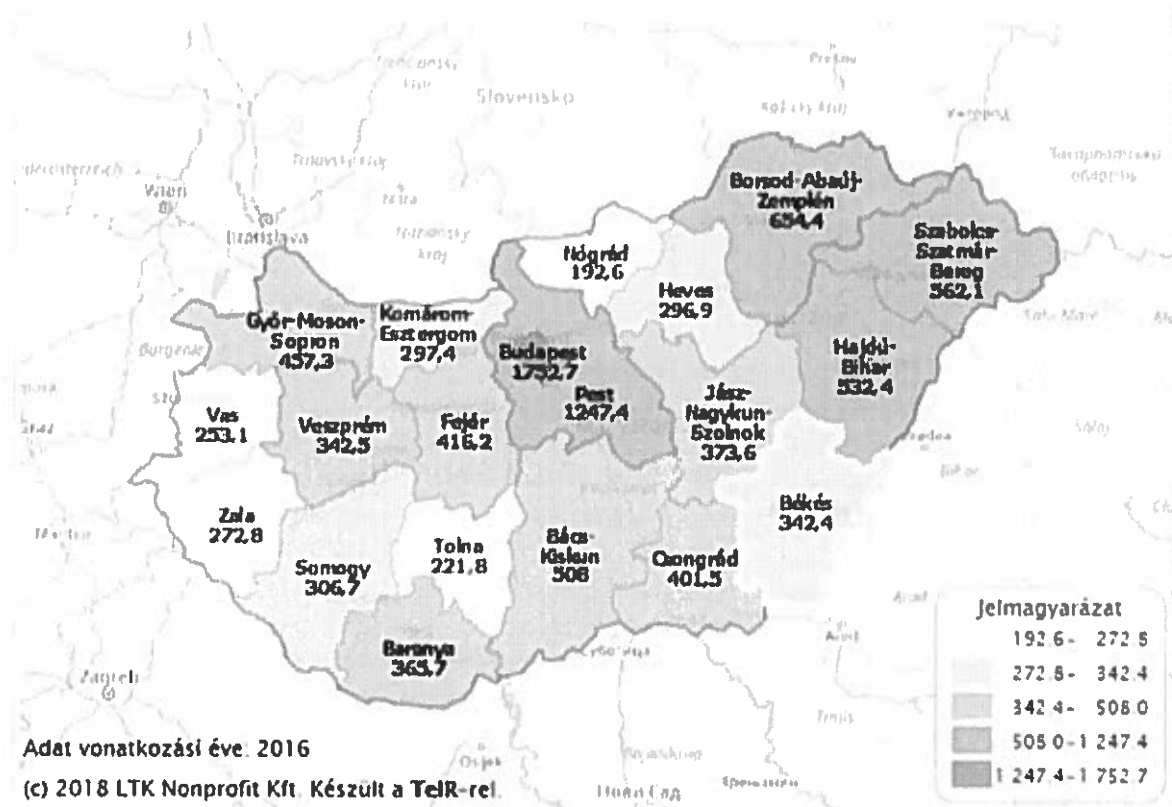

A település demográfiai helyzete:

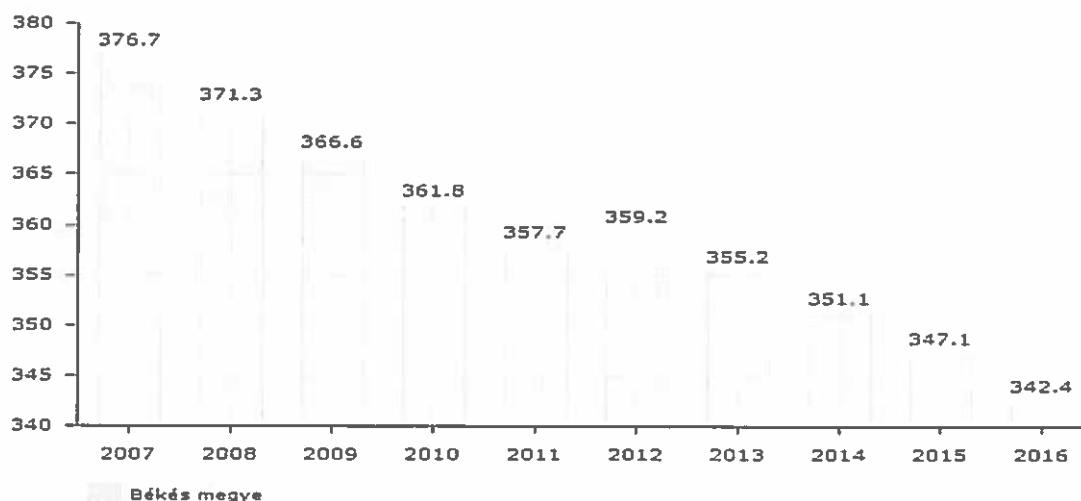
Tótkomlós város lélekszáma Magyarország legtöbb településéhez hasonlóan folyamatosan csökken. 1945-ben még 10.984 fő lakott a településen, míg napjainkban már csak 6257 fő a város lakosságának száma.

Lakónépesség (1000 fő)

A lakónépesség az adott területen lakóhellyel rendelkező, és másutt tartózkodási hellyel nem rendelkező személyek, valamint az ugyanezen területen tartózkodási hellyel rendelkező személyek együttes száma. Ezres nagyságrendben kerül megadásra.

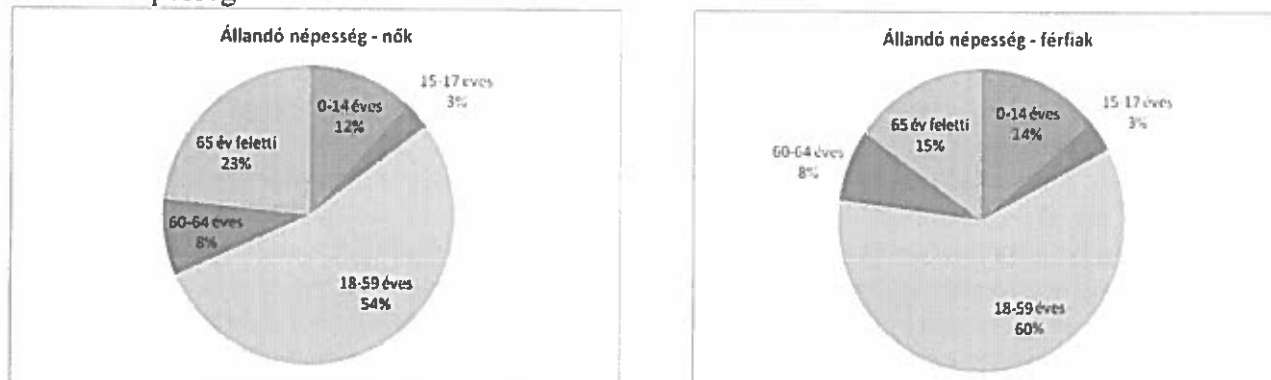
(c) 2018 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

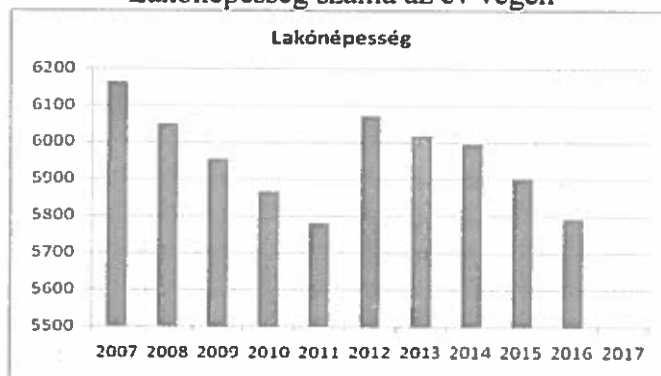
A legnagyobb lélekszámcsökkenés 1945-1946-ban, valamint 1980-1990. évek között következett be. A lakosságszám csökkenése lelassult, de nem állt meg a népesség fogyása. 2011-től 2017. január 1-ig mintegy 322 fővel csökkent a lakosságszám. A csökkenés több tényező együttes hatásának eredménye, ilyen a születések és halálozások aránya, valamint a fiatalabb korosztály elvándorlása a városból mely az utóbbi évek jellemző tendenciájává vált.

Állandó népesség

Forrás: TelR, KSH-TSTAR

Lakónépesség száma az év végén

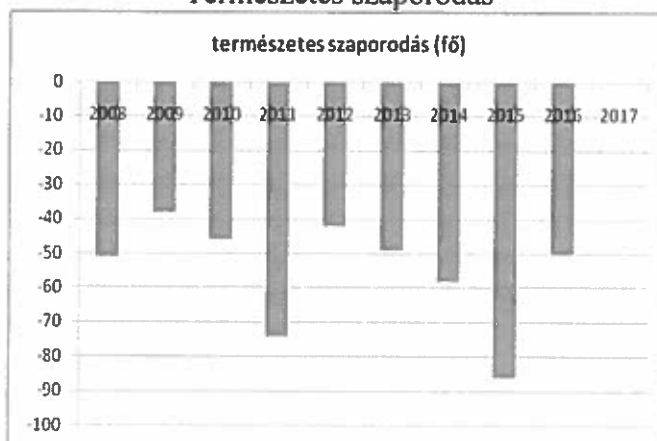

Forrás: TelR, KSH-TSTAR

Ahogy a diagram is mutatja 2007-től valamelyest lelassult, de nem állt meg a népesség fogyása. 2007-től 2011-ig mintegy 270 fővel csökkent a lakosság száma. A csökkenés több tényező együttes hatásának eredménye, melyből kiemelkedő fontosságú a munkalehetőségek szűkössége.

A város állandó lakossága 2017. január 1-én 6257 fő, lakónépessége 5989 fő volt.

Természetes szaporodás

Forrás: TelR, KSH-TSTAR

A fiatalabb korosztály elvándorlása a városból magával vonzza a csökkenő gyermekszületések számát. Az ábra jól szemlélteti, hogy sajnálatos módon a gyermekek élve születésének aránya az elhalálozásokhoz viszonyítva magas. Ezáltal az idősek aránya folyamatosan növekszik, ami a város elöregedését vonja maga után.

Az állandó lakosság száma korcsoportonkénti bontásban 2011 – 2017. évekre vonatkozóan:

Év (I.I)	Lakos (fő)	18 év alattiak (fő)	18 év alattiak aránya a teljes népességhez (%)	19-60 év közöttiek (fő)	19-60 év közöttiek aránya a teljes népességhez (%)	61 év felettiak (fő)	61 év felettiak aránya a teljes népességhez (%)
2011	6.321	1.154	18	3.674	58	1.493	24
2012	6.257	1.130	18	3.635	58	1.492	24
2013	6.195	1.098	18	3.617	58	1.480	24
2014	6.133	1.066	17	3.564	58	1.503	25
2015	6.113	1.064	17	3.541	58	1.508	25
2016	6.058	1.045	17	3.473	57	1.540	26
2017	5.999	1.034	17	3.427	57	1.538	26

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR, helyi adatgyűjtés

Értékeink, küldetésünk

Küldetésünk a társadalmi felzárkózás, a mélyszegénység megszüntetése és az esélyegyenlőség terén az álláskereső, alacsony végzettségűek, megváltozott munkaképességűek, a mélyszegénységben élők és romák helyzetének segítése, a nők, az idősek, a gyermekek és a fogyatékkal élők segítése a felzárkózásban. Az etnikai csoportok és az eltérő társadalmi státuszú rétegek közti határok megszüntetése, valamint a területi társadalmi különbségek csökkentése.

Esélyegyenlőségi programunk elkészítése során arra törekedtünk, hogy a településünkön élő

- mélyszegénységben élők,
- romák
- nők
- gyerekek
- idősek
- fogyatékkal élők

esélyegyenlőségének megvalósulását előmozdítsuk, valamint az egyenlő bánásmód feltételeit biztosítsuk. Mindezt tesszük Magyarország Alaptörvényének II. cikkében foglaltakra tekintettel azon meggyőződésből, „hogy az emberi méltóság sérthetetlen. Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz, a magzatot élete fogantatásától védelem illeti meg”.

A HEP összeállításakor azonosulunk Magyarország Alaptörvényének XV. cikkében megfogalmazott értékekkel is, miszerint „Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.

A HEP összeállításakor már az előkészítés fázisától kezdve arra törekszünk, hogy a tervünk valós igények felmérésén alapuljon, és maga a program, valamint a program kialakítása során kikristályosodó intézkedési terv reális szükségletek kielégítésére irányuljon. Ennek érdekében a lehető legszélesebb körű szakmai partnerség kialakítására törekszünk az esélyegyenlőségi célcsoportokkal foglalkozó állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetekkel úgy a program kidolgozása, mint annak megvalósítása során.

Fontosnak tarjuk hogy Tótkomlós Város Önkormányzatának Helyi Esélyegyenlőségi Programja – a hatékony megvalósíthatóság érdekében – társadalmi elfogadottságot is élvezzen. Ennek érdekében törekszünk az egyenlő hozzáférés biztosítására, valamint arra, hogy a program széles körű nyilvánosságot kapjon.

Célok

A HEP átfogó célja:

Tótkomlós a program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás,
- a szociális biztonság,
- az egészségügy,
- az oktatás és
- a lakhatás

területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A közoktatási intézményeket érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja:

Elsődleges célunk számba venni a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen. E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat. További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP Intézkedési terve (a továbbiakban: HEP IT) tartalmazza.

A HEP IT célja:

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából. További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt. Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítást támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet „A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” című fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI. 5.) EMMI rendelet (a továbbiakban: EMMI rendelet)

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.),
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.),
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.),
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény),
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.),
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gytv.),
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Nktv.),
- az általános közgazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL törvény

előírásaira.

A további kapcsolódó stratégiák ismerete fontos a település esélyegyenlőségi stratégiájának elkészítésénél, hiszen illeszkednie kell nem csak a jogszabályi környezetbe, hanem az EU és hazai releváns stratégiákhoz is.

Az EU 2020 stratégia²

Az esélyegyenlőség szempontjában releváns célkitűzést tartalmaz: az oktatásban a lemorzsolódási arányt 10% alá kell csökkenteni, a szegénység/társadalmi kirekesztés ellen ható intézkedések sora pedig azt célozza, hogy legalább 20 millióval csökkenjen azok száma, akik nyomorban és társadalmi kirekesztettségben élnek, illetve akik esetében a szegénység és a kirekesztődés reális veszélyt jelent.

A program elkészítésekor figyelembe vettük a vonatkozó uniós előírásokat, így Tótkomlós városának Helyi Esélyegyenlőségi Programja összhangban áll az EU 2020 stratégiával, mely az Európai Unió 10 évre szóló növekedési stratégiája, a 2000-ben megkezdett Lisszaboni Stratégia

² A Bizottság közleménye a Európai Parlamentnek, az Európai Tanácsnak, az Európai Központi Banknak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak, a Régiók Bizottságának és az Európai Beruházási Banknak – Intézkedések a stabilitás, a növekedés és a munkahelyteremtés érdekében, Brüsszel, 2012. május 30.

folytatása. annak tapasztalatait beépítő új. közösségi gazdaságpolitikai célrendszer és ahhoz tartozó intézkedésterv.

Az Európa 2020 stratégia megvalósításának legfontosabb eszközét tagállami szinten a nemzeti reformprogramok jelentik, melyeket a tagállamoknak minden év áprilisában, a stabilitási/konvergencia programokkal együtt kell elkészíteniük. A nemzeti reformprogramok rögzítik az uniós kiemelt célok alapján megfogalmazott nemzeti célokat, továbbá ismertetik, hogyan kívánják a kormányok a célokat teljesíteni, illetve a növekedést hátráltató akadályokat leküzdeni. A dokumentumok azt is meghatározzák, hogy kik, mikor, milyen intézkedéseket hoznak majd, s hogy ennek milyen költségvetési vonzatai lesznek.

Nemzeti Reform Program³ (Széll Kálmán terv)

A Nemzeti Reform Program az esélyegyenlőségi célcsoportok helyzete javításának szempontjából közvetlen jelentőséggel bíró célkitűzéseket és intézkedéseket tett.

Jelen dokumentumunk célkitűzései és a helyzetelemzés nyomán megfogalmazódó intézkedései tervei szellemiségükben igazodnak a Nemzeti Reform Programban foglaltakhoz.

Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia⁴

Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (NTFS) az Európai Bizottság által 2011-ben jóváhagyott „A nemzeti romaintegrációs stratégiák uniós keretrendszere 2020-ig” című dokumentumban foglaltakhoz illeszkedik. Az NTFS a szegénység elleni fellépés érdekében megfogalmazott felzárkóztatás-politikát helyezi középpontba, emellett hangsúlyos célja a roma közösségek kirekesztése ellen ható folyamatok megelőzése, felszámolása. A stratégia célja, hogy a szegénység szempontjából meghatározó problématerületek – gyermekszegénység, romák helyzete, hátrányos helyzetű térségek – hosszú távú elképzeléseinek integrálását, kiegészítését, egységes célrendszerben történő kezelését mozdítsa elő, szem előtt tartva a többi, a társadalmi felzárkózás szempontjából releváns stratégiát, így a gazdaságfejlesztési és foglalkoztatáspolitikai, a vidékfejlesztési, az egészségügyi, szociálpolitikai és közigazgatási elképzeléseket is.

„Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégia⁵

A „Legyen Jobb a Gyerekeknek” Nemzeti Stratégia szükségességét elsősorban az indokolta, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. A törvény minden gyerekre kiterjed, de értelemszerűen azokat a gyerekeket kell elsődlegesen előnyben részesíteni, akiknek érdekei a legjobban sérülnek, akiknél a nélkülözések a legjobban korlátozzák fejlődésüket. A Nemzeti Stratégia másik fontos indoka a szegénységi ciklus megszakításának szükségessége, a gyermekek és a társadalom közös távlati érdeke.

Roma Integráció Évtizede Program⁶

Az Országgyűlés 2007. június 25-én fogadta el a Roma Integráció Évtizede Program Stratégiai Tervről szóló 68/2007. (VI. 28.) OGY határozatot, amely a Kormány feladatául tűzi, hogy a Stratégiai Terv végrehajtására készítsen rövid távú, kétéves időszakokra szóló intézkedési terveket. A Stratégiai Terv négy prioritási területen (oktatás, foglalkoztatás, lakhatás és egészségügy), az egyenlő bánásmód érvényesítésével kapcsolatban, továbbá a kultúra, a média és a sport területén határoz meg átfogó célokat, a célokhoz kapcsolódó konkrét feladatokat, az ezekhez rendelt mutatókat, továbbá a feladatok eléréséhez szükséges intézkedéseket. A nemek közötti

³ A következő lépés – A Széll Kálmán terv 2.0, Magyarország Kormánya, 2012. április [www.kormany.hu/download/3/e8/80000/1-A_k%C3%B6vetkezo_C5%91_l%C3%A9p%C3%A9s%20\(SzKT%2020\).pdf](http://www.kormany.hu/download/3/e8/80000/1-A_k%C3%B6vetkezo_C5%91_l%C3%A9p%C3%A9s%20(SzKT%2020).pdf)

⁴ Nemzeti Társadalmi és Felzárkózási Stratégia – mélyszegénység, gyermekszegénység, romák (2011-2020.) Budapest, 2011. november <http://romagov.kormany.hu/nemzeti-tarsadalmi-felzarkozasi-strategia>

⁵ 47/2007. (V. 31.) OGY határozat a „Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégiáról, 2007-2032.; www.biztoskezet.hu

⁶ A Roma Integráció Évtizede Program Stratégiai Tervről szóló 68/2007. (VI. 28.) OGY határozat; Szociális és Munkaügyi Minisztérium, 2008.

esélyegyenlőség megteremtését a négy prioritási területen megfogalmazottakhoz kapcsolódó feladatokon és intézkedéseken keresztül kívánja megvalósítani.

Nemzeti Ifjúsági Stratégia

Az Országgyűlés 2009-ben fogadta el a Nemzeti Ifjúsági Stratégiáról készült dokumentumot (88/2009. (X. 29.) OGY határozat). A Stratégia az ifjúsági korosztályokkal kapcsolatos állami felelősség összefoglalása a 2009-2024. időszakra vonatkozóan. Részletezi az ifjúságpolitika hosszú távú társadalmi céljait, megvalósításukhoz az egyes területeken a horizontális és specifikus célokat, valamint ezekhez kapcsolódó részcélokat határoz meg. A Stratégia megvalósítása kétéves cselekvési tervek mentén történik.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása

Az önkormányzat a feladat- és hatáskörébe tartozó önkormányzati ügyekben – törvény keretei között – önállóan mérlegelhet. Az állampolgári öngondoskodás, együttműködési készség erősítését szolgálja az a felhatalmazás, amely szerint a képviselő-testület – törvényi felhatalmazás alapján – egyes közszolgáltatások igénybevételét rendeletében feltételekhez kötheti. Ezek az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő rendeletek Tótkomlóson a következők:

- A helyi közművelődési, nyilvános könyvtári és múzeumi közgyűjteményi tevékenység ellátásáról szóló 17/2015. (IX. 29.) önkormányzati rendelet meghatározza a helyi közművelődési, nyilvános könyvtári és múzeumi közgyűjteményi tevékenységgel összefüggő feladatokat, a helyi hagyományok, lehetőségek és sajátosságok alapján meghatározza a támogatandó közművelődési lehetőségek körét, azok ellátásának módját, feltételeit és finanszírozási formáit.
- A személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátásokról és az intézményi térítési díjakról szóló 8/2015. (III. 31.) önkormányzati rendelet meghatározza az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátásokat és az azok igénybevételéért fizetendő intézményi térítési díjakat.
- A pénzbeli és természetbeni szociális ellátásokról szóló 5/2015. (II. 26.) önkormányzati rendelet célja Tótkomlós Város Önkormányzat Képviselő-testülete szociális igazgatási feladatai helyi végrehajtásának, valamint a települési pénzbeli és természetbeni ellátások megállapításának, kifizetésének, folyósításának, valamint felhasználása ellenőrzésének szabályozása.
Feladata a lakhatási támogatás, a gyógyszer-kiadások viseléséhez nyújtott támogatás, a adósságcsökkentési támogatás, a rendkívüli települési támogatás (különös méltánylást érdemlő esetben is), a köztemetés megállapítása, valamint az egyszeri tüzelőanyag természetbeni támogatás megállapítása.
- Az adósságkezelési szolgáltatásról szóló 16/2010. (XI. 30.) számú önkormányzati rendelet esélyt biztosít a rászoruló családoknak adósságuk rendezésében. A rendelet meghatározza a jogosultak körét, a támogatásra való jogosultság feltételeit.
- A lakáscélú helyi támogatásokról szóló 25/2007. (XI. 27.) számú önkormányzati rendelet segítséget nyújt a városban lakóházat építeni, új, vagy használt lakást vásárolni szándékozó rászorulóknak. Meghatározza a jogosultak körét, a támogatásra való jogosultság feltételeit.
- A tanyagondnoki szolgáltatásról szóló 26/2006. (IX. 19.) számú rendelet elősegíti a település lakói számára a településen hiányzó, az alapvető szükségletek kielégítését segítő szolgáltatásokhoz, illetve a közszolgáltatásokhoz való hozzájutást, a rászorult személyek

szállítási problémáját megoldja, továbbá biztosítja a település lakosságát érintő információk gyűjtését és továbbítását.

- A rendkívüli gyermekvédelmi támogatás eljárási szabályairól, valamint a személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi alapellátásokról és az intézményi térítési díjakról szóló 7/2006. (II. 28.) számú önkormányzati rendelet célja az időszakosan létfenntartási gondokkal küzdő gyermek, illetve a gyermeket gondozó család segítése. A rendelet meghatározza a jogosultak körét, a támogatásra való jogosultság feltételeit, valamint a személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi alapellátásokat, intézményi térítési díjakat.
- A Tótkomlós Város Önkormányzat Képviselői Rendelkezési Alapjáról szóló 6/2004. (II. 24.) számú rendelet rendeltetése közérdekűnek minősülő feladatok anyagi támogatása. Közérdekűnek minősül a cél akkor, ha az Tótkomlós város érdekeit szolgálja. Az önkormányzati képviselő és a bizottságok nem képviselő tagjai a külön önkormányzati rendeletben megállapított tiszteletdíjáról járulékaival együtt – egészben, vagy részben – lemondhat a Képviselői Rendelkezési Alap javára. Az önkormányzati képviselő a Rendelkezési Alapot a lemondott tiszteletdíj összegének erejéig az alábbi feladatok támogatására fordíthatja: településfejlesztésre, lakásgazdálkodásra, vízrendezésre, csapadékvíz elvezetésre, környezetvédelemre, helyi közutak fenntartására, építésére, köztisztaságra, településtisztaságra, nevelésre, oktatásra, közművelődési, művészeti, kulturális és szlovák hagyományörző tevékenységre, sporttevékenységre, egészségügyi ellátásra, szociális ellátásra, gyermek és ifjúságvédelemre, idősekről és fogyatékosokról való gondoskodásra, közbiztonságra, tűzvédelemre, katasztrófa-elhárításra.
- A „Tótkomlós ifjú tehetsége” díj alapításáról és adományozásának rendjéről szóló 21/2003. (XI. 25.) számú önkormányzati rendelet értelmében Tótkomlós Város Önkormányzat Képviselő-testülete a nemzeti köznevelésről szóló 2011 évi CXC. törvényben meghatározott nevelési-oktatási intézménnyel, a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvényben meghatározott felsőoktatási intézménnyel tanulói/hallgatói jogviszonyban álló, valamint a tanulmányok, művészetek és a sport terén kivételesen magas színvonalú, példaértékű eredményt elért tehetséges fiatalokat évente egyszer, a Város Napja ünnepi ülés alkalmával, Díj adományozásával ismeri el.
- A társadalmi szervezetek önkormányzati támogatásáról szóló 7/2003. (II. 25.) számú önkormányzati rendelet célja a társadalmi szervezetek támogatása, azok társadalmilag hasznos tevékenységének elősegítése.
- Az önkormányzat közművelődési feladatairól szóló 26/2002. (XII. 17.) számú önkormányzati rendelet célja, hogy a társadalom művelődési érdekeinek és kulturális szükségleteinek figyelembe vételével – a helyi hagyományok, lehetőségek és sajátosságok alapján – meghatározza az önkormányzat által támogatandó közművelődési lehetőségek körét, azok ellátásának módját, feltételeit és finanszírozási formáit. Az önkormányzat a közművelődési tevékenységének szabályozása során arra törekszik, hogy biztosítsa Tótkomlós város polgárainak jogát a kulturális örökség javainak és ezeknek a történelem alakulásában, a nemzeti, nemzetiségi önismeret formálásában betöltött szerepének megismerésére, a közművelődési intézmény szolgáltatásainak igénybevételére, műveltségének, készségeinek élete minden szakaszában való gyarapítására, közművelődési jogai érvényesítése céljából, szervezeti és tartalmi segítségre, közösség létrehozásához, közművelődési közösségi szintén szervezéséhez, és a jogszabályban meghatározottak szerinti szervezet alapításához, működtetéséhez.

- A felsőoktatási hallgatók és a felsőoktatási tanulmányokat kezdő fiatalok ösztöndíjrendszeréről 5/2001. (II. 20.) számú önkormányzati rendelet esélyt biztosít a fiataloknak a továbbtanuláshoz.

1.3 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő törvényi szabályozás rövid bemutatása

Az Szt., valamint a Gyvt. szociális és gyermekjóléti szolgáltatásokat érintő módosításairól:

Házi segítségnyújtás átalakítása:

- „Szt. 63. § (2) A házi segítségnyújtás keretében szociális segítséget vagy személyi gondozást kell nyújtani.

(3) Szociális segítség keretében biztosítani kell

a) a lakókörnyezeti higiénia megtartásában való közreműködést,

b) a háztartási tevékenységben való közreműködést,

c) a veszélyhelyzetek kialakulásának megelőzésében és a kialakult veszélyhelyzet elhárításában történő segítségnyújtást,

d) szükség esetén a bentlakásos szociális intézménybe történő beköltözés segítségét.

(4) Személyi gondozás keretében biztosítani kell

a) az ellátást igénybe vevővel a segítő kapcsolat kialakítását és fenntartását,

b) a gondozási és ápolási feladatok elvégzését,

c) a (3) bekezdés szerinti feladatokat.

(5) Házi segítségnyújtás igénybevételét megelőzően vizsgálni kell a gondozási szükségletet. A szolgáltatás iránti kérelem alapján az intézményvezető, ennek hiányában a jegyző által felkért szakértő végzi el az igénylő gondozási szükségletének vizsgálatát. A gondozási szükséglet vizsgálata keretében meg kell állapítani azt, hogy az ellátást igénylő esetében szociális segítség vagy személyi gondozás indokolt, valamint a napi gondozási szükséglet mértékét. A megállapított gondozási szükségletet a működést engedélyező szerv felülvizsgálhatja és módosíthatja.

(6) A házi segítségnyújtást a megállapított napi gondozási szükségletnek megfelelő időtartamban, de legfeljebb napi 4 órában kell nyújtani. Ha a gondozási szükséglet a napi 4 órát meghaladja, a szolgáltatást igénylőt az intézményvezető, ennek hiányában a jegyző által felkért szakértő tájékoztatja a bentlakásos intézményi ellátás igénybevételének lehetőségéről, ebben az esetben a szolgáltatást igénylő az intézményi elhelyezés időpontjáig napi 4 órában történő házi segítségnyújtásra jogosult.

(7) Amennyiben a házi segítségnyújtás során

a) szociális segítség biztosítása esetén személyi gondozási feladatok ellátása válik szükségessé, a gondozási szükséglet vizsgálatát ismételten el kell végezni,

b) szakápolási feladatok ellátása válik szükségessé, a házi segítségnyújtást végző személy kezdeményezi az otthonápolási szolgálat keretében történő ellátást.”

- „Szt. 92/L. § (1) A működést engedélyező szerv szociális igazgatási bírságot (a továbbiakban: bírság) szabhat ki

a) szociális szolgáltatást a szolgáltatói nyilvántartásba véglegessé vált döntéssel történő bejegyzés nélkül vagy a szolgáltatói nyilvántartásból történő, végrehajtható törlést követően nyújtó, illetve ilyen szolgáltatást működtető vagy szervező személlyel, szervezettel és az ilyen szervezet nevében - különösen a szolgáltatás iránt érdeklődőknél, illetve az igénybe vevőknél - eljáró személlyel szemben,

b) a fenntartóval, a jogsértés során a fenntartó nevében eljáró személlyel, illetve a szociális szolgáltató, intézmény vezetőjével szemben, ha a fenntartó, illetve a szociális szolgáltató, intézmény az ellátottak e törvényben biztosított valamely jogát megsérti, így különösen, ha az ellátottak, törvényes képviselőik, illetve az ellátotti érdek-képviselői szervek felé fennálló tájékoztatási, bejelentési kötelezettséget megszegik, az ellátottat vagy az ellátotti érdekképviselői

szervet akadályozzák jogai gyakorlásában, illetve abban, hogy a működést engedélyező szervhez, más hatósághoz vagy az ellátott jogi képviselőhöz forduljon, vagy a szociális szolgáltató, intézmény vezetője, illetve a fenntartó a panaszt határidőben nem vizsgálja ki.”

- „Szt. 136. § (6) Az egyes szociális és gyermekvédelmi tárgyú törvények módosításáról szóló 2015. évi CXXXIII. törvénnyel megállapított 92/L. § (1) bekezdés l) pontját 2016. január 1-jétől abban az esetben is alkalmazni kell, ha a gondozási szükséglet vizsgálata 2016. január 1-jét megelőzően történt.”

- „Szt. 136. § (7) Az egyes szociális és gyermekvédelmi tárgyú törvények módosításáról szóló 2015. évi CXXXIII. törvény hatálybalépésekor házi segítségnyújtásban részesülő személyek gondozási szükségletét a 2016. évi állami támogatás igényléséig, de legkésőbb 2015. december 31-éig – az egyes szociális és gyermekvédelmi tárgyú törvények módosításáról szóló 2015. évi CXXXIII. törvénnyel kihirdetett, 2016. január 1-jén hatályba lépő szabályok alapján – felül kell vizsgálni.”

- „Szt. 136. § (4) A 2015. augusztus 1-jén házi segítségnyújtásban részesülők esetén a gondozási szükséglet vizsgálata során – a 2015. augusztus 1-jét megelőzően hatályos rendelkezések alapján – megállapított pontszámot és gondozási óraszámot a fenntartó 2015. szeptember 30-áig rögzíti a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások, szolgáltatások finanszírozásának ellenőrzése céljából vezetett nyilvántartásban.”

A családsegítés és a gyermekjóléti szolgáltatás integrálása, család- és gyermekjóléti szolgálatok és központok kialakítása:

- „Szt. 86. § (1) A települési önkormányzat köteles biztosítani
a) a családsegítést, ha polgármesteri hivatal működik vagy a közös önkormányzati hivatal székhelye a településen van,”

- „Szt. 64. § (4) A családsegítés keretében biztosítani kell

d) a közösségfejlesztő programok szervezését, valamint egyéni és csoportos készségfejlesztést,

f) a kríziskezelést, valamint a nehéz élethelyzetben élő családokat segítő szolgáltatásokat,

g) a szociál- és nyugdíjpolitikáért felelős miniszter által kijelölt településen és fővárosi kerületben működő családsegítést ellátó szolgálatnak a menedékjogról szóló törvényben meghatározott integrációs szerződésbe foglalt társadalmi beilleszkedés elősegítését,”

h) a járásszékhely településen működő családsegítést ellátó szolgálatnak a család szociális helyzetének átfogó vizsgálata alapján igénybe venni javasolt szociális szolgáltatásokat meghatározó, a szolgáltatást nyújtó szolgáltatóra – a jogosultsági feltételek fennállása esetén – kötelező szociális diagnózis készítését azzal, hogy a feladat ellátásába bevonhatja a nem járásszékhely településen működő családsegítést ellátó szolgálatot.

i) a nagy létszámú intézmények átalakítását követően támogatott lakhatást igénybe vevők utánkövetését biztosító eszményes feladatokat.

- „Szt. 64. § (6) Családsegítés a gyermekjóléti szolgáltatással egy szolgáltató – a család- és gyermekjóléti szolgálat – keretében működtethető. A család- és gyermekjóléti szolgálat ellátja a családsegítés (4) bekezdés szerinti feladatait, valamint a Gyvt. 39. és 40. §-a szerinti gyermekjóléti szolgáltatási feladatokat.”

Új gyermekjóléti feladataként jelenik meg 2018. január 1-jei hatálybalépéssel az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység:

„Gyvt. 94. § (2a) Polgármesteri hivatali működtető települési önkormányzat, a közös önkormányzati hivatal székhelye szerinti települési önkormányzat, a fővárosban a fővárosi kerületi önkormányzat, illetve a fővárosi önkormányzat által közvetlenül igazgatott terület tekintetében a fővárosi önkormányzat lakosságszámtól függetlenül köteles gyermekjóléti szolgálatot működtetni. A közös önkormányzati hivatal székhelye szerinti települési önkormányzat által működtetett gyermekjóléti szolgálat ellátási területe a közös önkormányzati hivatalhoz tartozó települések lakosságára terjed ki. Amennyiben a gyermekjóléti szolgálat fenntartója társulás, a társulás társulási megállapodásban megjelölt székhelye kizárólag az e bekezdés szerint feladatellátásra kötelezett önkormányzat lehet

(4) A járásszékhely település, a fővárosban a fővárosi kerületi önkormányzat és a megyei jogú város lakosságszámtól függetlenül köteles gyermekjóléti központot működtetni. A járásszékhely településen működő gyermekjóléti központ ellátási területe a járás lakosságára terjed ki.”

„Család- és gyermekjóléti szolgálat

40. § (1) Gyermekjóléti szolgáltatás a családsegítéssel egy szolgáltató - a család- és gyermekjóléti szolgálat (a továbbiakban: gyermekjóléti szolgálat) - keretében működtethető. A gyermekjóléti szolgálat ellátja a 39. § és a (2) bekezdés szerinti gyermekjóléti szolgáltatási feladatokat, valamint a családsegítés Szt. 64. § (4) bekezdése szerinti feladatait. (1a) A települési önkormányzat a gyermekjóléti szolgálatot önálló intézményként, szolgáltatóként vagy más intézmény szervezeti és szakmai tekintetben önálló intézményegységeként működteti.”

„Család- és gyermekjóléti központ

40/A. § (1) Család- és gyermekjóléti központnak (a továbbiakban: gyermekjóléti központ) az a járásszékhely településen működő gyermekjóléti szolgálat minősül, amely önálló intézményként, illetve szervezeti és szakmai szempontból önálló intézményegységként működik.

(2) A gyermekjóléti központ a gyermekjóléti szolgálatnak a 39. §, a 40. § (2) bekezdése és az Szt. 64. § (4) bekezdése szerinti általános szolgáltatási feladatain túl

a) a gyermek családban nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő önálló egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokat, programokat nyújt, amelynek keretében biztosít

aa) utcai és – ha a helyi viszonyok azt indokolják – lakótelepi szociális munkát,

ab) kapcsolattartási ügyeletet, ennek keretében közvetítői eljárást, ide nem értve a 62/E. § és a 132. § (6) bekezdése szerinti közvetítői eljárást,

ac) – ha a helyi viszonyok azt indokolják – kórházi szociális munkát,

ad) gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgálatot,

ae) jogi tájékoztatásnyújtást és pszichológiai tanácsadást,

af) családkonzultációt, családterápiát, családi döntéshozó konferenciát;

ag) óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységet;

b) a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedésekhez kapcsolódó, a gyermekek védelmére irányuló tevékenységet lát el, amelynek keretében

ba) kezdeményezi a gyermek védelembe vételét vagy súlyosabb fokú veszélyeztettség esetén a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezését, nevelésbe vételét,

bb) javaslatot készít a veszélyeztetettség mértékének megfelelően a gyermek védelembe vételére, illetve a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására, a gyermek tankötelezettsége teljesítésének előmozdítására, a gyermek családjából történő kiemelésére, a leendő gondozási helyére vagy annak megváltoztatására, valamint a gyermek megelőző pártfogásának mellőzésére, elrendelésére, fenntartására és megszüntetésére,

bc) együttműködik a pártfogó felügyelői szolgálattal és a megelőző pártfogó felügyelővel a bűnismétlés megelőzése érdekében, ha a gyámhatóság elrendelte a gyermek megelőző pártfogását,
bd) a családjából kiemelt gyermek visszahelyezése érdekében családgondozást végez – az otthont nyújtó ellátást, illetve a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatást végző intézménnyel együttműködve – a család gyermeknevelési körülményeinek megteremtéséhez, javításához, a szülő és a gyermek közötti kapcsolat helyreállításához,

be) utógondozást végez – az otthont nyújtó ellátást, illetve a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatást végző intézménnyel együttműködve – a gyermek családjába történő visszailleszkedéséhez,

bf) védelembe vett gyermek esetében elkészíti a gondozási-nevelési tervet, családgondozást végez, illetve a gyámhatóság megkeresésére a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásához kapcsolódó pénzfelhasználási tervet (a továbbiakban: pénzfelhasználási terv) készít;

c) szakmai támogatást nyújt az ellátási területén működő gyermekjóléti szolgálatok számára.

(3) Gyermekjóléti szolgálatot állami fenntartó, egyházi fenntartó és nem állami fenntartó is működtethet.

A gyermekjóléti központ feladatainak ellátására a települési önkormányzat egyházi fenntartóval és nem állami fenntartóval ellátási szerződést nem köthet.”

- „Szt. 136. § (8) Családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás 2016. január 1-jétől kizárólag egy szolgáltató keretében működtethető.

(9) A települési önkormányzat 2015. október 31-éig felülvizsgálja a családsegítés, illetve a gyermekjóléti szolgáltatási feladatok ellátásának módját, szervezeti kereteit és az e feladatok biztosítására kötött ellátási szerződést. A települési önkormányzat 2015. november 30-áig dönt a családsegítés, illetve a gyermekjóléti szolgáltatási feladatok ellátásának a 2016. január 1-jétől hatályos rendelkezéseknek megfelelő biztosítása módjáról. A fenntartó a szolgáltatói nyilvántartásba bejegyzett adatoknak a (8) bekezdésben foglaltak biztosításához szükséges módosítását 2015. november 30-áig kérelmezi. Ha a fenntartó a kérelmet határidőben benyújtja, az eljárás befejezéséig úgy kell tekinteni, mintha a kérelmezett adatmódosítás jogerősen be lenne jegyezve a szolgáltatói nyilvántartásba.”

-,Gyvt. 174. § (4) Gyermekjóléti szolgáltatás és családsegítés 2016. január 1-jétől kizárólag egy szolgáltató keretében működtethető. A gyermekjóléti központ feladatainak ellátására 2016. január 1-jétől a települési önkormányzat egyházi fenntartóval és nem állami fenntartóval ellátási szerződést nem köthet.

(5) A települési önkormányzat 2015. október 31-éig felülvizsgálja a családsegítés, illetve a gyermekjóléti szolgáltatási feladatok ellátásának módját, szervezeti kereteit és az e feladatok biztosítására kötött ellátási szerződést. A települési önkormányzat 2015. november 30-áig dönt a családsegítés, illetve a gyermekjóléti szolgáltatási feladatok ellátásának a 2016. január 1-jétől hatályos rendelkezéseknek megfelelő biztosítása módjáról. A fenntartó a szolgáltatói nyilvántartásba bejegyzett adatoknak a (4) bekezdésben foglaltak biztosításához szükséges módosítását 2015. november 30-áig kérelmezi. Ha a fenntartó a kérelmet határidőben benyújtja, az eljárás befejezéséig úgy kell tekinteni, mintha a kérelmezett adatmódosítás jogerősen be lenne jegyezve a szolgáltatói nyilvántartásba.

(6) Az egyes szociális és gyermekvédelmi tárgyú törvények módosításáról szóló 2015. évi CXXXIII. törvénnyel megállapított 40/A. §-t a 2016. január 1-jén folyamatban lévő ügyekben is alkalmazni kell. A nem járasszékhely településen működő gyermekjóléti szolgálat a járasszékhely településen működő gyermekjóléti központnak átadja

a) 2016. január 10-éig a nála folyamatban lévő 40/A. § (2) bekezdés b) pontja szerinti ügyek iratanyagát, és

b) 2016. január 31-éig a nála lezárt 40/A. § (2) bekezdés b) pontja szerinti ügyek iratanyagát.”

- „Szt. 58/A. § (2) A központi költségvetésről szóló törvényben biztosított támogatásra való jogosultság további feltétele

d) támogató szolgáltatás és közösségi alapellátás esetén a központi költségvetésről szóló törvényben meghatározott, új feladatmutatónak

a szociális szolgáltatások területi lefedettségét figyelembe vevő, jogszabály szerinti finanszírozási rendszerbe történő befogadása (a továbbiakban: befogadás), az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv által fenntartott szociális szolgáltatók és szociális intézmények, valamint a 131/A. §-ban foglalt szociális szolgáltatások kivételével.

(2g) Támogató szolgáltatás és közösségi alapellátás esetén a (2c) bekezdés nem alkalmazható, a befogadásra a szociál- és nyugdíjpolitikáért felelős miniszter által meghatározott és közleményben közzétett kapacitások, vagy a (2f) bekezdésben foglaltak alapján kerülhet sor.”

„Szt. 136. § (5) 2016. január 1-jétől a területi lefedettséget figyelembe vevő finanszírozási rendszerbe – a rendelkezésre álló kapacitástól függetlenül – törvény erejénél fogva befogadottnak minősül az a támogató szolgáltatás és közösségi alapellátás, valamint a hozzájuk tartozó feladatmutató, amely után a fenntartó 2015. október 1-jén hatályos finanszírozási szerződés alapján támogatásra jogosult. A 2016. január 1-jét megelőzően hatályos 131/A. § alapján nyújtott állami támogatásra 2015. december 31-ét követően is a 2016. január 1-jét megelőzően hatályos rendelkezéseket kell alkalmazni.”

„Szt. 131/A. § A szenvedélybetegek részére nyújtott alacsonyküszöbű ellátás és az utcai szociális munka működtetését az állam – a jogszabályban meghatározott eljárási rend szerint kiválasztott – fenntartókkal kötött finanszírozási szerződések útján támogatja. A finanszírozási szerződést – ha jogszabály másként nem rendelkezik – három évre kell megkötöni. Az éves támogatási összeget a költségvetési törvény állapítja meg.”

„Gyvt. 145/C. § A Gyerekházak, a krízisközpontok, a félutas házak és a titkos menedékházak működtetését az állam – jogszabályban meghatározott eljárási rend szerint kiválasztott – fenntartókkal kötött finanszírozási szerződések útján támogatja. A finanszírozási szerződést – ha jogszabály másként nem rendelkezik – három évre kell megkötöni. Az éves támogatási összeget a költségvetési törvény állapítja meg.”

„Gyvt. 174. § (3) A fenntartó 2016. február 1-jéig köteles kérelmezni a 2015. december 31-én működő Gyerekházának bejegyzését a szolgáltatói nyilvántartásba. Ha a fenntartó a kérelmet határidőben benyújtja, a Gyerekházat az eljárás befejezéséig úgy kell tekinteni, mintha jogerősen be lenne jegyezve a szolgáltatói nyilvántartásba.”

Jelentési kötelezettségről:

„Az Szt. 20. § (5) Nem kell vezetni

a) a (2) és (4) bekezdés szerinti adattartalmú nyilvántartást falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás, népkonyha, szenvedélybetegek alacsonyküszöbű ellátása, utcai szociális munka esetén, (6) Csak a (2) bekezdés a) pontja és a (4) bekezdés a) pontja szerinti adatokat kell nyilvántartásba venni

a) nappali melegedő és éjjeli menedékhely esetében, valamint

b) családsegítés esetében, ha a jogszabályban meghatározott szakmai tevékenység az első interjú kapcsán tett intézkedéssel lezárható.”

„Az Szt. 20/C. § (2) Nem kell az (1) bekezdés szerinti nyilvántartásba venni az adatokat falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás, népkonyha, szenvedélybetegek alacsonyküszöbű ellátása és utcai szociális munka esetén.

(3) Az (1) bekezdés a) pontja szerinti adatok közül csak a 20. § (2) bekezdés a) pontja és a 20. § (4) bekezdés a) pontja szerinti adatokat kell nyilvántartásba venni

- a) nappali melegedő és éjjeli menedékhely esetében, valamint
- b) családsegítés esetében, ha a jogszabályban meghatározott szakmai tevékenység az első interjú kapcsán tett intézkedéssel lezárható.”

-,Gyvt. 139. § (3a) Gyermejjóléti szolgáltatás esetében csak a (2) bekezdés a) pont aa) és ac) alpontja szerinti adatokat kell nyilvántartásba venni, ha a gyermejjóléti szolgáltatás nyújtása az első találkozást követően tett intézkedéssel lezárható.”

Diszpécserközpontok kijelölése:

-,Szt. 65/E. § (2) A szociál- és nyugdíjpolitikáért felelős miniszter regionális illetékességgel diszpécserközpontokat jelöl ki az utcai szociális munkát végző, jogszabályban meghatározott feltételeknek megfelelő szervezetek közül. A kijelölés visszavonásig szól.”

Belépési hozzájárulás támogatott lakhatás esetén

-,Szt. 117. § (2b) A 117/C. § szabályait nem lehet alkalmazni arra az igénybevevőre, aki fogyatékos személyek, pszichiátriai vagy szenvedélybetegek ápoló-gondozó otthonában rendelkezik intézményi jogviszonnyal a támogatott lakhatás igénybevételét megelőzően.”

Tótkomlós Város Önkormányzata Képviselő-testületének és szerveinek Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 6/2013. (III. 28.) önkormányzati rendelet mellékletei tartalmazzák:

A képviselő-testület által a jegyzőre átruházott hatáskörök jegyzékét, mely hatáskörök az alábbiak:

1. Dönt a gyógyszer-kiadások viseléséhez nyújtott támogatás ügyében.
2. Dönt a lakhatási támogatás iránt benyújtott kérelem ügyében.
3. Kiadja a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás végzésének feltételeiről szóló 385/2014. (XII. 31.) Korm. rendelet 7. § (1b) bekezdés szerinti igazolást.
4. A közösségi együttélés alapvető szabályait sértő magatartások vonatkozásában az eljárást lefolytatja és a közigazgatási bírságot kiszabja.

A képviselő-testület által a polgármesterre átruházott hatáskörök jegyzékét, mely hatáskörök az alábbiak:

1. dönt különös méltánylást igénylő rendkívüli települési támogatás megállapítására irányuló kérelem ügyében,
2. dönt köztemetés ügyében,
3. dönt szociális otthoni beutalás ügyében,
4. dönt az ingatlan-nyilvántartásban az önkormányzat javára bejegyzett elidegenítési és terhelési tilalom ranghelyének megváltoztatásáról,
5. az önkormányzati rendeletben fennálló feltételek teljesülése esetén engedélyezi a jelzálogjog, illetve az elidegenítési és terhelési tilalom alóli mentesítést, és az új ingatlanra történő bejegyzést,
6. dönt elővásárlási jog gyakorlásának kérdésben,
7. a szociális intézményi ellátást engedélyezi vagy megszünteti, amennyiben a kérelmező, vagy ellátott az intézményvezető döntését vitatja,
8. döntés szociális foglalkoztatás kérdésében, amennyiben az intézményvezető döntését a kérelmező vagy foglalkoztatott vitatja,
9. dönt személyi térítési díj fizetésének kérdéséről és összegéről, amennyiben az ellátott, annak törvényes képviselője, vagy a térítési díjat megfizető személy az intézményvezető döntését vitatja,
10. eljár közterület-használat engedélyezéssel kapcsolatos ügyekben,
11. eljár házszámозással kapcsolatos ügyekben,

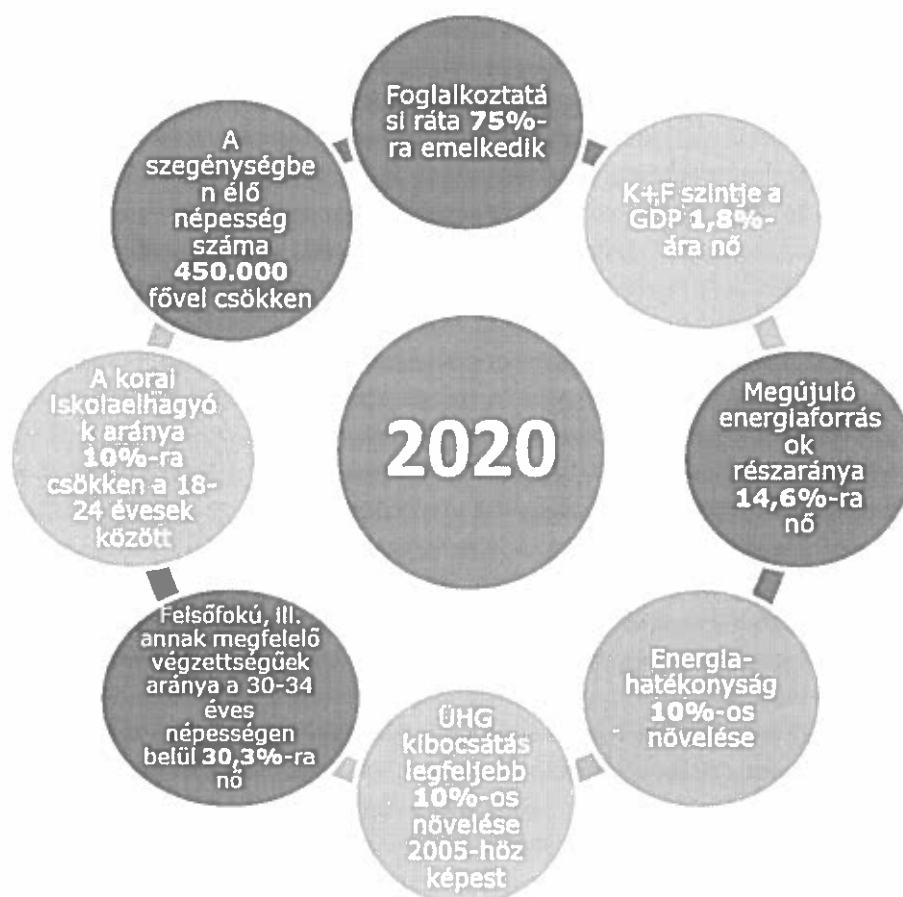
12. megkötöti az 1 ha-nál nem nagyobb földrészletre vonatkozó haszonbérleti szerződéseket, a jogszabályban meghatározott keretek között, a képviselő-testület által meghatározott haszonbérleti díj szerint,
13. kiadja a tulajdonosi hozzájárulást az Alföldvíz Zrt. befogadó nyilatkozata alapján a tótkomlói szennyvíztisztító telepen kommunális szennyvíz elhelyezésére,
14. véleményezi az érintett települések településrendezési terveit, helyi építési szabályzatait azok készítése, illetve módosítása során,
15. dönt a civil szervezetek bírósági nyilvántartásáról és az ezzel összefüggő eljárási szabályokról szóló 2011. évi CLXXXI. törvény 21. § (4) bekezdése szerinti hozzájárulás kérdésében.

2. Stratégiai környezet bemutatása

Széchenyi 2020.

A 2014-2020 közötti időszakban jelentős uniós forrás áll Magyarország rendelkezésére. A korábbi hét éves periódushoz képest – melynek a legfőbb célja a leszakadt régiók felzárkóztatása volt – a most induló ciklusban az EU más célkitűzéseket vállalt. Ezeket 11 pontban foglalta össze. Az összes tagállamnak a 11 célhoz kell igazítania saját fejlesztési terveit, így minden Európai Unió ország egy irányba fejlődik majd tovább.

Magyarország a következő hét éves időszakban összesen 7480 milliárd forintot használhat fel. Az összes forrás 60 %-át a gazdaságfejlesztésre fordíthatjuk majd, melynek részét képezi a foglalkoztatottság elősegítése is. Az előző időszakhoz képest másfélszer több forrás jut majd munkahelyteremtésre, háromszor több a kutatás-fejlesztésre és innovációra, energiahatékonyságra és az infokommunikációs szektor fejlesztésére pedig a korábbi dupláját használhatjuk fel. A teljes pénzügyi keret legalább 15 százalékat közvetlenül a kis- és középvállalkozások megerősítésére fordítják majd, és a pályázati rendszerben is több változásra számíthatunk.

A 2007-2013 és a 2014-2020-as tervezési időszak összehasonlítása

	2007-2013	2014-2020
Uniók tervezési keretek	-Strukturális alapok és vidékfejlesztés elkülönül -Tagállami szintű keretdokumentum (Nemzeti Stratégiai Referenciakeret, NSRF)	•Integrált tervezés:Közös Stratégiai Keret (5 alap egységes keretben) uniós szinten •Tagállami szintű keretek (Partnerségi Megállapodás)
Tematikus súlypontok	- 15 OP	• 9 OP, célzottabb tervezés uniós és hazai szinten (11 tematikus cél, EU 2020)
Prioritások	-Gazdaságfejlesztés: 24% -Foglalkoztatás mint szociális kérdés	• gazdaságfejlesztés: 60% • Foglalkoztatás a gazdasági fejlesztés része
Intézményrendszer	-Központi irányítás (NFÜ) -Regionális dekoncentráció (RFÜ)	• központi koordinációval (ME) működő decentralizált intézményrendszer (IH-k a szakpolitikáért felelős tárcáknál) • valós térségi decentralizáció (megyei szinten)
Eljárás- rendek, támogatási formák	-Komoly adminisztratív kötelezettségek, -2010-től racionalizáció, egyszerűsítések -Pályázatok vissza nem térítendő támogatással -Kombinált mikro-hitel	• egyszerűbb eljárásrendek, központi koordinációval •Vissza nem térítendő támogatások mellett nagyobb teret kapnak a pénzügyi eszközök •A pénzügyi eszközök teszik ki a teljes összeg 10%-át • közzsféra ne pályázzon: szakmailag kijelölt fejlesztések, ismert programozható források • nyílt pályázatok mellett optimalizált projekt-kiválasztási eljárások

2014-2020 időszakbeli Operatív programok:

Gazdaságfejlesztési és Innovációs OP (GINOP)

Versenyképes Közép-Magyarország OP (VEKOP)

Terület és Településfejlesztési OP (TOP)

Intelligens Közlekedésfejlesztési OP (IKOP)

Környezet és Energetikai Hatékonyság OP (KEHOP)

Emberi Erőforrás Fejlesztési OP (EFOP)

Koordinációs OP (KOP)

„Vidékfejlesztés, halászat” OP

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Meg kell említeni azokat a dokumentumokat, koncepciókat, melyek konkrét terveket is meghatároznak saját területre vonatkoztatva. A már meglévő, illetve tervezett stratégiákkal összhangban kerül megalkotásra a HEP is. Ezek a teljesség igénye nélkül és aktualizálás alatt a következők:

- költségvetési koncepció
- gazdasági program
- szolgáltatástervezési koncepció
- településfejlesztési stratégia
- településrendezési terv
- településszerkezeti terv
- településfejlesztési koncepció.

2013. évtől az önkormányzati feladatellátás, ezzel együtt a finanszírozási rendszer is alapjaiban változott meg. Korábban az önkormányzatok által ellátott feladatok egy része az államhoz került. A feladatátrendeződés megjelenik a közoktatásban, a szociális, a gyermekvédelmi és az igazgatási ágazatban egyaránt. Az önkormányzati szervek által ellátott államigazgatási feladatok mértéke mérséklődött, a feladatok egy része a 2013. január 1-jétől létrejövő járási hivatalokhoz került át. Az új rendszerben a feladatellátás az eddigi állami-önkormányzati feladatmegosztás jelentősen megújuló formát jelent. Tótkomlós város költségvetése tartalmában és formájában is megfelelően követte a változásokat.

Településfejlesztési Koncepció (2013)

A településfejlesztés összetett feladatainak összehangolása, fenntarthatóságuk biztosítása – törvényi felhatalmazás alapján – a helyi önkormányzat feladata.

A településfejlesztési koncepció:

- biztosítja a településfejlesztés összehangolt megvalósulását,
- megalapozza a település rendezését,
- rendszerbe foglalja a város közigazgatási területére kiterjedő önkormányzati településfejlesztési döntéseket.

A koncepció elsősorban településpolitikai dokumentum, amelynek kidolgozásában a természeti-művi adottságok mellett a társadalmi, a gazdasági, a környezeti szempontoknak és az ezeket biztosító intézményi rendszereknek van döntő szerepe.

Tótkomlós város Településfejlesztési koncepciója tartalmazza:

- a Tótkomlói Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat Képviselő-testületének 91/2013. (XII. 02.) SZNÖ határozatában megfogalmazott célokat;
- Tótkomlós város történeti áttekintését;
- a településen működő nemzetiségi önkormányzatokat (Tótkomlói Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat, Tótkomlós Város Cigány Nemzetiségi Önkormányzata);
- a település intézményrendszerét az egyes intézmények által ellátott feladatok ismertetésével;
- körvonalazza a település lakossága szociális helyzetét és ellátottságát;
- bemutatja a település kulturális életét;
- a településen működő civil szervezeteket;
- áttekintést ad a település idegenforgalmi adottságairól, lehetőségeiről;
- ismerteti a településen működő, jelentős számú munkavállalót alkalmazó gazdasági társaságokat (például: Komlós Településszolgáltatási Kft., Rimax Kft., MAS 2003 Kft.).

Tótkomlós Város Esélyegyenlőségi Intézkedési Tervének alapvető célja, hogy biztosítsa a településen a szegregációmentesség és az egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülését. Az oktatási szolgáltatásokhoz való hozzáférés esélyegyenlőségének biztosításán túl célul tűzi ki az esélyteremtést, támogató lépések, szolgáltatások megvalósítását a hátrányos helyzetű gyermekek hátrányának kompenzálása és az esélyegyenlőség előmozdítása érdekében.

Az Önkormányzat a fentiekben bemutatott programjaival, terveivel, stratégiáival, koncepcióival és valamennyi egyéb dokumentumával, valamint az azokban foglalt alapvetésekkel és célokkal jelen Helyi Esélyegyenlőségi Programunk harmonizál. A HEP-ben feltárt problémás területek megoldására vonatkozó intézkedési tervek kialakításakor törekszünk a fenti dokumentumokkal való lehető legteljesebb mértékű összhang kialakítására.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

- Orosházi Kistérség Többcélú Társulása, Orosháza. Célja a területfejlesztés, egészségügyi ellátás (hétvégi orvosi ügyeletben valósul meg összevontan tótkomlói telephellyel), szociális ellátás, család-, gyermek- és ifjúságvédelem (gyermekjóléti szolgálat, családsegítő szolgálat) közoktatás, közművelődés, (könyvtári szolgáltatás, közös pályázat) katasztrófavédelem, közrend és közbiztonság területein való együttműködés.
- Dél-Alföldi Regionális Fejlesztési ZRt. (DARFT) Szeged – Ivóvíz-minőségjavító konzorcium döntő részben KEOP pályázaton elnyerhető vissza nem térítendő támogatással megvalósuló vízgazdálkodási projekteket kíván megvalósítani.
- Marosháti Kistérség Turizmusáért Közhasznú Egyesület, Mezőhegyes. A turizmus helyi és térségi szereplők együttműködésének erősítése, hálózatba szerveződésének segítése. A lakosság identitástudatának erősítése. TDM program végrehajtása, partnerségek kialakítása a turizmus területén a szereplőkkel. Közösségi életterek szervezése, ismertség növelése, turistaforgalom növelése, életminőség javítása, marketing menedzsmenti munka, kiállításokon való képviselet.
- Dél-Békés megyei Vízgazdálkodási Társulat, Orosháza. Feladata a vízi létesítmények tervezése, megvalósítása, a kezelésében lévő létesítmények üzemeltetése, fenntartása, hasznosítása, vízkormányzás, valamint vízkárelhárítás, védekezés.
- „Közép-Békési Térség” Ivóvízminőség-javító Önkormányzati Társulás, Békéscsaba. A megye területén az ivóvíz biztosítása hálózat formájában, valamint szennyvízelvezetési szolgáltatás.
- Délkelet-Alföld Regionális Hulladékgazdálkodási Rendszer Létrehozását Célzó Önkormányzati Társulás (DAREH), Orosháza. Célja a társult tagok közigazgatási területén belül a települési szilárd hulladék begyűjtésére, elhelyezésére, ártalmatlanítására szolgáló létesítmények létrehozása és üzemeltetése. Hulladék-égetőmű létesítése, hulladékatrakó állomások, kezelőmű, válogatók létesítése, udvarok és szigetek kialakítása, rekultiváció megoldása pályázat keretében.
- Magyar Önkormányzatok Szövetsége, Gödöllő. Cél az önkormányzatok érdekképviselői szerepkörének felvállalása, tervek előkészítése, érdekegyeztető szerepkör vállalása, nemzetközi kapcsolatok elősegítése.
- Tótkomlói Önkéntes Tűzoltóság, Tótkomlós. A 6 társult település művelési körzeteiben a tűz megelőzési feladatok elvégzése, segítségnyújtás a jogszabályok alapján, a hatósági előírásoknak megfelelő tűzvédelmi követelmények megvalósításában, részt vesz a lakosság tűzvédelmi felvilágosításában, a tűzvédelmi propagandájában.
- Vasutas Települések Szövetsége Mezőhegyes. Célja a közös érdekképviselő, a vasutas települések arculatának kialakítása (pályázatok) szárnyvonalak fenntartása.

- Körös-völgyi Oázis Egészségturisztikai Egyesület, Békéscsaba. Célja az egészségturizmus komplex fejlesztése és versenyképességének fokozása a működési területen, környezetvédelem és a természeti értékek védelme, s ezek kölcsönhatásainak a falusi és ökoturizmusban rejlő rekreációs lehetőségeinek felkutatása, népszerűsítése. Információgyűjtés, feldolgozás, pályázatok készítése, kiadványok népszerűsítése, kiállításokon való közös megjelenés, továbbképzések.
- Orosháza és Térsége Ivóvízminőség-javító Önkormányzati Társulás Orosháza és a Békés Megyei Ivóvízminőség-javító önkormányzati Társulás Konzorciuma, Békéscsaba. Az aradi vízátfolyatásán alapuló pályázat megvalósítása az ivóvízminőség-javítás érdekében.
- Konzorcium Kondoros gesztorságával a „Belvízrendezés az élhetőbb településekért – Komplex belvízrendezési program 16 békés megyei településen” tárgyú projekt megvalósítására jött létre, mely folyamatban van, vízjogi létesítési engedélyes tervek beszerzése mellett. A projekt keretében megvalósult vízi létesítmények üzemeltetése és 15 éves fenntartása.
- Hét Határ Határon Átnyúló Önkormányzati Szövetség. Feladata konferenciák szervezése, a Kárpát-medencei magyar közösségek segítése, partnerségek, közös projektek tekintetében.

**Tótkomlós Város Önkormányzatának
testvérvárosi kapcsolatainak bemutatása**

Település	Testvér-település neve, állama	Kapcsolat: -működő -szünetelő	Kapcsolat jellemző területei, formái	Kapcsolat létrejöttének időpontja
Zvolen - Zólyom	Szlovákia	Működő	Kulturális	1995. augusztus 20.
Brectu - Bereck	Románia (Erdély)	Működő	Kulturális, gazdasági, civil, oktatási	1995. október 28.
Nádlac - Nagylak	Románia	Működő	Kulturális, civil, oktatási	1997. december 5.
Galanta - Galánta	Szlovákia	Működő	Kulturális, civil	1999. augusztus 12.
Neunkirchen am Brand	Németország	Működő	Kulturális, civil	2000. április 16.
Jolsva - Jelšava	Szlovákia	Működő	Kulturális, civil	2004. augusztus 20.
Magyarkanizsa	Szerbia	Működő	Kulturális, civil	2009. október 20.

A testvér-települési együttműködések a polgárok érdekében, a kölcsönös társadalmi, gazdasági értékek gyarapítása, a kulturális, turisztikai programok megvalósítása céljából jöttek létre a városok vezetősége által. Céljaik, hogy a települések lakossága közötti barátságot tovább ápolják, a települések lakosai, társadalmi szervezetek, intézmények, vállalkozások közös tevékenységeik széleskörű bővítésére törekedjenek. Tovább erősítsék nem csak a szlovák-magyar barátságot, hanem más nemzetek közötti jó kapcsolatokat is.

Az együttműködésekről aláírt megállapodások is tanúskodnak.

Tótkomlós a testvértelepülések bemutatásáról több alkalommal rendezett kiállítást, illetve a testvértelepülések irányát és távolságát jelző emlékoszlop került átadásra 2006-ban. Érdekesség, hogy Nagylak-Tótkomlós-Jelsava tekintetében egy hármass kapcsolódás áll fenn.

Tótkomlós Város Önkormányzata minden évben az augusztus 20-ai napokhoz kapcsolódóan a Tótkomlói Napok rendezvénysorozatára hívja a testvértelepüléseket, de ezen túlmenően évközben is többször megfordulnak nálunk a városok vezetői, képviselői. Ilyen alkalmak a bográcsos főző verseny, a Fűvőszenekeari Fesztivál, illetve a mazsorett fesztiválok.

A Nagylak és Tótkomlós települések tekintetében a helyi cigány nemzetiségi önkormányzatnak is van élő kapcsolata, hisz a települések folklór rendezvényein a csoportok kölcsönösen fellépnek.

A szlovákok lakta testvértelepüléseken a helyi szlovák nemzetiségi önkormányzat delegált tagjai is képviseltetik magukat a városi önkormányzat mellett, akik visszahívják őket a saját rendezvényeikre, mint pl. Száraz-kolbász versenyre, gasztronómiai bemutatóra. Az utóbbira Galántáról és Jelsaváról is érkeznek vendégek.

A Tótkomlói Ifjúsági Fűvőszenekear már több alkalommal gazdagította a neunkirchen am brandi ifjúsági és folklór zenekar évfordulója alkalmából rendezett fesztivált, amellet, hogy már minden testvér-teleplésünkön megfordultak.

A galántai napok alkalmával a helyi ping-pong csapat is rendszeresen képviselteti magát igen eredményesen a nemzetközi megmérettetés keretében. Galántán több alkalommal mutatkozhattak be helyi alkotók (festők, kézművesek), mint ahogy Jelsaván és Nagylakon is.

Jelsavával a helyi civil szférából a Száraz-ér Menti Vadásztársaságnak, illetve a Tűzoltó Egyesületnek van folyamatos kapcsolata. Közös vadászatok vannak mindkét helyen, illetve szakmai konferenciákat bonyolítottak le.

Zólyomban Sávolt Zoltán szőnyegszövő és Medovarszky Györgyné keramikus helyi alkotók mutatták be munkáikat, illetve Nagylakon is bemutatkoztak, és árulhattak termékeikből.

Bereckben a delegáción túlmenően családi kapcsolatok alakultak ki, helyi származású festők készített ott képeket, illetve fotókiállításuknak, fafaragójuknak adtunk helyet. A március 15-ei példaértékű megemlékezésre többször ment ki fiatalokból álló csoport, illetve az erdélyi vidék megismerése céljából több alkalommal szerveztünk csoportot 12-18 éves korosztályú fiataloknak. A két település között gazdasági kapcsolat is kialakult a magánszférában.

Magyarkanizsáról többször látogatnak el művészemberek városunkba. Részünkről a focisták barátságos mérkőzésen vettek részt. A Rákóczi Szövetség Helyi Szervezete is felvette a kapcsolatot az ottani képviselővel, közös programokat szerveznek.

Nagylak és Tótkomlós önkormányzatai már többször nyújtottak be sikeres pályázatot a HURO kiírásokon, mely a további lakossági kapcsolatépítést, a közös múlt kutatását, a médiában történő megjelenést célozta meg. A két város közelsége miatt (30 km) talán e várossal a legszerteágazóbb a kapcsolatunk, s a látogatások havi szintűek, mind a csoportok, mint a városvezetés, mind a lakosság tekintetében (utóbbinál fürdőlátogatás, vásárlási cél stb.)

Tótkomlóson sikeres testvér-teleplési találkozóra 2006-ban került sor az EACEA keretében a testvér-teleplési kapcsolatok erősítése céljából, azóta hasonló pályázataink azonban nem nyertek. Ugyanakkor Jelsavával és Zólyommal közreműködőként részt vettünk hasonló találkozókön, ahol a kultúra bemutatkozásán kívül a helyi gasztronómiával is előállhattunk.

Testvér-településeinkkel a további tartalmas kapcsolatok kialakításának a pályázati lehetőségeken túl csak a távolságok szabnak határt.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A HEP összeállításához szükséges adatok egy jelentős részét csak az egyes célcsoportokkal kapcsolatban álló, így hiteles információt nyújtani tudó intézmények bevonásával tudtuk összegyűjteni.

A hatékony adatgyűjtés érdekében, 2018. február 27-ére HEP Fórumot hívtunk össze.

A Fórum hatékony munkájának következtében az adatok jelentős részét sikerült begyűjteni. Adathiányok elsősorban a nőket és a fogyatékkal élőket érintő területeken jelentkeztek – ezekről az adott fejezetben részletesen szólunk.

Az adatgyűjtéssel, valamint a feltárt adathiányokkal kapcsolatban megjegyzendő, hogy a városban nincsenek szegregátumok, ezért a szegregátumokkal kapcsolatos adatok gyűjtése Tótkomlós város esetében nem volt releváns.

A 2018. évi HEP összeállításában, helyi adatgyűjtésben és a fórumon az alábbi intézmények, alapítványok, nemzetiségi önkormányzatok, civil szervezetek vettek részt:

Témacsoportonként:

A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége

- Tótkomlós Város Cigány Nemzetiségi Önkormányzata
- Tótkomlói Szociális Szolgáltató Központ
- Védőnői Szolgálat
- Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központja és Családsegítő Szolgálat
- Nagycsaládosok Tótkomlói Egyesülete
- Tótkomlói Evangélikus Szeretetszolgálat/Szeretetotthon
- Tótkomlós Város Önkormányzat Képviselő-testületének Szociális Bizottsága.

A gyermekek esélyegyenlősége

- Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központja és Családsegítő Szolgálat
- Nagycsaládosok Tótkomlói Egyesülete
- Boldog Mosolyért Alapítvány
- „Iskoláért, a jövő polgáráért” Alapítvány
- Tótkomlói Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat
- Tótkomlós Város Cigány Nemzetiségi Önkormányzata
- Magyar Vöröskereszt I. Tótkomlói Alapszervezete
- Védőnői Szolgálat
- Tótkomlói Szociális Szolgáltató Központ
- Tótkomlói Evangélikus Óvoda
- Diófa úti Óvoda (Szlovák Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Óvoda)
- Tótkomlói Ligeti Óvoda
- Jankó János Általános Iskola és Gimnázium

- Szlovák Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola
- Tótkomlós Város Önkormányzat Képviselő-testületének Szociális Bizottsága.

A nők esélyegyenlősége

- Tótkomlói Szociális Szolgáltató Központ
- Védőnői Szolgálat
- Tótkomlós Város Önkormányzata, mint közfoglalkoztató.

Az idősök esélyegyenlősége

- Tótkomlói Szociális Szolgáltató Központ
- Városi Nyugdíjasklub Tótkomlós
- Tótkomlói Evangélikus Szeretetszolgálat/Szeretetotthon
- Tótkomlós Város Önkormányzat Képviselő-testületének Szociális Bizottsága.

A fogyatékkal élők esélyegyenlősége

- Tótkomlói Szociális Szolgáltató Központ
- Városi Nyugdíjasklub Tótkomlós
- Tótkomlói Evangélikus Szeretetszolgálat/Szeretetotthon
- Mozgáskorlátozottak Tótkomlói Egyesülete.

A célok megvalósításának lépéseit és végrehajtásuk tervezett ütemezését az IT tartalmazza.

Az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatokat az EMMI rendelet 1. számú melléklete tartalmazza. Ennek megfelelően információgyűjtés (levelek, elektronikus levelek, telefon és személyes megbeszélés útján), valamint adatgyűjtés történt. Az adatok forrása az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer (<https://www.teir.hu>) adatbázisai, a Központi Statisztikai Hivatal honlapjának Országos Statisztikai Adatgyűjtési Programja (OSAP) (<http://www.ksh.hu/adatgyujtesek/adatatvetelek>), továbbá helyi adatok, melyek figyelembe vételével került sor az IT felülvizsgálatára.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek.

A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A szegénység kialakulásának okai többek közt munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére – nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira –, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza. A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik. A szegénység szempontjából meghatározó társadalmi jellemző a családok gyermekszáma, illetve a gyermekszegénység (a szegények mintegy 30 %-a 0–17 éves korosztályhoz tartozik), valamint a falusi lakóközösségek (a szegények több mint fele községekben él).

Ez az állapot az érintetteket nagyon gyorsan megbélyegzi és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza.

A társadalmi leszakadás meghatározó, részben tehát a szegénységgel összefüggő körülményekből fakad.

A szegénység kialakulásának okai többek közt a rendszerváltást követően a

- munkahelyek megszűnésére,
- a munkanélküliségre,
- a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére,
- nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira,
- a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, és
- a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza.

Ma Magyarországon minden harmadik ember (kb. 3 millióan) a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A cigányok/romák nagy többsége ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik.

A gyakorlatban a mélyszegénység fogalmát azonosítják a cigánysággal. Ez nem más, mint az etnikai és szociális dimenzió összemosása, és ezzel a társadalmi kirekesztettségéből fakadó összes probléma „cigánykérdésként” való felfogása. Fontos azonban tudomásul venni, hogy a cigányság és a mélyszegénység két olyan halmazt képez, melynek van ugyan közös metszete, ám a kettő nem fedti teljesen egymást. Nem igaz, hogy minden mélyszegénységben élő ember cigány/roma. Az viszont kijelenthető, hogy a cigányok élete a mélyszegénységtől függetlenül is sokkal inkább terhelt az őket érintő diszkrimináció rejtett és nyílt dimenzióinak a kíméletlen érvényesülése miatt.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A szegénység és mélyszegénység fogalmát az alábbiak szerint határozzák meg:

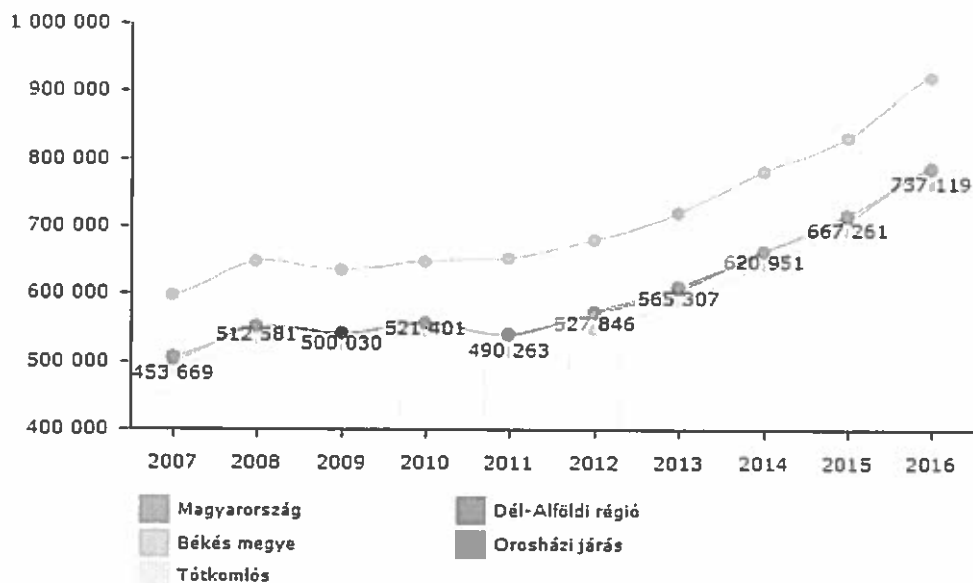
A szegénységgel és társadalmi kirekesztődéssel kapcsolatos mutatószámok listáját 2001-ben határozta meg az Európai Unió, e szerint Európában szegénynek számítanak a medián jövedelmek 60 %-ánál kevesebből élők. Ennek megfelelően a szegénységben élő, meghatározásánál a háztartások összes nettó jövedelmét kell figyelembe venni úgy, hogy minden egyes háztartástag munkából, társadalmi juttatásból, illetve vagyonból származó jövedelmét összegezni kell, majd csökkenteni szükséges a fizetendő adókkal és járulékokkal. A KSH legfrissebb, 2011. évi felvételéből származó kimutatása szerint a szegénységi küszöb forintban kifejezve alig haladta meg a nettó 62.000 Ft-ot.⁷ A mélyszegénységgel sújtottak közé azokat sorolják, akiknek különösen alacsony, a medián jövedelmek 40 %-a alatti a jövedelme.

Egy lakosra jutó nettó belföldi jövedelem (Ft)

A személyi jövedelemadó köteles jövedelemadóval csökkentett értéke egy lakosra vetítve Tótkomlóson.

⁷ <http://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/laekindikator/laekindikator11.pdf>

A célcsoporthoz tartozó személyek jellemzően szociális ellátásokból élnek, amelyek pénzübeli és természetbeni, valamint személyes gondoskodást nyújtó ellátások formájában vehetők igénybe.

A város jövedelemszerző képessége, személyi jövedelemadó adatok 2015-2017-ig a következők:

	2015	2016	2017
Adófizetők száma/fő	2.377	2.382	2.396
Adófizetők/db	3.007	3.009	3.007
Adóerőképeség/Ft	96.686.091,-	96.597.564,-	94.826.298,-
Személygépjárművek száma	2.159	2.190	2.257
Személygépjárművek éves adó/Ft	31.522.683,-	30.358.008,-	30.693.445,-
Magánszemélyek kommunális adója hátralék/Ft	14.989.712,-	17.314.082,-	16.746.570,-

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Tótkomlós teljes lakosságának helyzetéről ad számot a település adóerőképesége, a személygépjárművek száma/éves adó, a magánszemélyek kommunális adója hátralékának mértéke. Az elmúlt három évet vizsgálva az adatok jelentős változást nem mutatnak.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

Az Ebktv. a III. fejezetében az egyenlő bánásmód követelményének érvényesítési területei között elsőként tárgyalja a foglalkoztatást. Az egyenlő bánásmód követelményének sérelmét jelenti különösen, ha a munkáltató a munkavállalóval szemben közvetett vagy közvetlen hátrányos megkülönböztetést alkalmaz. A törvény felsorolja, hogy különösen mely esetek tartoznak ide (pl.: a munkához való hozzájárásban, a munkafeltételek megállapításában és biztosításában stb.).

Egy társadalom erkölcsi-jogi és mentális állapotát jól jellemzi az, hogy miképpen tudja segíteni a különböző okokból - egészségügyi-, családi állapot, kor stb. - hátrányos helyzetbe került tagjainak munkavállalását, munkaerő-piaci elhelyezkedését. A hátrányos helyzetű emberek beilleszkedését a társadalomba, elfogadottságukat elősegíti, ha dolgoznak, ha megélhetésüket munkából származó jövedelemből tudják biztosítani. Természetesen a hátrányos helyzet jellege, súlyosságának foka erőteljesen befolyásolja a munkavállalás lehetőségét. Fontos azonban, hogy a városban milyen a foglalkoztatottság mértéke, a munkanélküliek aránya, a munkaerőpiac általános helyzete.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

Településünkön az Önkormányzat, a Tótkomlói Szociális Szolgáltató Központ, az Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központja és Családsegítő Szolgálat, a Védőnői szolgálat, az oktatási intézmények ezen társadalmi réteg felzárkóztatását, helyzetbe hozását segítik.

A mélyszegénység egyik oka a munkalehetőségek hiánya, az alacsony iskolai végzettség. Tótkomlós városában az álláskereső nyilvántartása alapján, a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők részére, illetve egyéni megkeresés alapján biztosítja a nehéz helyzetbe lévőknek a közfoglalkoztatásban való foglalkoztatást.

Tótkomlóson jelenleg a STARTMUNKA PROGRAM keretében öt közfoglalkoztatási program működik.

A STARTMUNKA PROGRAM-ban dolgozók munkaszerződése 2017. 03. 02-től – 2018. 02. 28-ig szólt. A program folytatására 2018. 03. 01- 2019. 02. 28-ig kerül sor.

- Növénytermesztési program: dolgozói létszáma 16 fő, női dolgozó 12 fő, férfi 4 fő volt. 2 fő szakmunkás bért, 14 fő segédmunkás bért kapott.

A program dolgozói zöldségek termesztésével foglalkoztak, 3 fóliasátorban öntözéssel rendszerrel folyik a munka.

- Helyi sajátosságokra épülő program: dolgozói létszáma 20 fő, női dolgozó 1 fő, férfi 19 fő volt. 4 fő szakmunkás bért, 16 fő segédmunkás bért kapott. 2018. 03. 01- 2019. 02. 28-ig 10 fő alkalmazására kaptunk lehetőséget, melyből 1 nő és 9 férfi került alkalmazásba.

A program dolgozói a város központját, a Száraz-ér sétányt és meglévő telephelyének felújítását végzik.

Belterületi közútkarbantartási program: dolgozói létszáma 24 fő volt, női dolgozó 4 fő, férfi 20 fő. 5 fő szakmunkás bért, 19 fő segédmunkás bért kapott. A 2018. 03. 01- 2019. 02. 28-ig terjedő időszakra 15 fő alkalmazására került sor, melyből 5 nő, 10 férfi.

A program dolgozói a településen belül, közutak járdák karbantartását, felújítását végzik.

- Belvízelvezetési program: dolgozói létszáma 15 fő volt, női dolgozó 2 fő, férfi 13 fő. 2 fő szakmunkás bért, 13 fő segédmunkás bért kapott. A 2018. 03. 01- 2019. 02. 28-ig szóló időre 11 fő alkalmazására került sor, melyből 3 nő és 8 férfi.

Tótkomlós belterületén lévő csatornahálózatok karbantartását, tisztítását végzik.

- Illegális hulladéklerakó helyek felszámolása program: dolgozói létszáma 15 fő volt, női dolgozó 10 fő, férfi 5 fő. 2 fő szakmunkás bért, 13 fő segédmunkás bért kapott. 2018. 03. 01- 2019. 02. 29-ig 10 fő alkalmazására kaptunk lehetőséget, melyből 8 nő és 2 férfi.

Tótkomlós belterületén és határán lévő hulladékok összeszedését, Tótkomlós területének tisztántartását végezték.

A Hosszabb Időtartamú közfoglalkoztatás keretén belül 2 program működött.

- 70404/26/00742 határozat számú program dolgozói létszáma 20 fő volt, 13 női dolgozó, 7 férfi dolgozó. 5 fő szakmunkás bért, 15 fő segédmunkás bért kapott. A dolgozók munkaszerződése 2017. 03. 02-től – 2018. 02. 28-ig időtartamra szólt.
A programban résztvevők parkgondozással és adminisztratív tevékenységgel foglalkoztak.
- 7404/26/00743 határozat számú képzési program létszáma 14 fő volt, 13 női dolgozó, 1 férfi dolgozó. A képzés ideje alatt a 14 fő segédmunkás bérezésben részesült. A képzés időtartama 2017. 03. 02-től – 2017. 08. 31-ig tartott. A képzésben résztvevőknek sikeres vizsgát kellett tenniük. A szövő képzésben résztvevők a gépi szövés technikáját tanulták, összekötve a helyi népi motívumok elsajátításával.
- 7404/26/00887 határozat számú 2018. 03. 13 – 2018. 04. 30-ig tartó zöldterületi kisgép üzemeltető képzésen 4 nő és 2 férfi vett részt. A 2018. 03. 21- 2018. 05. 15-ig tartó képzésen 5 férfi szerzett motorfűrész kezelői végzettséget.
- 7404/26/00817 határozat számú képzési programban 1 nő vendéglátó-eladó végzettséget szerzett. A képzés 2018. 02. 14-től 2018. 05. 31-ig valósult meg. Kőműves képzésen 7 férfi vett részt 2017. 12. 01 - 2018. 07. 31-ig.
- 7404/26/00845 határozat számú közfoglalkoztatási program az önkormányzati munkát segítette. A közfoglalkoztatottak száma: 6 fő volt, melyből 2 férfi, 4 nő, melyek munkaszerződése 2018. 02. 18. - 2018. 06. 30-ig szólt; 10 fő – 5 nő és 5 férfi - közfoglalkoztatásra irányuló munkaszerződése 2018. 03. 01 - 2018. 06. 30-ig szólt.
- Kitörési pont a háztáji gazdaságok irányába című program (7407/26/00752 határozat szám)
A programban dolgozók munkaszerződése 2017. 03. 02-től – 2018. 02. 28-ig szólt. Dolgozói létszáma 5 fő volt, női dolgozó 3 fő, férfi 2 fő. 1 fő szakmunkás bért, 4 fő segédmunkás bért kapott. A programban résztvevők 5 fóliasátorban termesztettek sárgadinnyét, karalábét, szabad területen csemegekukoricát, valamint 55 sertés tartását végezték.

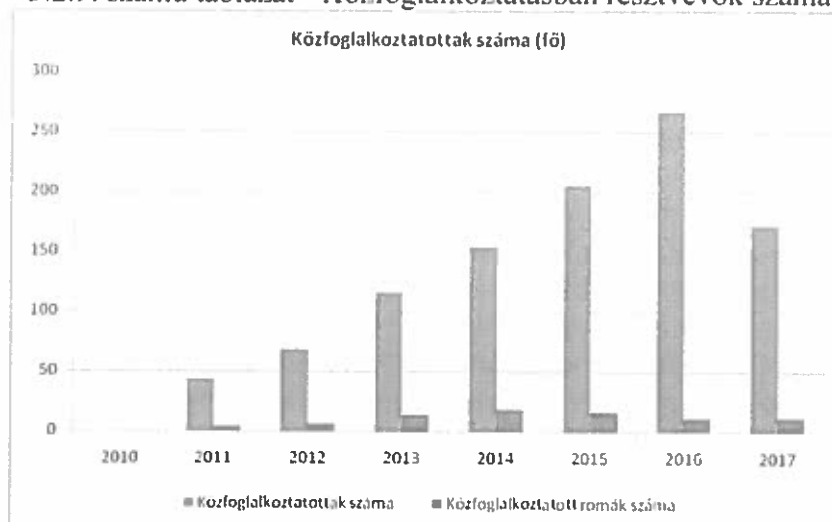
Tótkomlós településen 2017. március 2-től kezdődően közfoglalkoztatottakat foglalkoztat a Tótkomlói Szociális Szolgáltató Központ. A központban 7 női közfoglalkoztatott dolgozik. 2 fő szakmunkás bért, 5 fő segédmunkás bért kap.

A Tótkomlói Művelődési Központ és Városi Könyvtár a közművelődési munkák segítésére és megkönnyítésére lehetőséget kapott közfoglalkoztatottak bevonására. A Könyvtárban, a Művelődési Központban és Természet Házában 7 fő nő dolgozik. 2 fő szakmunkás bért, 5 fő segédmunkás bért kap.

Az Alsó-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság Kardoskút-Tótkomlós-Nagyér területén a csatornahálózat, Száraz-ér meder és partszakasz karbantartására közfoglalkoztatás keretén belül 8 főt alkalmaz 5 fő nőt és 3 fő férfit segédmunkás bérrel.

3.2.9. számú táblázat - Közfoglalkoztatásban résztvevők száma

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Az ábra alapján jól látható, hogy az érintett időszakban a közfoglalkoztatásban dolgozók létszáma településünkön növekedett, bár 2017-ben csökkenést mutat. Sajnos az elmúlt évek tapasztalata, hogy a dolgozók létszámát tekintve nagy a különbség. A leggyakoribb probléma, hogy a közfoglalkoztatásban dolgozók egy része nem jelenik meg a munkahelyen, nem veszi fel a munkát, ezért a márciusban induló programoknál figyelembe vettük a dolgozók munkához való hozzáállását is. A diagram alapján látható a csökkenés, vannak üres helyeink a programokban, de igyekszünk megbízható munkaerővel feltölteni azokat.

3.2.16. számú táblázat Mélyszegénységben élők foglalkoztatottsága – Tótkomlós

Év	Mélyszegénységben élők száma
2011	117
2012	112
2013	102
2014	143
2015	176
2016	172
2017	157

Forrás: Helyi adatgyűjtés

A munka világába való beilleszkedést segítik az Orosházi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya által biztosított képzések. A kistérségi közfoglalkoztatási programokba és a tanfolyamokba elsősorban ellátás nélkülieket és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülőket vontak be.

A képzések célja az alacsony iskolai végzettségű, illetve szakképzetlen felnőttek számára lehetővé tenni, hogy képzésben vegyenek részt, így javuljon a munkaerő-piaci helyzetük. Cél továbbá olyan felnőttek képzése, akiknek a szakképzettsége elavulttá vált, vagy alapul szolgál olyan egyéb új képesség, végzettség megszerzésére, amely valós munkaerő-piaci igényekre épül. Lehetőséget kínál arra, hogy felzárkózzanak és az iskolai végzettségtől függetlenül pótolják hiányzó kompetenciáikat.

3.2.14. számú táblázat – A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja - felnőttek

	van/nincs	Felsorolás
felnőttképző programok a településen	van	GINOP 6.1.1.
felnőttképző programok a vonzásközpontban	van	GINOP 6.1.1.
egyéb munkaerő-piaci szolgáltatások a településen	van	toborzás csoportos közvetítői tájékoztató
egyéb munkaerő-piaci szolgáltatások a vonzásközpontban	van	csoportos közvetítői tájékoztató
Helyi foglalkoztatási programok a településen	van	START MUNKA PROGRAM Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás
Helyi foglalkoztatási programok a vonzásközpontban	van	START MUNKA PROGRAM Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás

Forrás: Helyi adatgyűjtés

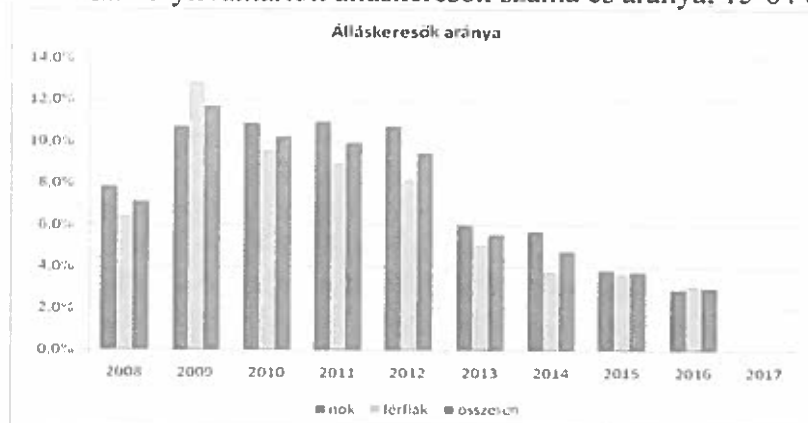
A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat az FIt-ben és a MötV-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az adatok arra mutatnak rá, hogy településünkön a teljes lakónépességhez képest milyen arányú a nyilvántartott foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, ez miként változott az elmúlt években, illetve, hogy milyen az arány a férfiak és nők között a vizsgált területen.

- A HEP 1. számú mellékletének a 3.2.1. számú táblázatából jól látszik, hogy a településen élő nők száma 2007-től folyamatosan csökken. A nyilvántartott álláskeresők száma az elmúlt években változó tendenciát mutat. Megfigyelhető, hogy a 15-64 év közötti nők esetében 2013. óta csökkent az álláskeresők száma. A nyilvántartott álláskereső férfiak esetében is megfigyelhető a jelentős mértékű csökkenés. A nyilvántartott álláskereső számának csökkenése köszönhető egyrészt a településünkön 2013. óta megemelkedett közfoglalkozotti létszámnak, az elmúlt időszak képzési programjainak, valamint annak, hogy a szakmai végzettséggel rendelkezők könnyebben vezethetők vissza a munka világába.

Az éven belüli szezonális hatásoknak jobban ki vannak téve a férfiak, mint a nők. Nagyobb arányban dolgoznak ugyanis azokban az ún. szezonális ágazatokban (pl. építőipar), amelyek foglalkoztatotti létszáma erősen hullámzik az év folyamán. Így feltehetően a férfi álláskeresők számának alakulása is nagyobb mértékben emelkedik és süllyed az év során, mint a nőké.

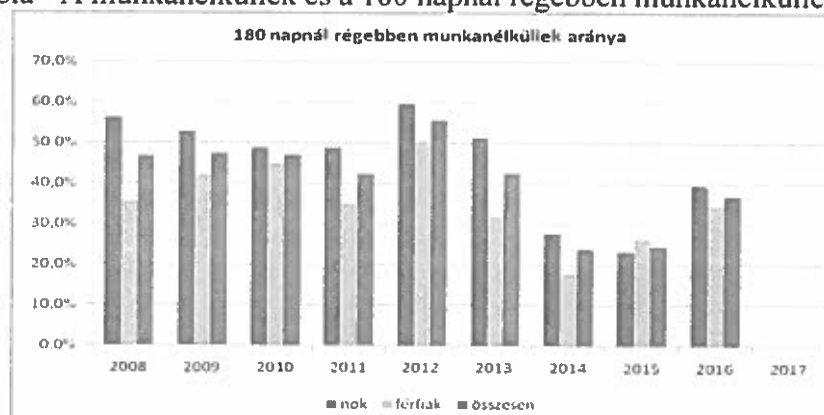
3.2.1. számú táblázat - Nyilvántartott állás keresők száma és aránya, 15-64 évesek száma

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nyilvántartott állás keresők száma korcsoportonként változó. 2012-től az aktív korú nyilvántartott állás keresők száma folyamatosan csökkent.

3.2.3. számú tábla - A munkanélküliek és a 180 napnál régebben munkanélküliek száma és aránya

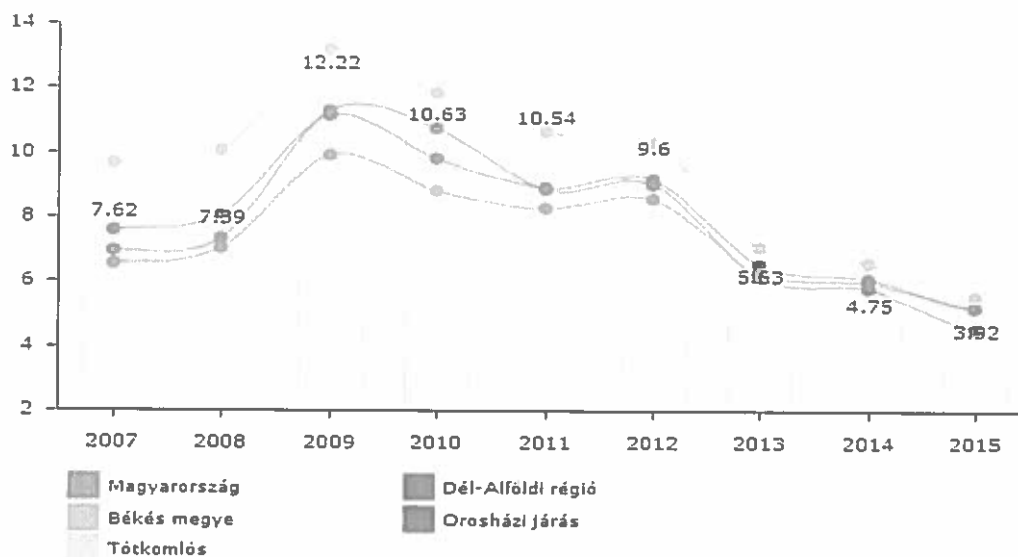

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A HEP 1. számú mellékletének 3.2.3. számú táblájának kiértékelése alapján a 180 napnál régebben nyilvántartott munkanélküliek esetében megfigyelhető mind a nők, mind a férfiak esetében a csökkenés. A nyilvántartott, regisztrált munkanélküliek közül a tartós munkanélküliek nehezebben tudnak állást találni, mely adódhat a szakképzettség hiányából, az alacsony iskolai végzettségből, valamint a közfoglalkoztatási programok létszámának csökkenése is befolyásolja mindezt.

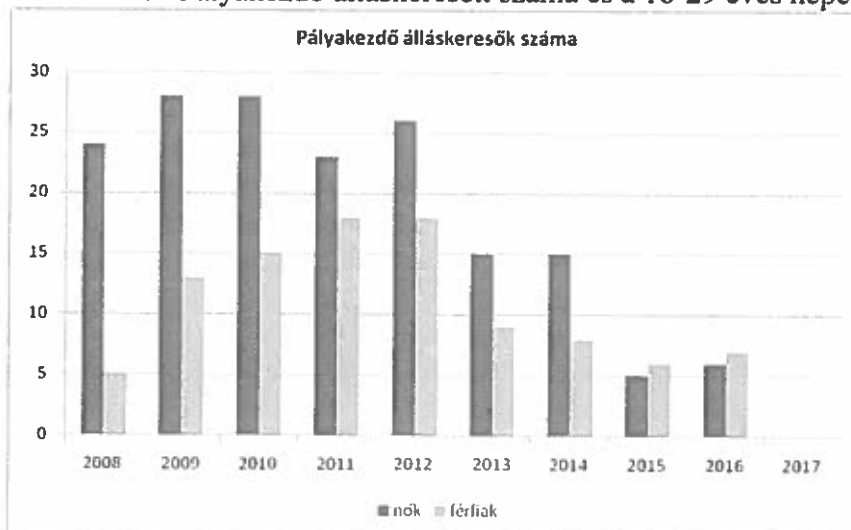

(c) 2018 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-ral.

Hazánkban a gazdasági és a társadalmi átalakulással összefüggésben a 90-es évek elejétől szinte folyamatosan csökkent a fiatalok munkaerő-piaci részvétele. Ennek egyik magyarázó tényezője a fiatalok oktatásban, képzésben töltött idejének meghosszabbodása. Az alacsony munkapiaci aktivitáshoz az is hozzájárul, hogy Magyarországon nem igazán elterjedt a tanulás melletti munkavégzés. A globális válság a fiatalok foglalkoztatása tekintetében is éreztette hatását, egyrészt a munkaerő-kereslet jelentős visszaesése és a munkaerő-piacra belépni szándékozó fiatalok elhelyezkedési esélyeinek romlása. Mindezekből ered, hogy a fiatalok munkanélküliségi rátája 2008-2012-ig jelentősen emelkedett hazánkban, s az emelkedés mértéke európai összevetésben is kiemelkedőnek számított.

3.2.4. számú táblázat - Pályakezdő állás keresők száma és a 18-29 éves népesség száma

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Ahogy a diagram is mutatja városunkban a pályakezdő állás keresők létszáma 2012-től folyamatosan csökken, mely valamennyi iskolai végzettségi csoportba tartozó fiatalot érint.

Alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség

év	15 éves és idősebb lakosság száma összesen			15-X éves legalább általános iskolát végzettek száma			általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők 15-x évesek száma					
	összesen	nő	férfi	összesen	nő	férfi	Összesen		nő		férfi	
	fő	fő	fő	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2001	5462	2899	2563	4614	2340	2274	848	15,5%	559	19,3%	289	11,3%
2011	4915	2506	2409	4827	2490	2337	88	1,8%	16	0,6%	72	3,0%

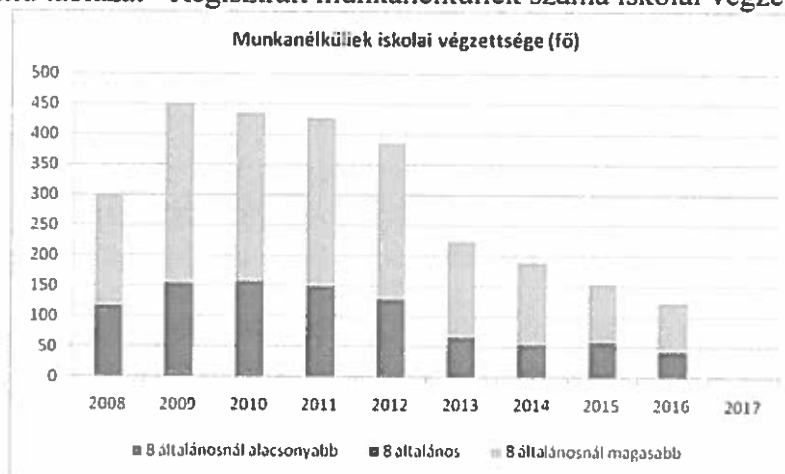
Forrás: TelR, KSH Népszámlálás

A HEP összeállításának időpontjában a 2001. évi és 2011. évi népszámlálásból állnak rendelkezésre települési adatok.

A 2011. évi népszámlálási adatok alapján a 15 éves és idősebb lakosság száma Tótkomlóson jelentősen csökkent. Ennek ellenére a 15-X éves legalább általános iskolát végzettek száma növekedett.

A 2011. évi mutatók jelzik, hogy az általános iskolai végzettséggel nem rendelkező 15-X éves lakosok aránya 1,8 %, az előző népszámlálási adatokhoz viszonyítva jelentős eredményt mutat.

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Településünkön a nyilvántartott álláskereső nagy többsége rendelkezik 8 általános iskolai végzettséggel, csak csekély számban rendelkeznek 8 általánosnál alacsonyabb iskolai végzettséggel. Az alapkörűnél magasabb iskolai végzettséggel rendelkezőkről nem áll rendelkezésünkre megfelelő adat.

A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyei településünkön jónak mondhatók. Ahogy a 3.2.11-es táblázat is mutatja a közeli foglalkoztatási centrumok (nagyvárosok, megyeszékhely) elérhetősége különböző közlekedési módzatokban megoldott.

A foglalkoztatási osztály számos eszközzel igyekszik a foglalkoztatásokat, elhelyezkedéseket támogatni. (Pl: képzések, vállalkozóvá válás támogatása, bértámogatás, közfoglalkoztatás támogatása, stb.)

A foglalkoztatáspolitikai szempontból hátrányos helyzetű társadalmi csoportok (megváltozott munkaképességűek, romák, egyedülálló szülők stb.) egyre kevésbé szorulnak ki a munkaerőpiacról, egyre kisebb számban kerülnek ki a munkaügyi regisztrációból, ezzel megkapják a szervezett segítségnyújtás legfontosabb esélyét. Mindezt segítette, előmozdította 2012. évben az aktív korúak ellátását érintő jogszabályi változás, mely szerint a felülvizsgálattal érintett időszakban a segélyezett egy év időtartam alatt, legalább 30 nap munkaviszonyt kell, hogy teljesítsen, illetve a regisztrációs időpontokon eleget tegyen megjelenési kötelezettségének.

Az esélyegyenlőséget megerősítő pozitív intézkedések szükségesek, mert e csoportok a munkaerőpiacon összetett szemléletbeli hátrányokkal küzdenek.

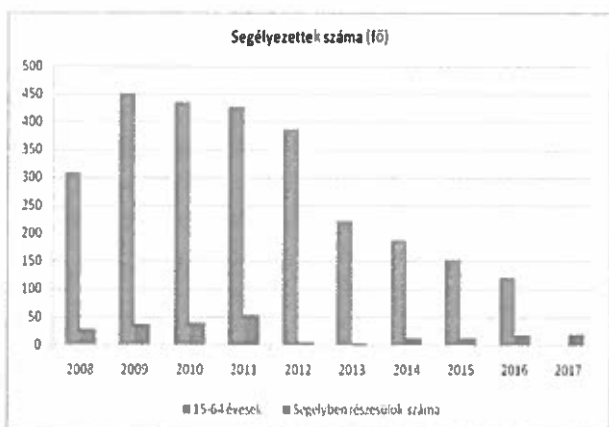
3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

Az Szt. és a helyi rendelet alapján a szociálisan rászoruló személyek részére a következő pénzbeli és természetbeni ellátási formák adhatók:

- Pénzbeli ellátások: időskorúak járadéka, foglalkoztatást helyettesítő támogatás, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás, ápolási díj, tartós ápolást végzők időskori támogatása, települési támogatás.
- Természetbeni ellátás továbbá a köztemetés, közgyógyellátás, egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság, adósságcsökkentési támogatás, települési támogatás (lakhatási támogatás, gyógyszer-kiadások viseléséhez nyújtott támogatás), rendkívüli települési támogatás (átmenetileg nehéz anyagi helyzetre tekintettel, eseti gyógyszerkiadás mérséklésére, a családban nevelkedő gyermek, fiatal felnőtt rászorultságára tekintettel, elhunyt személy eltemettetésének költségeinek mérséklésére), egyszeri tüzelőanyag természetbeni támogatása.

A mellékletben található táblázatok mutatnak rá az ellátások igénybevételére, számára.

3.3.1. számú táblázat - Álláskeresői segélyben részesülők száma

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosultak száma

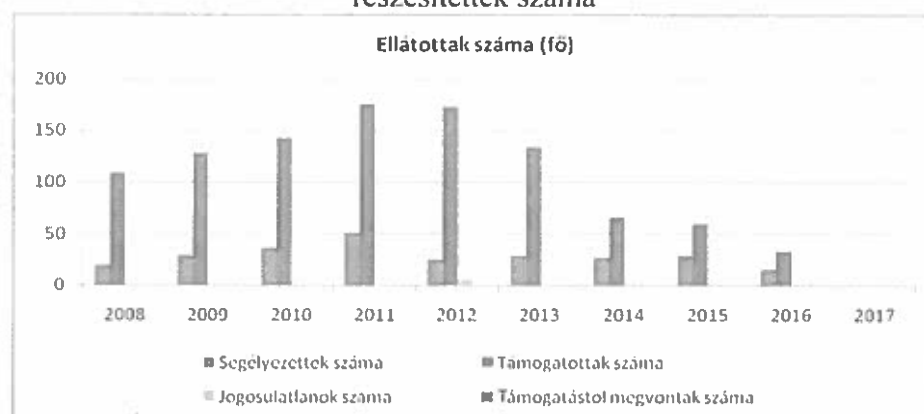

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 3.3.1-es táblából, valamint a 3.3.2-es táblából megállapítható, hogy a nyilvántartott álláskeresők számából, a nyilvántartott álláskeresők kis száma álláskeresői segélyre, nagy száma járadékra jogosult. Összevetve a két táblázat adatait jól látható, hogy a rendszeres jövedelem nélkül élők hozzájutnak a támogatásokhoz.

3.3.3. számú táblázat- Rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A diagramon jól látható, hogy a nyilvántartott álláskeresők száma közül 80-100 %-ban mindenki jogosult álláskeresői járadékra. Az álláskeresői járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek száma 2012 óta csökkenő tendenciát mutat.

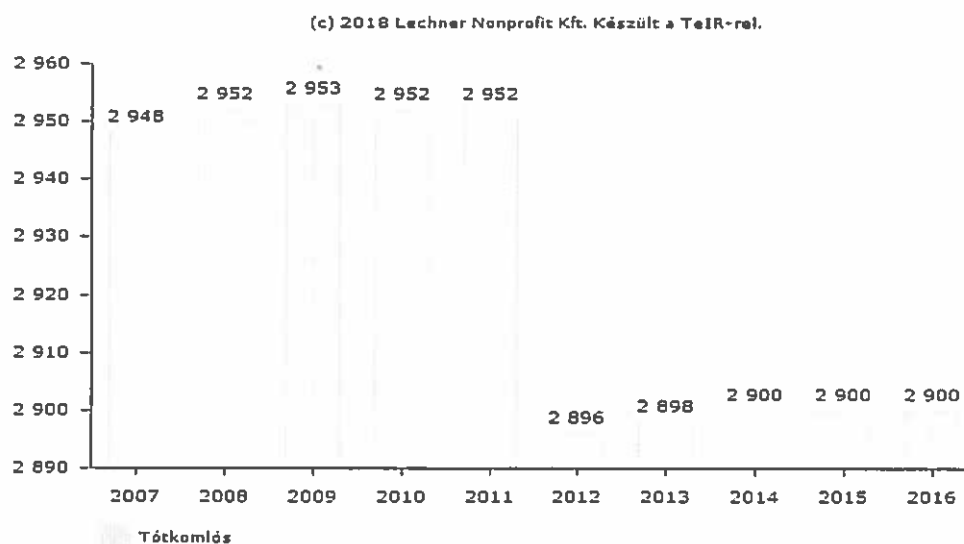
A mélysegénységben élők és a roma személyek/családok településünkön hozzáférnek a pénzügyi és természetbeni ellátásokhoz.

Tótkomlós Város Önkormányzata és a városunkban működő szociális háló kapcsolata kiváló. Ennek következménye, hogy a rendkívüli élethelyzetbe jutott lakosokon közösen, együttműködve, hatékonyan tudunk segíteni.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

Lakásállomány (db)

A lakott lakások, a nem lakott lakások, valamint a lakott üdülők összessége.

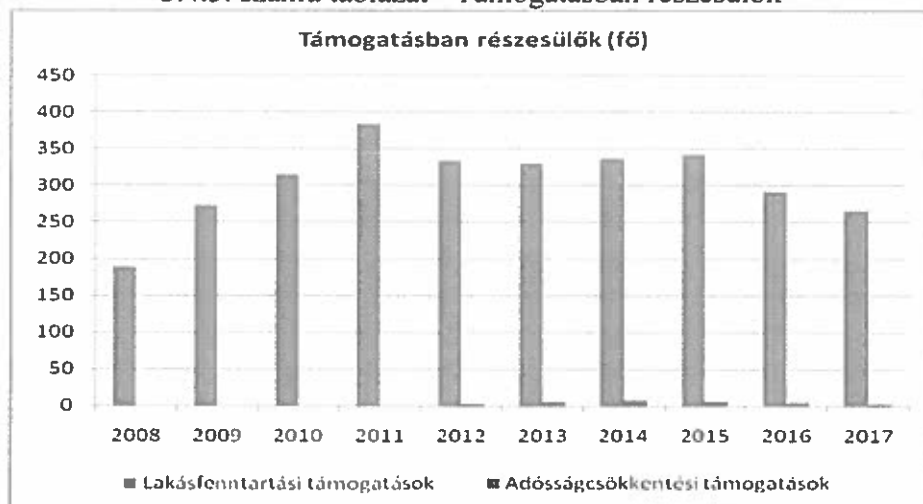
A városban a jelenlegi 2900 lakott lakás meghatározó része, több mint 90 %-a kertes ház. Mindössze hat tömbház épület található a településen, mely a lakások 7 %-át teszi ki. Jelenleg a 2900 lakott lakásból 13 az önkormányzati bérlakások száma. Tótkomlóson az önkormányzati bérlakások száma az elmúlt években nem változott. A lakóingatlanok száma csökkent. Ennek oka a régi, már lakhatatlanná vált lakóingatlanok, továbbá a külterületi tanyaépületek jelentős bontási

aránya és ezzel párhuzamosan az új lakások csekély számú építése. Településünkön jellemzően a lakosság 99 %-a magánháztartásokban él, az 1 %-ot az idősok intézeti elhelyezése teszi ki.

Összességében megállapítható, hogy az önkormányzat igen kevés számú bérlakással rendelkezik. Az is megállapítható, hogy a bérlakás-állomány jelentős hányadát a komfortos lakások teszik ki. A lakhatási körülmények biztosítására és javítására irányuló 2017. évben indult intézkedések, a Családi Otthontermelési Kedvezmény (CSOK) bevezetése vélhetően a HEP 5 éves időintervallumában a lakhatást érintően javulást fog mutatni.

3.4.3. számú táblázat - Támogatásban részesülők

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Komoly probléma az eladósodás, különösen a hátrányos helyzetű, munkájukat elvesztő vagy alacsony jövedelmű, idős, vagy több gyermekes családoknál. Lakásuk fenntartási költségébe segíthet a lakásfenntartási támogatás, lakhatási támogatás, melyben nagyon sok család részesül.

A jogszabályi előírásoknak megfelelően 2016. évtől a lakásfenntartási támogatás, lakhatási támogatás formájában igényelhető. A lakhatási támogatás feltételének köre bővült, mert magasabb jövedelmi határokat állapított meg a helyi rendeletünk, azonban a korábban egy évre megállapított időtartam 6 hónap megállapítására módosult. A lakhatási támogatásban részesülők számának csökkenése abból adódik, hogy a jogosultság lejártát nem veszik figyelembe, ismételt kérelmüket nem határidőben nyújtják be. A lakhatási támogatásban részesültek száma 2017. évben 265 fő segélyezett volt, akik összesen 11.471.740,- Ft összegű támogatásban részesültek.

Településünk biztosítja az adósságcsökkentési támogatást. Az adósságkezelés a fennálló energia szolgáltatóknál felhalmozódott tartozás visszafizetését segíti. A hátrányban lévő család az adósság 30 %-át több havi részletben önerőként fizeti, melyhez az önkormányzat hozzáteszi a további 70 %-os támogatást. Az adósságkezelési tanácsadó közreműködésével, az önkormányzat támogatásával ezen családok az eladósodott helyzetből kikerülnek. 2017. évben 4 segélyezett összesen 168.720,- Ft összegben részesült adósságkezelési szolgáltatásban.

Városunk népességmegtartás céljából támogatja az első lakáshoz jutó városban új lakóházat építő, vagy a használt lakást vásárolni szándékozó fiatalokat, házasságokat. A támogatás formája kölcsön vagy vissza nem térítendő támogatás.

3.5. Telepek, szegregátumok helyzete

A szegregáció, a társadalmi élet jelentős területeiről való tömeges kizáródás súlyos társadalmi probléma. Településünkön azonban telepek/szegregátumok, szegregációval veszélyeztetett

területeken élők jelenleg nincsenek. A roma lakosság nincs kirekesztve, elszigetelve, területileg a város minden kerületében laknak romák, elhelyezkedésük arányos, nem alakultak ki olyan részek melyekben kizárólag e nemzetiség élne.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az Ebktv. III. fejezete taglalja az egyenlő bánásmód követelményének érvényesítési területei között az egészségügyi ellátást. Kiemelten foglalkozik az egészségügyi ellátással összefüggésben a diszkrimináció tilalmával. Az egyenlő bánásmód követelményét érvényesíteni kell többek között a betegségmegelőző programokban, a szűrővizsgálatokon való részvétel, a gyógyító-megelőző ellátás, a tartózkodás céljára szolgáló helyiségek használata, valamint az ételmezési és egyéb szükségletek kielégítése során. Az egyenlő bánásmódhoz való jog magában foglalja különösen az azonos egészségügyi intézmények használatának, az ugyanolyan színvonalú és hatékony, illetőleg nem magasabb kockázattal járó gyógykezelésben, valamint betegségmegelőző programokban való részvétel jogát.

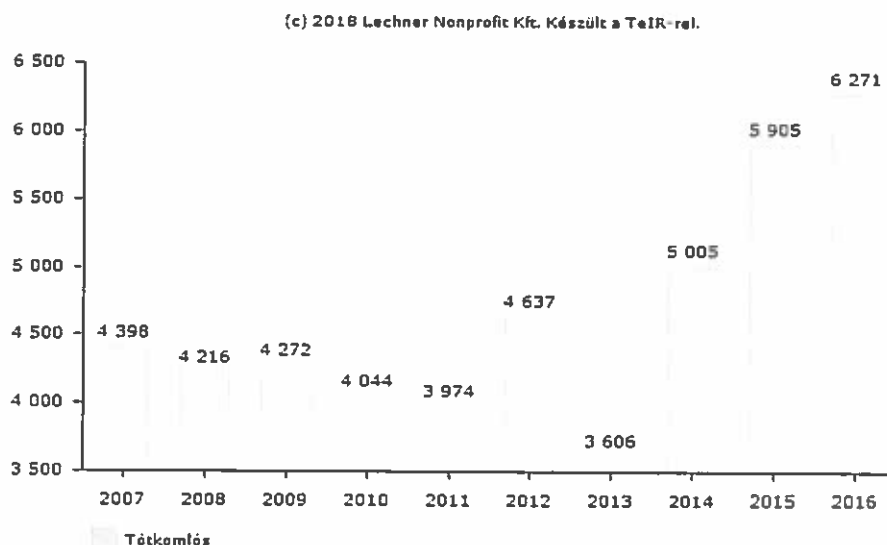
Az Eütv. a települési önkormányzatok számára kötelezően ellátandó feladatként írja elő az egészségügyi alapellátásról való gondoskodást. Az Eütv. 152. §-a értelmében a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- a fogorvosi alapellátásról,
- az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- a védőnői ellátásról,
- az iskola-egészségügyi ellátásról.

A képviselő-testület megállapította és kialakította az egészségügyi alapellátások körzeteit - négy -, egyúttal biztosította a járóbeteg-szakellátást nyújtó egészségügyi hozzáférést.

Házi gyermekorvosi ellátásban a megjelentek és a meglátogatottak száma összesen (fő)

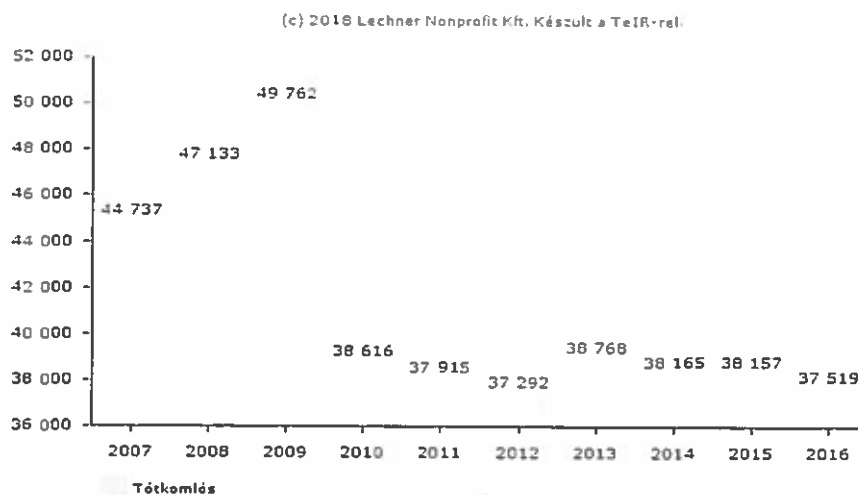
A házi gyermekorvosi rendelésen való megjelenések száma és a házi gyermekorvos által végzett beteg- és preventív látogatások száma.

Házi orvosi ellátásban a megjelentek és a meglátogatottak száma összesen (fő)

A házi orvosi rendelésen való megjelenések száma és a házi orvos által hívásra, illetve a folyamatos ellátás végett végzett lakáson történt látogatások száma.

Az orvosi, egészségügyi ellátás esetében érdemes kitérni arra, hogy csak a felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatásaink száma 4, a házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma 1.

Jelenleg 3 felnőtt és 1 gyermekorvos biztosítja a háziorvosi ellátást. A város lakosságának megfelelően négy egészségügyi alapellátási körzet került kialakításra. A négy körzetnek megfelelően korábban körzetenként egy-egy felnőtt háziorvos látta el az egészségügyi alapfeladatokat, orvosonként kb. 1200-1300 fő ellátásával. 2005. évben ez a szám háromra csökkent, majd pályázat útján sikerült pótolni a hiányt. Azonban 2006-ban szintén megüresedett egy körzeti orvosi poszt, mely jelenleg is betöltetlen, ellátását helyettesítéssel oldják meg.

A háziorvosok közreműködésével vehető igénybe a közgyógyellátásra, valamint az ápolási díjra való jogosultság.

3.6.2. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

Forrás: TeIR, KSH Tstar

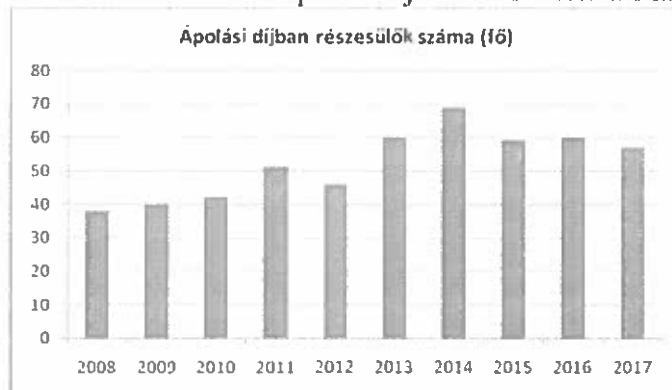
A közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma az egészségügyi ellátás egyik fontos mutatója, amely esélyegyenlőségi szempontból jelentős. A közgyógyellátás a szociálisan rászoruló személy részére – egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához – az egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos kiadások kompenzálását célzó hozzájárulás. Településünkön a közgyógyellátásra jogosultak száma változó tendenciát mutat 2008. és 2016-os év között.

A helyi rendeletünk a település lakosainak gyógyszer-kiadások viseléséhez nyújtott támogatást biztosít azzal a feltétellel, hogy a kérelmező korábban elutasítást kapott a közgyógyellátásra irányuló kérelmére. Továbbá megfelel a helyi rendeletben foglalt egyéb feltételeknek. Gyógyszer-kiadások viseléséhez nyújtott támogatást leginkább egyedül élő nyugdíjasok veszik igénybe,

betegségeiből adódóan rendszeres gyógyszerkiadásuk mérséklésére. 2017-ben 13 segélyezett összesen 375.450,- Ft összegben részesült a támogatásban.

3.6.3. számú táblázat - Ápolási díjban részesítettek száma

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás. Az Szt-ben foglaltak szerint ápolási díjra jogosult a hozzátartozó, ha állandó és tartós gondozásra szoruló, súlyosan fogyatékos, vagy tartósan beteg 18 év alatti gyermek gondozását, ápolását végzi.

Az ápolási díjban részesítettek száma az elmúlt 5 évben növekvő tendenciát mutat. A lakosság öregedési indexe növekedett, ennek okán az ápolásra szorulóak száma is növekszik településünkön.

A szakellátás keretében kettő fogorvos biztosítja az ellátást a város lakossága számára.

Heti két alkalommal reumatológiai orvosi szakellátás, egy alkalommal ortopédiai szakrendelés igénybe vehető, továbbá a rászorulóak részére folyamatos reumatológiai kezelések biztosítottak.

A védőnői feladatokat a városban a Szociális Szolgáltató Központ keretein belül jelenleg három körzetben három szakképzett védőnő látja el.

Településünkön magán orvosi rendelés; nőgyógyászat és üzemorvosi szakrendelés segíti az igényeknek megfelelő egészségügyi ellátást. Továbbá a településen központi orvosi ügyelet működik, mely hétköznap 16.00 – 8.00 óráig és hétvégén, valamint ünnepnapokon 8.00 – 8.00 - ig biztosítja a sürgősségi ellátást.

A TOP-2.2.1-11/1-2012-0001 – „SÜRGŐSSÉGI ELLÁTÁS FEJLESZTÉSE – MENTÉS” projekt keretében Magyarország 18 megyéjében 22 új mentőállomást építettek és további 60-at dinamizáltak. Az Országos Mentőszolgálat által 2012. végén elindított nagyszabású program célja az esélyegyenlőség legszélesebb körű megteremtése az ország teljes területén. A közel 11 milliárd Ft összértékű fejlesztés a mentőállomás-hálózat jelentős bővítését, korszerűsítését, 200 darab új mentőjármű és több ezer műszer, egészségügyi- és oktató eszköz beszerzésével az ellátás technikai színvonalának emelését eredményezte. Tótkomlóson a bruttó 91 millió forint értékű beruházás keretében új mentőállomást és két új mentőautót adtak át. A megépített 300 négyzetméter alapterületű állomáson az épületben található nappali tartózkodó helyiség, éjszakai pihenő, gépkocsimosó- és fertőtlenítő is kialakításra került. A tótkomlósi állomással a térségben számottevően nőtt a sürgősségi ellátás biztonsága, hiszen a korábbi években a kiérkezési idő a riasztások több, mint felénél meghaladta a 15 percet. Az állomás nemcsak a helyi, hanem a környező települések lakosainak is lehetőséget biztosít arra, hogy a mentőszolgálat dolgozói töredék idő alatt érjenek a mentés helyszínére, és ezzel a legfontosabbat, az emberi életet még hatékonyabban és nagyobb eséllyel menthetik meg.

Az önkormányzat a személyes gondoskodást nyújtó alapszolgáltatások megszervezésével segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakóközösségükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában.

Tótkomlós Város Önkormányzata a Tótkomlói Szociális Szolgáltató Központ (a továbbiakban: SZSZK) útján a következő személyes gondoskodást nyújtó ellátásokat biztosítja:

- 1) tanyagondnoki szolgáltatás,
- 2) étkeztetés,
- 3) házi segítségnyújtás,
- 4) nappali ellátás (Idősek Klubja),
- 5) szakosított ellátás keretében: ápolást-gondozást nyújtó ellátás (Idősek Háza).

1) Tanyagondnok

Személyes gondoskodás körébe tartozó alapszolgáltatás. A szolgáltatás 2005. óta működik Tótkomlóson. A tanyagondnok segítséget nyújt: az étkeztetésben, ellátottak szállításában, alapszolgáltatásokhoz való hozzájutásban, bevásárlásban, tanyasi gyerekek igény szerinti iskolába szállításában, ellátottak higiénés körülményeinek megtartásában, önkormányzati információk tanyasi lakosokhoz történő eljuttatásában, tanyasi lakosok háztartási munkájában való besegítésben. A külterületi lakosok száma 2017-ben 127 fő. A szolgáltatást 14 fő veszi igénybe rendszeresen. Az elmagányosodást megelőzve a tanyagondnok tájékoztatja az ellátottakat a mindennapi eseményekről és lehetőségekről. Városi rendezvényekre szállítják igény szerint a gondozottakat.

Tanyagondnoki ellátás - Tótkomlós	
Év	Igénybe vevők száma
2012. évben	15
2013. évben	16
2014. évben	16
2015. évben	16
2016. évben	14

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Az elmúlt két évben az önkormányzat évente három alkalommal meleg étel osztást tartott a helyi lakosság részére. Akik az ételosztáson egészségi állapotuk miatt nem tudtak megjelenni, azon személyek részére az SZSZK dolgozói közreműködésével jutott el az étel. Egy-egy ételosztás alkalmával négy-ötszáz személy részére biztosított az önkormányzat ételt.

2) Étkeztetés

Az SZSZK biztosítja azoknak a szociálisan rászorultaknak a legalább napi egyszeri meleg étkezést, akik azt önmaguk, illetve eltartottjaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani, különösen koruk, egészségi állapotuk, fogyatékságuk, pszichiátriai betegségük, szenvedélybetegségük, vagy hajléktalanságuk miatt.

Kötelező ingyen biztosítani az egyszeri meleg ebédet annak, akinek nincs jövedelme. 2013-ban 5 főnek, 2014-ben 2 főnek, 2015-ben 5 főnek, 2016-ban 5 főnek biztosítottuk az étkezést térítésmentesen. Az étel a napközi konyháról, hőtárolós edényekben kerül átszállításra a telephelyre, ahol ebédhordókba töltik az adagokat. 2017-ben 104 személy vette igénybe a szolgáltatást, persze nem mindenki a hét minden napján, így az átlagos napi étkező 82 fő.

Étkeztetés - Tótkomlós

Év	Igénybe vevők száma
2012	137
2013	154
2014	137
2015	140
2016	146
2017	104

Forrás: Helyi adatgyűjtés

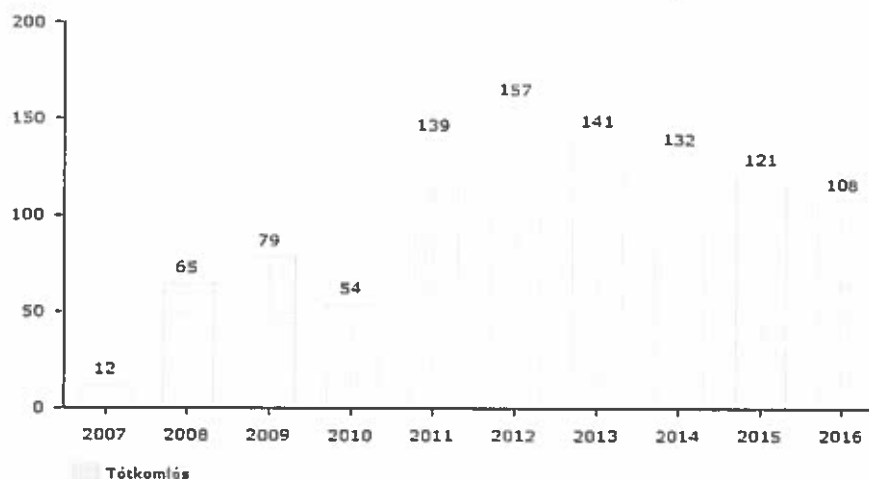
3) Házi segítségnyújtás

A házi segítségnyújtás keretében az SZSZK gondoskodik azokról az időskorú személyekről, akik önmaguk ellátására nem képesek, illetve azokról, akik az egészségi állapotuk miatt erre rászorulnak.

Házi segítségnyújtásban részesülők száma (fő)

A házi segítségnyújtás olyan szociális alapszolgáltatás, melynek keretében gondoskodni kell azokról az időskorúakról, akik otthonukban önmaguk ellátására saját erőből nem képesek, ill. azokról a fogyatékos személyekről, pszichiátriai betegekről, szenvedélybetegekről, akik állapotukból adódóan az önálló életvitellel kapcsolatos feladataik ellátásában segítséget igényelnek, de amúgy képesek önmaguk ellátására.

(c) 2018 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-re.

A házi segítségnyújtást 6 fő gondozónő és 1 fő közfoglalkoztatott végzi. Ebből mind a 6 fő rendelkezik a megfelelő szakképesítéssel. A házi segítségnyújtás az elmúlt években több törvényi változáson ment át. 2016-ban kettévált a szociális segítség és a személyes gondozás. A 2017-es évben az állami finanszírozás is változott illetve új szolgáltatási elemek kerültek be az ellátásba. Házi segítségnyújtás keretében a szolgáltatást igénybe vevő személy saját részére, lakókörnyezetében kell biztosítani az önálló életvitel fenntartása érdekében szükséges ellátást. Házi segítségnyújtás keretében szociális segítséget vagy a szociális segítséget is magába foglaló személyi gondozást biztosít. Tartalma különösen: az alapvető gondozási, ápolási feladatok elvégzése, az önálló életvitel fenntartásában, az ellátott és lakókörnyezete higiéniai körülményeinek megtartásában való közreműködés, háztartási tevékenységekben való közreműködés. A gondozónő feladata a veszélyhelyzetek kialakulásának megelőzése, illetve azok elhárításában való segítségnyújtás, szükség esetén bentlakásos szociális intézménybe történő beköltözés segítése. A személyi gondozásban ellátható személyek száma 54 fő.

A családsegítés olyan személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka eszközeinek és módszereinek felhasználásával hozzájárul az egyének, családok, valamint a különböző közösségi csoportok jólétéhez és fejlődéséhez, továbbá a szociális környezetükhöz való alkalmazkodáshoz.

4) Idősek Klubja

Az idősek biztonsága érdekében 2007 októberétől jelzőrendszeres házi segítségnyújtás segíti a krízishelyzetek megoldását. A jelzőrendszer a 65. életévét betöltött, önmaga ellátására részben vagy egészben képes idős emberek rendelkezésére biztosított, akik egészségi állapotuk vagy szociális helyzetük miatt arra rászorulnak. A jelzőkészülék nyakba akasztható és a nap 24 órájában a jogosult rendelkezésére áll. Amennyiben bármilyen probléma adódik egy gombnyomással riasztható az ügyeletes szociális gondozó, aki a lehető legrövidebb időn belül - maxim 30 perc alatt - a bajba jutott segítségére siet. Településünkön jelenleg ez a szolgáltatás 25 idős személy részére biztosított.

5) Szakosított ellátás keretében: ápolást-gondozást nyújtó ellátás (Idősek Háza)

Az SZSZK a gyermekjóléti szolgáltatással együtt a Tótkomlós, Pósa utca 2. szám alatt található, önkormányzati tulajdonú ingatlanban működik, mely kereteken belül valósul meg az étkeztetés és az Idősek Klubjában történő nappali ellátás is. A Tótkomlói Evangélikus Szeretetszolgálat – Idősek Klubja házi segítségnyújtást, nappali ellátást biztosít a rászoruló idősek számára. Mindkét épület akadálymentesítése megtörtént.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

Az önkormányzat a kulturális ágazatban számos alacsony költségű rendezvényen történő részvétel lehetőségét biztosítja a lakosság részére (pl. színházi előadás, nyári kulturális esték, stb.)

Az önkormányzat és a fenntartásában működő közművelődési intézmény támogatják az amatőr kezdeményezéseket, kedvezményes helyiség- és eszközbérletet kínálnak számukra.

Az esélyegyenlőség szellemében az egyes nyilvános rendezvények mindig meghirdetésre kerülnek a helyi írott és elektronikus sajtóban, továbbá a város honlapjának fejlesztését követően az Internethálón is. Számos városi rendezvény ingyenesen igénybe vehető.

Városunkban a közművelődés központi és kiemelkedő fontosságú intézménye a Tótkomlói Művelődési Központ és Városi Könyvtár.

Az intézményben minden korosztály számára biztosított a könyvtári szolgáltatás és az Internethez való hozzáférés lehetősége. A városi könyvtár könyvállománya 24.000 kötetből áll és 33 féle időszak kiadvánnyal, napilappal, folyóirattal várja olvasóit. A könyvtárban található egy külön gyűjtemény, az Európa Unió Információ Sarok, mely az uniós információkat gyűjti össze és eMagyarország Pont is működik, mely a lakosság elektronikus ügyintézését segíti.

A Művelődési Központ a fiatalabb korosztály számára biztosítja a lehetőséget elsősorban a különböző foglalkoztatásokon való részvételre, így a gyermek és ifjúsági fúvószenekar, valamint a táncsoport tagjainak részére. Gyermekelőadások kiváló színhelye, de játszóházak, nyári táborok, kulturális rendezvények lebonyolítására is számtalanszor helyt adott. A Művelődési Központ mindig egy kicsit megújulva és a helyi igényeknek megfelelően alakítja programjait. Színháztermében a nagyobb városi eseményeknek, koncerteknek, színházi találkozóknak, iskolai, óvodai rendezvényeknek biztosít méltó környezetet.

A Tótkomlói Művelődési Központ és Városi Könyvtár igazgatása alá tartozik a Természet Háza, mely városunk számos rendezvényének ad helyet. Az épület 2010-ben felújításra került, megújult külsővel és belsővel várja látogatóit. A Nagyterem befogadóképessége 150 férőhelyes. A korszerű eszközökkel felszerelt épület kiváló helyszínt biztosít különféle rendezvényeknek, lakodalmaknak, állófogadásoknak. A Tótkomlóra érkező turistacsoportoknak információs pontként szolgál. Az épület akadálymentes, akadálymentesített mosdóval és konyhával felszerelt.

Az épületben működik a helyi média. A médiának jelentős feladata van a lakosság tájékoztatásában, a városi élet eseményeinek közlésében, hirdetések megjelentetésében, ezzel is segítve a lakosság különböző csoportjait, a hátrányban élőket.

A kultúra területén a városban működő iskolák töltenek be további jelentős szerepet.

Tótkomlós Város Cigány Nemzetiségi Önkormányzata is számos programmal és lehetőséggel segíti a mélyszegénységben élők és a romák helyzetének javítását. Tótkomlós Város Cigány Nemzetiségi Önkormányzata jóval több tótkomlói romát von be munkájába, mint ahányan a választási névjegyzékben szerepeltek. Az elmúlt két évben a roma gyermekek számára 1 hetes kirándulást szerveztek, illetve hagyományyszerűen Mikulás ünnepséget, Farsangi bált és gyermeknapot szerveznek. Hagyományaik, kultúrájuk megőrzése érdekében július hónapban Kulturális találkozót szoktak tartani.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A városban két nemzetiség jelenléte meghatározó (szlovák, roma). Érdekeiket nemzetiségi önkormányzatok képviselik, melyekkel Tótkomlós Város Önkormányzata szoros együttműködést alakított ki.

A nemzetiségi és etnikai kultúra fogalma alá sorolható rendezvények, események a nemzetiségi önkormányzatok közvetítésével erkölcsi támogatásával jutnak el a város közművelődési intézményeihez, melyhez messzemenően szakmai támogatást nyújt az önkormányzat.

A településen élő roma származásúak számának és arányának tekintetében a valóságot pontosan tükröző adatok nem állnak rendelkezésre. A 2001-es népszámlálási adatok szerint Tótkomlóson 84 fő (a lakosság 1,28%-a), míg a 2011. évi népszámlálási adatok szerint városunkban 123 fő (a lakosság 1,96%-a) vallotta magát roma származásúnak. A népszámlálási adatok azért nem adnak valós képet, mert a legtöbb roma származású ember nem vallja magát romának, vagy nem nyilatkozik e kérdés tekintetében.

Munkaerő-piaci szempontból a rendszerváltás piacgazdasági átalakulás legnagyobb vesztese a roma népesség, a szakképzetlen munkát igénylő munkahelyek megszűnésével a munkanélküliségi rátájuk jelentősen meghaladja a nem roma származásúakét.

Pozitívként mondható el azonban, hogy településünkön jelentősen javultak az arányok. Az általános iskola, a szakközépiskola, illetve az ösztöndíjprogramoknak is köszönhetően javult a felsőfokú végzettséget szerzők aránya is.

Városunkban jelenleg minden roma gyermek általános iskolai tanulmányokat folytat és az általános iskola nyolc osztályát sikerrel el is végzi.

Önkormányzatunk minden eszközével igyekszik a roma származású népesség esélyegyenlőségét biztosítani.

A nemzetiségi önkormányzattal közösen törekszik az önkormányzat a romák életminőségének javítására, a jobb lakhatási körülmények biztosítására, a testi-lelki egészségük megőrzésére, az élethosszig tartó tanulás ösztönzésére.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

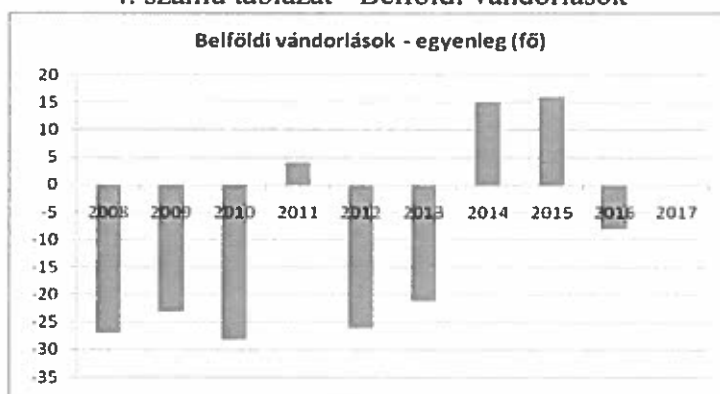
A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
<i>Beazonosított problémák</i>	<i>Fejlesztési lehetőségek</i>
Lakossági eladósodottság.	Lakossági eladósodottság kezelése érdekében a civil szervezetekkel és közszolgáltatókkal való hatékonyabb együttműködés.
Munkavállalási lehetőségek szűköse, pályaorientáció hiánya, foglalkoztatottságbeli hiányok.	Pályaválasztási programok szervezése, álláskeresési technikák, önéletrajzírás, továbbtanulási, továbbfejlődési lehetőségek elsajátítása.
Alacsony iskolai végzettség, szakmai végzettség hiánya.	Képzési programok, munkaerő-piacra bejutás segítése.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

A fejlett európai országokhoz hasonlóan Magyarország számára is az egyik legnagyobb demográfiai kihívást a társadalom öregedése jelenti. Hazánkban a népesség öregedési folyamata gyorsul. A 65 évesek és idősebbek gyermekkorúakhoz viszonyított aránya, azaz az öregedési index, folyamatosan nő. Az országos átlagot jóval meghaladja a mutató értéke Békés megyében, mert a munkahelyek száma meghatározza a lakónépesség számát. Településünket hasonlóképpen a Békés megyei átlaghoz nemcsak az előregedés jellemzi, hanem az elvándorlás is. A lakosok azon városokba költöznek, ahol a munkalehetőség adott.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Egy települést az tesz vonzóvá, ha biztosított a magas színvonalú oktatás, nevelés, orvosi/védőnői ellátás és a modern, jól felszerelt gyermekintézmények.

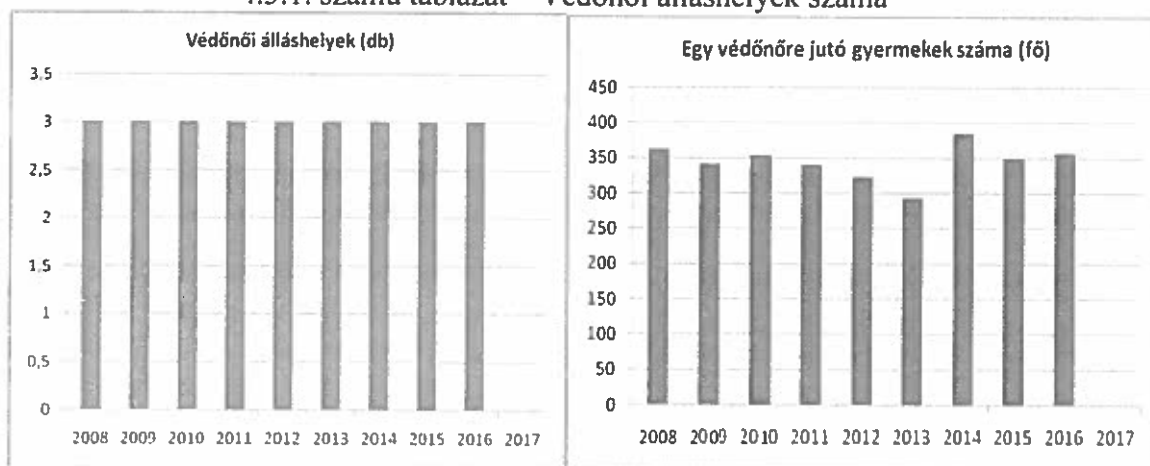
a) Intézményeinkről röviden, melyek a gyermekek esélyegyenlőségéért dolgoznak

1. Tótkomlói Szociális Szolgáltató Központ, mely keretében a következő ellátások biztosítottak:

- védőnői ellátás,
- napos bölcsőde, bölcsődei ellátás,
- iskola-egészségügyi ellátás.

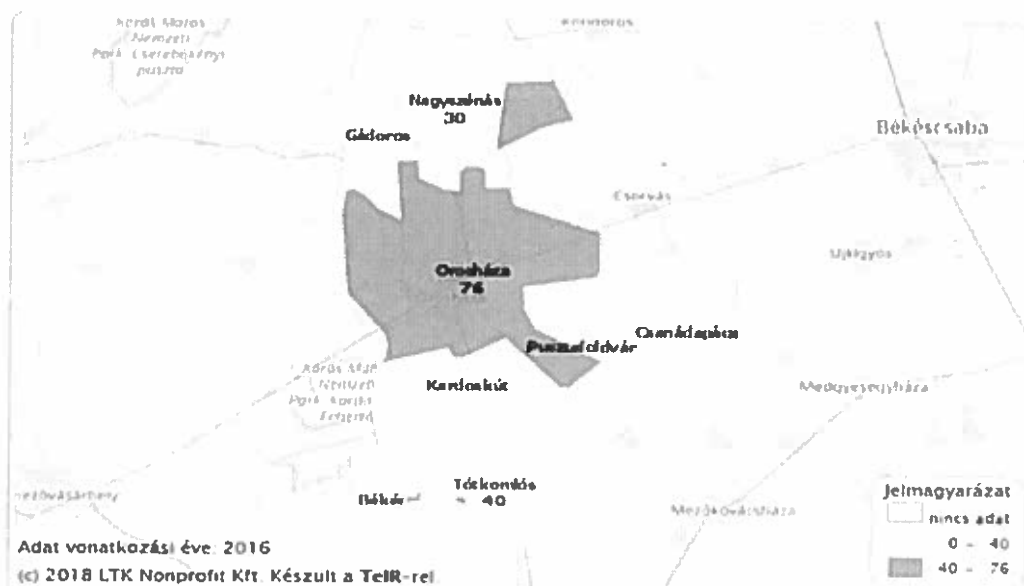
A területi védőnői ellátás a kötelező egészségügyi alapellátás körébe tartozik. A családok egészségvédelme a betegségek kialakulásának megelőzése, valamint az egészségfejlesztés a védőnők feladata. Városunkban 3 körzetben 3 védőnő látja el a védőnői feladatokat. Gondozottaikkal jó kapcsolatot tartanak, a kiskorú gyermekek fejlődését 10 éves korig követik. A kötelező szűrések mellett véradásokat szerveznek, közreműködnek a védőoltások biztosításánál, valamint egészségnevelő és más programokat rendeznek a gondozottjaik és a lakosság számára.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A diagramokból látható a védőnői leterheltség. A leterheltség megállapítható, hiszen a jogszabály szerint a védőnő maximum 250 gyermeket láthat el, azonban országos átlagban 300 gyermek ellátása jut egy védőnőre.

Tótkomlós Város Önkormányzata "A tótkomlói bölcsőde fejlesztése és férőhelybővítése" című DAOP-4.1.3/B-11-2012-0007 jelű pályázatát megvalósította. Az új bölcsőde telephelye Tótkomlós, Zámenhof utca 2/A. szám alatt működik. A bölcsőde 3 év alatti gyermekek nappali nevelését-gondozását látja el intézményes formában. Az intézmény 40 férőhelyes, jelenleg 4 kialakított gyermekcsoporttal működik.

Személyi feltételek munkakörönként: 1 fő bölcsődevezető és egyben ételmezésvezető, 8 fő kisgyermeknevelő, 1 fő szakácsnő, 1 fő konyhai dolgozó, 2 fő takarítónő, két fő közfoglalkoztatott.

A dolgozók a feladatokat váltott műszakban, összehangoltan, egymás munkáját kiegészítve teljesítik. A bölcsőde szakmai feladatait a Bölcsődei Nevelés-gondozás Országos Alapprogramja határozza meg. A 2017-es év sok változást hozott a Bölcsődék életében. 2017. január elsején minden településen kötelező lett a bölcsődei ellátás, ha a 3 év alatti gyermekek száma meghaladja a 40 főt. 2018. január elsejéig ki kellett alakítani a településeken a bölcsődei ellátást. Erre a célra új ellátási formákat lehet létrehozni, mint a mini bölcsőde, vagy a munkahelyi bölcsőde. A szakmai személyzet tekintetében kötelező lesz egy bölcsődei dajka alkalmazása, akiknek a 400 órás képzését az állam ingyenesen biztosítja. Alkalmazásuk 2018. január1-től kötelező, azonban Tótkomlóson a feltételek adottak.

Az SZSZK-ban havi egy alkalommal térítésmentesen pszichológiai tanácsadás működik. A problémákkal küzdő családok előre egyeztetett időpontban akár több alkalommal is igénybe vehetik.

A Jankó János Általános Iskola és Gimnáziumban iskolapszichológus segíti a hátrányos helyzetben lévő gyermekek beilleszkedését, problémáikkal nemcsak a nevelőkhöz, az osztályfőnökhöz, hanem szakemberhez is fordulhatnak. A nevelők a szülőket is igyekeznek bevonni az iskolapszichológusi segítségadásba.

2. Településünkön három óvoda működik:

1. Tótkomlói Ligeti Óvoda, 5940 Tótkomlós Erzsébet u. 3.
2. Szlovák Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Óvoda, 5940 Tótkomlós, Földvári út
1. Telephely: 5940 Tótkomlós, Diófa utca 10.
3. Tótkomlói Evangélikus Óvoda, 5940 Tótkomlós, Aradi út 2.

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai – Tótkomlós (2017)

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG	db	
Az óvoda telephelyeinek száma	3	
Hány településről járnak be a gyermekek	1	
Óvodai férőhelyek száma	225	
Óvodai csoportok száma	7	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	06:00-17:00	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()	10 nap	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	15	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	14	0
Gyógypedagógusok létszáma / pedagógiai asszisztens	1	0
Dajka/gondozónő	7	0
Kisegítő személyzet	2	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati, intézményi adatgyűjtés

4.4.3. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai - Tótkomlós

év	3-6 éves korú gyermekek száma	óvodai gyermekcsoportok száma	óvodai férőhelyek száma	óvodai feladat-ellátási helyek száma	óvodába beírt gyermekek száma	óvodai gyógypedagógiai csoportok száma
2011	168	9	225	3	201	0
2012	165	9	225	3	197	0
2013	185	9	225	3	183	0
2014	121	8	225	3	118	0
2015	131	7	225	3	128	0
2016	127	7	225	3	123	0
2017	112	7	225	3	112	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati, intézményi adatgyűjtés

A táblázat számadatai alapján jól látható az óvodai gyermeklétszám csökkenése, a 2015. és 2016. évben született gyermeklétszám mutatói alapján, 2018-ban az óvodai létszám várhatóan növekedni fog a születési mutatók alapján.

3. Iskolák:

1. Szlovák Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Óvoda (5940 Tótkomlós, Földvári út 1.)
2. Jankó János Általános Iskola és Gimnázium (5940 Tótkomlós, Erzsébet u. 2.)

3. Tótkomlói Alapfokú Művészeti Iskola (5940 Tótkomlós, Fő út 8.)

Településünkön két alapfokú oktatási intézmény működik. Nemzetiségi hagyományainkat ápolja a Szlovák Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Óvoda. Az intézmény fenntartója az Országos Szlovák Önkormányzat. A Jankó János Általános Iskola és Gimnázium az alapfokú oktatáson kívül, középfokú végzettséget is ad. Az intézmény fenntartója a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ.

4.4.11. számú táblázat - Iskola személyi feltételek

	Fő	Hiányzó létszám
Nem szaktanítást végző tanító	17	0
Szaktanítást végző tanítók száma	5	0
Szaktanítást végző tanárok száma	30	0
Gyógypedagógusok létszáma	3	0
Gyermekevédelmi felelős	0	0
Iskolaorvos	0	0
Iskolapszichológus	0,5	0
Kisegítő személyzet	10	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati, intézményi adatgyűjtés

Tótkomlóson az oktatásban részt vevő pedagógusok szakmai képzettsége jó, a személyi feltételek kedvezőek.

4.4.8. számú táblázat - Általános iskolák adatai

tanév	általános iskolai osztályok száma			általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban			általános iskolai feladat-ellátási helyek száma
	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	db
2010/2011	12	14	26	1	1	2	2
2011/2012	12	13	25	1	1	2	2
2012/2013	9	7	16	1	1	2	2
2013/2014	9	6	15	1	1	2	2
2014/2015	6	6	12	1	1	2	2
2015/2016	7	6	13	1	1	2	2
2016/2017	13	12	25	1	1	2	2
2017/2018	13	12	25	1	1	2	2

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati, intézményi adatgyűjtés

4.4.7. számú táblázat - Általános iskolában tanuló száma

tanév	Általános iskola 1-4 évfolyamon tanulók száma	Általános iskola 5-8 évfolyamon tanulók száma	általános iskolások száma	napközis tanulók száma	
	fő	fő	fő	fő	%
2010/2011	260	307	567	298	52,6%
2011/2012	253	311	564	291	51,6%
2012/2013	242	293	535	319	59,6%
2013/2014	237	278	515	332	64,4%
2014/2015	222	285	507	319	62,9%
2015/2016	236	271	507	335	66,0%
2016/2017	233	258	491	349	71,0%
2017/2017	226	258	484	349	71,0%

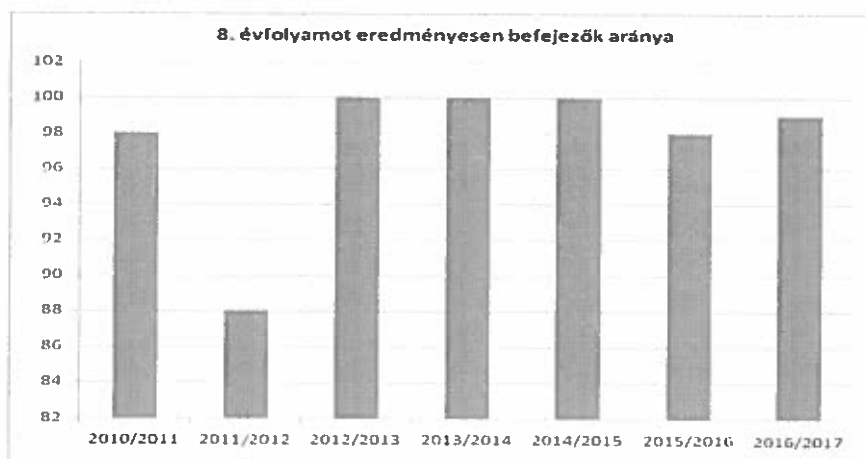
Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati, intézményi adatgyűjtés

Sajnos az elmúlt időszakban az általános iskolák tanulói létszáma csökkent. A napközis tanulók száma növekedést mutat. A napköziben biztosítottak a feltételek a következő nap tananyagának elsajátítására, valamint a nehéz anyagi körülmények között élő gyermekek részére a meleg főétel is biztosított.

4.4.12. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezettek a nappali oktatásban

tanév	8. évfolyamot eredményesen befejezettek száma / aránya a nappali rendszerű oktatásban	
	fő	%
2010/2011	81	98
2011/2012	69	88
2012/2013	81	100
2013/2014	66	100
2014/2015	66	100
2015/2016	64	98
2016/2017	65	99

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati, intézményi adatgyűjtés

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati, intézményi adatgyűjtés

Gimnáziumi tanulmányait eredményesen befejezettek - a nappali oktatásban – Tótkomlós

tanév	12. évfolyamot eredményesen befejezettek száma / aránya a nappali rendszerű oktatásban
	fő
2010/2011	22
2011/2012	25
2012/2013	35
2013/2014	20
2014/2015	34
2015/2016	18
2016/2017	19

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati, intézményi adatgyűjtés

Tótkomlóson Alapfokú Művészeti Iskola működik. Az oktatási intézmény tanulói létszáma magas. 2015/16 tanévben 247 fő zenész és 19 fő moderntáncos tanuló volt. A 2016/17 tanévben 251 fő zenész és 20 fő moderntáncos tanuló volt. Az oktatási feladatokat 11 fő főállású, 1 fő részmunkaidős és 7 fő óraadó pedagógus látja el. A zeneiskola oktatás színvonalát a növendékek hangszeres eredményei igazolják. Tótkomlós városban a zeneoktatás fél évszázados múltra tekint vissza. Jelenleg két fúvószenekar működik Tótkomlóson. A Tótkomlósi Gyermekek Fúvószenekar 53 fős létszámmal színvonalasan működik. 2017. április 23-án Budapesten az Országos Zeneiskolai Zenekarok Versenyén I. helyezést értek el. A Tótkomlósi Ifjúsági Koncert Fúvószenekar taglétszáma 60 fő. Minden évben az országos és nemzetközi versenyeken, koncerteken szép eredményeket hoznak. Az elmúlt évek eredményei: 2014-ben Povazka Bistrica Szlovákia - kiemelt I. hely, legjobb karmester, legjobb műsorválasztás díj, 2015-ben VOSZ Békés Megyei Prima Díj, 2016-ban Galati, Románia - Kiemelt Művészeti Csoport Díj.

Tótkomlós város kulturális életében az alapfokú művészetoktatási intézmény növendékei, a zenekarok a tánccsoportok jelentős szerepet töltenek be, a városi rendezvények színvonalát emelik. Önálló koncertjeik, előadásai a tótkomlósi lakosok számára tartalmas időtöltést biztosítanak.

b) A gyermekvédelem rendszere – a feladat- és hatáskör megoszlása

A gyermekvédelmi rendszer működtetése állami és önkormányzati feladat. A Gyvt-ben meghatározott, a gyermekek védelmét biztosító hatósági feladat- és hatásköröket a helyi önkormányzat képviselő-testülete és a gyámhatóság gyakorolja.

A gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről szóló 331/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet 1. § (1) bekezdése értelmében:

„A gyámhatóság feladat- és hatáskörét

a) a települési önkormányzat jegyzője,

b) a fővárosi és megyei kormányhivatal gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró járási (fővárosi kerületi) hivatala (a továbbiakban: gyámhivatal),

c) a gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatal gyakorolja.”

A gyermekek védelmét pénzübeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

Pénzübeli és természetbeni ellátások:

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény (jegyzői hatáskör),
- rendkívüli települési támogatás a családban nevelkedő gyermekekre tekintettel a család létfenntartási vagy rendkívüli élethelyzetbe kerülés okán (települési önkormányzati hatáskör),
- gyermektartásdíj megelőlegezése (járási gyámhatósági hatáskör),
- otthonteremtési támogatás (járási gyámhatósági hatáskör),
- gyermekétkeztetés (fenntartói vagy települési önkormányzati hatáskör).

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:

- gyermekjóléti szolgáltatás,
- gyermekek napközbeni ellátása,
- gyermekek átmeneti gondozása.

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi szakellátások:

- otthont nyújtó ellátás,
- utógondozói ellátás,
- területi gyermekvédelmi szakszolgáltatás.

A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések:

- a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása,
- a védelembe vétel,
- a családbafogadás,
- az ideiglenes hatályú elhelyezés,
- a nevelésbe vétel,
- a nevelési felügyelet elrendelése,
- az utógondozás elrendelése,
- az utógondozói ellátás elrendelése,
- a megelőző pártfogás elrendelése.

A Gyvt. alapján a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot látnak el - a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése érdekében - a törvényben meghatározott alaptevékenység keretében

- a) az egészségügyi szolgáltatást nyújtók, így különösen a védőnői szolgálat, a háziorvos, a házi gyermekorvos,
- b) a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók, így különösen a családsegítő szolgálat, a családsegítő központ,
- c) a köznevelési intézmények,
- d) a rendőrség,
- e) az ügyészség,
- f) a bíróság,
- g) a pártfogó felügyelői szolgálat,
- h) az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek,
- i) a menekülteket befogadó állomás, a menekültek átmeneti szállása,
- j) az egyesületek, az alapítványok és az egyházi jogi személyek,
- k) a munkaügyi hatóság,
- l) a javítóintézet,
- m) a gyermekjogi képviselő.

Az előbb felsorolt intézmények és személyek kötelesek

- a) jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén a gyermekjóléti szolgálatnál,
- b) hatósági eljárást kezdeményezni a gyermek bántalmazása, illetve súlyos elhanyagolása vagy egyéb más, súlyos veszélyeztető ok fennállása, továbbá a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén.

Ilyen jelzéssel és kezdeményezéssel bármely állampolgár és a gyermekek érdekeit képviselő társadalmi szervezet is élhet.

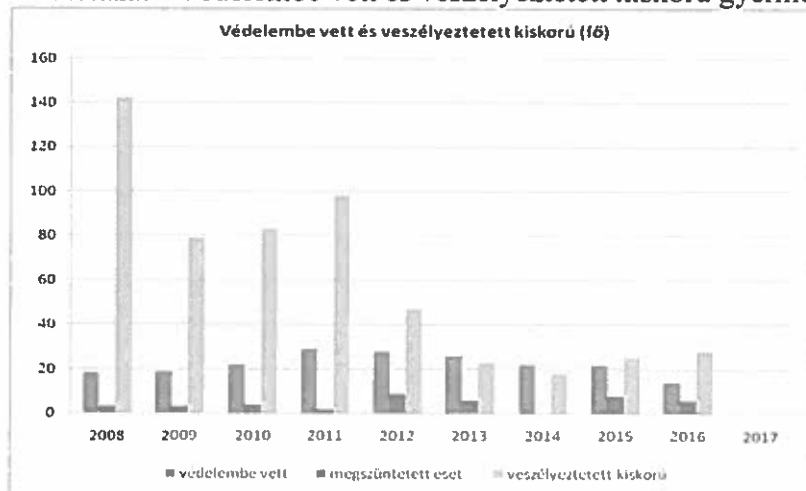
A gyermekek védelmi rendszere – védelembe vétel

A Gyvt. a gyermeki jogok között elsőként említi azt, hogy a gyermeknek joga van a testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését, egészséges felnevelkedését és jólétét biztosító saját családi környezetében történő nevelkedéséhez. A gyermeki jogokat védeni kell, mely minden olyan természetes és jogi személy kötelezettsége, aki a gyermek nevelésével, oktatásával, ellátásával, ügyeinek intézésével foglalkozik.

A törvény kimondja továbbá azt is, hogy a gyermeket kizárólag anyagi okból fennálló veszélyeztetettség miatt nem szabad családjától elválasztani. A nehéz anyagi körülmények között élő gyermekek, családok védelmét a korábban írtaknak megfelelően a következő pénzübeli, illetve természetbeni ellátások biztosították a felülvizsgálati időszakban: rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény, a családban nevelkedő gyermekre tekintettel a család létfenntartási vagy rendkívüli élethelyzetbe kerülés okán a rendkívüli települési támogatás, a gyermektartásdíj megelőlegezése és az otthonteremtési támogatás.

A gyermek védelembe vételére akkor kerül sor, ha a szülő vagy törvényes képviselő az alapellátások önkéntes igénybe vételével a gyermek veszélyeztetettségét megszüntetni nem tudja, de segítséggel a gyermek fejlődése, nevelése a családban biztosítható. A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

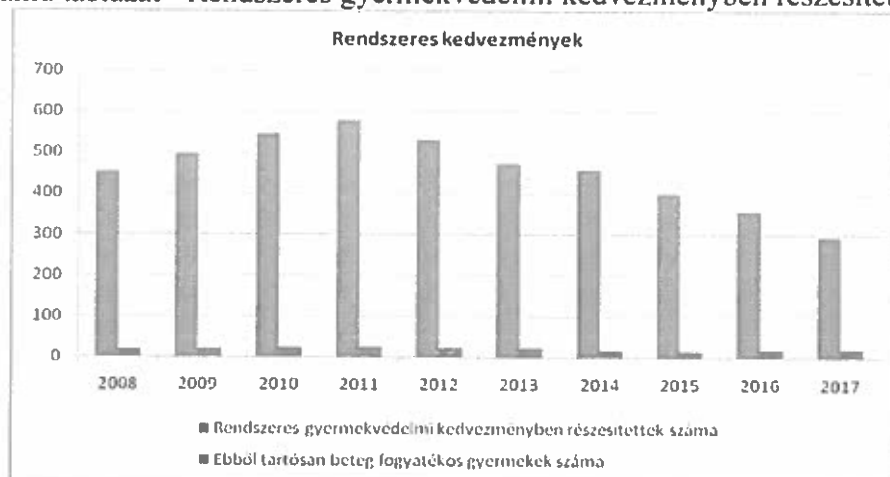
Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati, intézményi adatgyűjtés

Ahogy a diagramból is látszik településünkön a védelembe vett és a veszélyeztetett kiskorúak száma kis mértékben csökken. A jogszabályi változás következményeként a veszélyeztetettség

meghatározása szűkebb értelmezést kapott, ebből kifolyólag az ábra csökkenést mutat, mely nem egyenesen arányos a veszélyeztetettség csökkenésével.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

Forrás: Önkormányzati, intézményi adatgyűjtés

2017-ben 161 család rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága állt fenn. Csupán 2 alkalommal került sor a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény iránti kérelem elutasítására, mivel a kérelmező jövedelme meghaladta a jogszabályban meghatározott mértéket. Továbbra is elmondható, hogy a legtöbb családban csak az egyik törvényes képviselő rendelkezik rendszeres jövedelemmel. Az egyedülálló szülő, több esetben csak a gyermek(ek) után járó ellátások, támogatások összegéből tartja fenn a családot. Az elvált szülők esetében gyakori, hogy a tartásdíjra kötelezett szülő nem fizet tartásdíjat gyermeke(i) után.

Az egy főre jutó jövedelem megoszlása a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő családoknál:

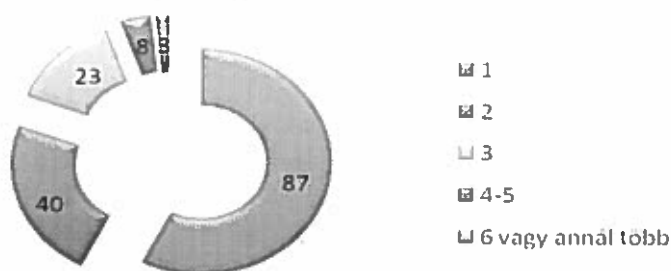
Összeg/fő	14.250,- Ft alatt	14.250- 28.500,- Ft között	28.500,- Ft felett
2014	35 család	99 család	82 család
2015	28 család	76 család	88 család
2016	25 család	107 család	63 család
2017	10 család	83 család	68 család

Forrás: Önkormányzati, intézményi adatgyűjtés

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításához kapcsolódó jövedelemvizsgálat során megállapítható, hogy sok családban az egy főre jutó nettó jövedelem nem éri el az öregségi nyugdíj legkisebb összegét, a 28.500,- Ft-ot. Ezeknél a családoknál általában a szülők egyike, vagy nem egy esetben egyike sem rendelkezik munkahellyel és a gyermek(ek) utáni ellátások, támogatások összegéből élnek.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult családok száma a családban nevelkedő gyermekek száma szerint

Forrás: Önkormányzati, intézményi adatgyűjtés (2017)

c) Az ingyenes vagy a kedvezményes ellátások

Az ingyenes vagy a kedvezményes ellátások köre kiszélesedett az elmúlt években. A támogatások zöme a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmények, támogatások jogosultságához kötődik.

2016. január 1. napjával a gyermekétkeztetés szabályozása és jogi háttere jelentősen átalakult. A gyermekétkeztetés bekerült a Gyvt. által meghatározott pénzübeli és természetbeni ellátások közé.

A Gyvt. értelmében az alábbi rendelkezések vonatkoznak a gyermekétkeztetésre.

„18. § (1a) A települési önkormányzat vagy a fenntartó az e törvényben meghatározott módon, természetbeni ellátásként biztosítja a gyermekétkeztetést.”

Gyermekétkeztetés

„21. § (1) Természetbeni ellátásként a gyermek életkorának megfelelő gyermekétkeztetést kell biztosítani a gyermeket gondozó szülő, törvényes képviselő vagy nevelésbe vett gyermek esetén a gyermek ellátását biztosító nevelőszülő, gyermekotthon vezetője, illetve az Szt. hatálya alá tartozó ápolást, gondozást nyújtó intézmény vezetője kérelmére

- a bölcsődében,
- az óvodában,
- a nyári napközis otthonban,
- az általános és középiskolai kollégiumban, az itt szervezett externátusi ellátásban,
- az általános iskolai és - ha önkormányzati rendelet kivételével jogszabály másképpen nem rendelkezik - a középiskolai iskolai menzai ellátás keretében,
- a fogyatékos gyermekek, tanulók nevelését, oktatását ellátó intézményben és a fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok nappali intézményében [az a)-f) pontban foglaltak a továbbiakban együtt: intézményi gyermekétkeztetés],
- a 21/C. §-ban foglaltak szerint a bölcsőde és az óvoda zárva tartása, valamint az iskolában az Nktv. 30. § (1) bekezdése szerinti nyári szünet és az Nktv. 30. § (4) bekezdése szerinti tanítási szünetek időtartama alatt (a továbbiakban együtt: szünidei gyermekétkeztetés).

(2) Az intézményi és a szünidei gyermekétkeztetés biztosítására kötelezett önkormányzat e feladatának ellátásához a közigazgatási területén kívülről érkező gyermek, tanuló lakóhelye szerinti önkormányzattól hozzájárulást kérhet.”

Intézményi gyermekétkeztetés

„21/A. § (1) Ha a szülő, törvényes képviselő eltérően nem rendelkezik, az intézményi gyermekétkeztetés keretében a nem benlakásos intézményben

- a bölcsődei ellátásban részesülő gyermekek részére az ellátási napokon a reggeli főétkeztést, a déli meleg főétkeztést, valamint tízórai és uzsonna formájában két kísétkeztést,

b) a gyermekek és a tanulók számára az óvodai nevelési napokon, valamint az iskolai tanítási napokon az óvodában és a nem bentlakásos nevelési-oktatási intézményben a déli meleg főétkezést, valamint tízórai és uzsonna formájában két kísétkezést kell biztosítani.

(2) Intézményi gyermekétkeztetésben részesülhet az iskolában az a tanuló is, aki a napközit nem veszi igénybe. Az étkezések közül az ebéd külön is igényelhető.

(3) Az (1) bekezdés szerinti gyermekétkeztetést biztosítja

a) a települési önkormányzat

aa) az általa fenntartott bölcsődében és óvodában, továbbá

ab) a közigazgatási területén az állami intézményfenntartó központ, valamint az állami szakképzési és felnőttképzési szerv (e § alkalmazásában a továbbiakban együtt: köznevelési fenntartó) által fenntartott nem bentlakásos nevelési-oktatási intézményben,

b) az egyházi és a nem állami fenntartó az általa fenntartott nem bentlakásos intézményben,

c) a fenntartó az egyéb állami fenntartású nem bentlakásos intézményben.”

Ingyenes és kedvezményes intézményi gyermekétkeztetés

„21/B. § (1) Az intézményi gyermekétkeztetést ingyenesen kell biztosítani

a) a bölcsődei ellátásban vagy óvodai nevelésben részesülő gyermek számára, ha

aa) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,

ab) tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,

ac) olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,

ad) olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjárulékkel csökkentett összegének 130%-át vagy

ae) nevelésbe vették;

b) az 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha

ba) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, vagy

bb) nevelésbe vették;

c) azon a) és b) pont szerinti életkorú, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek számára, akit fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok nappali intézményében helyeztek el;

d) az 1-8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha

da) nevelésbe vették, vagy

db) utógondozói ellátásban részesül.

(2) Az intézményi gyermekétkeztetést az intézményi térítési díj 50%-os normatív kedvezményével kell biztosítani

a) az 1-8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül;

b) az 1-8. és az azon felüli évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek, feltéve, hogy az (1) bekezdés b) pont ba) alpontja alapján a tanuló nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben;

c) az (1) bekezdés a), b) és d) pontja szerinti életkorú, tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek számára, feltéve, hogy az (1) bekezdés alapján a gyermek nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben.”

2017-ben a gyermekétkeztetésben (napköziben és menzán) részt vevők száma és az általuk fizetett térítési díjak megoszlása a következőképpen alakultak:

A gyermekétkeztetésben (napköziben és menzán) részt vevők létszáma és az általuk fizetett térítési díjak megoszlása 2016-ban				
Intézmény	Térítésmentes (fő)	50 %-ot fizet (fő)	100 %-ot fizet (fő)	Összesen (fő)
Bölesőde	16	14	2	32
Önkormányzati Óvoda	81	---	11	92
Jankó János Általános Iskola és Gimnázium	154	74	112	340

Forrás: Önkormányzati, intézményi adatgyűjtés

A korábbi években az Önkormányzat pályázat útján biztosította a gyermekek nyári szünidei étkeztetését, azonban ahogy a fent kifejtettekben kiderül 2016. január 1. napjától a szünidei gyermekétkeztetés kötelező feladata az önkormányzatoknak.

d) Rendkívüli települési támogatás a családban nevelkedő gyermekekre tekintettel, a család létfenntartási vagy rendkívüli élethelyzetbe kerülése okán

Az Szt. 45. § (3)-(5) bekezdései értelmében:

„(3) A képviselő-testület a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére rendkívüli települési támogatást köteles nyújtani.

(4) Rendkívüli települési támogatásban elsősorban azokat a személyeket indokolt részesíteni, akik önmaguk, illetve családjuk létfenntartásáról más módon nem tudnak gondoskodni vagy alkalmanként jelentkező többletkiadások - így különösen betegséghez, halálesethez, elemi kár elhárításához, a válsághelyzetben lévő várandós anya gyermekének megtartásához, iskoláztatáshoz, a gyermek fogadásának előkészítéséhez, a nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartásához, a gyermek családba való visszakerülésének elősegítéséhez kapcsolódó kiadások - vagy a gyermek hátrányos helyzete miatt anyagi segítségre szorulnak.

(5) A rendkívüli települési támogatás kérelemre és hivatalból - különösen nevelési-oktatási intézmény, gyámhatóság vagy más családvédelemmel foglalkozó intézmény, illetve természetes személy vagy a gyermekek érdekeinek védelmét ellátó társadalmi szervezet kezdeményezésére - is megállapítható.”

2017. évben rendkívüli települési támogatásban részesült kérelmezők a családban nevelkedő kiskorú gyermekekre tekintettel:

Adatok	2017.
Támogatottak (családok) száma:	29 család
- ebből egy alkalommal	14 család
- két alkalommal	4 család
- három, vagy több alkalommal	4 család
Támogatás összege (Ft)	350.155,-

Forrás: Önkormányzati, intézményi adatgyűjtés

A családban nevelkedő kiskorú gyermekekre tekintettel benyújtott rendkívüli települési támogatás iránti kérelem 2017-ben elutasításra nem került. A támogatás pénzbeli és természetbeni lehet.

Természetben nyújtott támogatás formája az élelmiszersomag, mely a Tótkomlói Szociális Szolgáltató Központ közreműködésével és segítségével kerül összeállításra, és gyógyszer, tápszer kiutalása.

A Gyvt-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatások nyújtására önkormányzatunknak – nehéz gazdasági helyzete miatt – kevés lehetősége van.

4.2. Szegregált, telepszerű lakókörnyezeten élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Településünkön szegregált, telepszerű környezet nincs. Az elszigetelt környezet és az ezzel járó problémák városunkban nem jelennek meg.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A 2001. évi népszámlálás adatai szerint Magyarországon a fogyatékos személyek 13,2%-a valamilyen speciális általános iskolában végezte tanulmányait. Az általános iskolánál magasabb fokú végzettséggel általában a mozgássérültek rendelkeznek, ennél kisebb arányban a vakok és a hallássérültek, az értelmi fogyatékos tanulók pedig ebből szinte teljesen kirekesztődnek. A fogyatékos személyek iskolai végzettsége összességében alacsonyabb, mint a népesség egészéé.

A népszámlálás adatai szerint a fogyatékos személyek 32 %-a nem fejezte be az általános iskolát, s befejezett alapkörű iskolázottsággal csak 39 %-uk rendelkezett. Szakképesítéssel, illetve érettségivel 25 %-uk rendelkezik, míg egyetemi, főiskolai végzettsége a fogyatékos személyek 5 %-ának van.

A magyarországi oktatáskutatók véleménye szerint a hátrányos helyzetű gyermekek később is kisebb eséllyel maradnak bent az alapkörű oktatásban, majd kerülnek be a közép- és felsőoktatásba. A roma fiataloknak csak kevesebb, mint 5 százaléka tesz érettségi vizsgát, s munkaerő-piaci esélyeiket ez jelentősen korlátozza.

Viszonylag magas a hátrányos helyzetű rétegek iskolai lemorzsolódása, és az átlagnál gyengébb tanulmányi teljesítményük is. Nemzetközi összehasonlításban alacsony a fogyatékkal élő fiatalok körében az integrált oktatásban résztvevők aránya.

Az Ebktv., valamint az Nktv. alapján a fogyatékos gyermek, tanuló nevelése-oktatása az e célra létrehozott gyógypedagógiai nevelési-oktatási intézményben, vagy a többi gyermekkel, tanulóval együtt folyhat. Az integrált oktatás jogi kereteit az Nktv. biztosítja.

Az integrált képzési formák elterjedése érdekében szükségessé vált a sajátos nevelési igényű tanulók neveléséhez, oktatásához szükséges feltételekkel rendelkező közoktatási intézmények számának emelése, az ehhez szükséges feltételek megteremtése. Az integrált oktatást, különleges gondozást a gyermek életkorától és állapotától függően - a fogyatékossgot megállapító szakértői bizottság szakvéleménye alapján - a gyógypedagógiai tanácsadás, korai fejlesztés és gondozás, a fejlesztő felkészítés, az óvodai nevelés, az iskolai nevelés és oktatás keretében kell biztosítani.

A Jankó János Általános Iskola és Gimnáziumban speciális oktatás működik mind az alsó, mind a felső tagozaton. 2017/2018-as tanévben 8 alsós tanuló és 10 felsős tanuló nevelését, oktatását látják el képzett gyógypedagógusok.

A hátrányos helyzetre, illetve a halmozottan hátrányos helyzetre való jogosultság megállapítása szorosan kapcsolódik a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény intézményéhez. 2013 szeptemberétől jogszabályi változás miatt a hátrányos helyzet és a halmozottan hátrányos helyzet megállapítása határozatban történik. A megállapítás feltételei szigorodtak, ezért a halmozottan

hátrányos helyzetű gyermekek száma az elmúlt évben a szülők önkéntes nyilatkozata alapján csökkent.

Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról - önkéntes nyilatkozata alapján - megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,
- b) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,
- c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmozottan hátrányos helyzetű

- a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében a fenti körülmények közül legalább kettő fennáll,
  - b) a nevelésbe vett gyermek,
  - c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.
- Alapfokú iskolai végzettség: a köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény alapján a nyolcadik évfolyam sikeres elvégzéséről kiállított bizonyítvány - iskolatípustól függetlenül - alapfokú iskolai végzettséget tanúsít.

A gyámhatóság – jelen esetben a jegyző - a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság elbírálásával egyidejűleg kérelemre - külön döntésben, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsággal egyező időtartamra - megállapítja a gyermek, nagykorúvá vált gyermek hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetének fennállását.

A hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítását követően is kérelmezhető. Ebben az esetben a meghatározott feltételek fennállását a kérelem benyújtásának időpontjára vonatkozólag kell vizsgálni, valamint a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a kérelem benyújtásának napjától a fennálló rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény időtartamára állapítható meg.

A Tótkomlóson élő hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számát az alábbi táblázat mutatja be a 2011-2016. évekre vonatkozóan:

Adatok	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Hátrányos helyzetű gyermekek	578 fő	517 fő	106 fő	79 fő	72 fő	83 fő	93 fő
Halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek	61 fő	51 fő	22 fő	44 fő	41 fő	35 fő	19 fő

Forrás: Önkormányzati, intézményi adatgyűjtés

a) Gyermekjóléti szolgáltatás:

A gyermekjóléti szolgálat feladatait az Orosházi Kistérség Többcélú Társulása által fenntartott Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központja és Családsegítő Szolgálat látja el. A családsegítés, mint szolgáltatás 2012. március 1-jével került a központ feladatkörébe. A gyermekjóléti szolgáltatás nyújtása településünkön jelenleg két családgondozóval valósul meg.

Gyermekek átmeneti gondozása:

A gyermekek átmeneti gondozása keretében - kivéve, ha a gyermek átmeneti gondozását családok átmeneti otthona biztosítja - a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését elősegítő, az életkorának, egészségi állapotának és egyéb szükségleteinek megfelelő étkeztetéséről, ruházattal való ellátásáról, mentálhigiénés és egészségügyi ellátásáról, gondozásáról, neveléséről, lakhatásáról (a továbbiakban: teljes körű ellátás) kell gondoskodni.

A gyermek átmeneti gondozása megszervezhető a működtető által kijelölt helyettes szülőnél, gyermekek átmeneti otthonában vagy családok átmeneti otthonában.

A gyermekek átmeneti gondozását - a szülői felügyeletet gyakorló szülő vagy más törvényes képviselő (a továbbiakban együtt: szülő) kérelmére vagy bejegyzésével - ideiglenes jelleggel, teljes körű ellátással kell biztosítani, ha a szülő egészségi állapota, életvezetési problémája, indokolt távolléte vagy más akadályoztatása miatt a gyermek nevelését a családban nem tudja megoldani, vagy utógondozói ellátásban részesül. A fogyatékos gyermek számára a különleges szükségleteihez igazodó ellátást kell biztosítani. Tótkomlós Város Önkormányzata a gyermekek átmeneti gondozását helyettes szülő útján látja el. Településünkön egy helyettes szülő van, aki a családban élő gyermekek átmeneti gondozását látja el, saját háztartásában, 2 férőhellyel. 2011. óta a helyettes szülőnél gyermek elhelyezésére nem került sor.

b) Egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

Településünkön a Tótkomlói Művelődési Központ és Városi Könyvtár, és a Tótkomlói Evangélikus Egyházközség is szervez nyári táborokat, melyekben közreműködnek a civil szervezetek is. Már évek óta jó gyakorlat, hogy a szünidős programokhoz való hozzáférés a gyerekek számára biztosított. A gyermekek például Kiskukta táborát, Honismereti táborát, Művészpalánta táborát, Strand táborát, Foci táborát, Kézműves táborát, Evezős Táborát, Lovas táborokat, Zenei táborát, Tűzoltó táborát, valamint a Városi Könyvtár által szervezett táborát (pl. Kalózkodás a Tündérkertben) vehettek részt, melyek egy része ingyenes volt. A gyermekeknek további lehetőségeik is vannak a nyári szabadidő hasznos eltöltésére. Például a Gyermek Fúvószenekar és az Ifjúsági Koncert Fúvószenekar próbáin és nyári fellépésein a Tótkomlói Alapfokú Művészeti Iskola Moderntánc tanszakának próbáin, versenyein, a Gála Kulturális Egyesület Mazsorett csoportjának próbáin, versenyein való részvétel.

Városunkban a sportolási lehetőség nemcsak a gyermekek számára, hanem a felnőtt lakosság számára is biztosított. A fiatalok és gyermekek részére azonban több lehetőség is rendelkezésre áll az egészséges fejlődésük biztosítására.

A Jankó János Általános Iskola és Gimnázium egy 21 x 10 méter alapterületű tornateremmel, míg a Szlovák Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola egy nagyobb, 28 x 17 méter alapterületű – szabványos kosárlabdapálya méretű - tornateremmel rendelkezik.

Az iskolai sport feltételeit segíti az intézményekben működő szabadtéri pályák megléte is.

Az óvodákban külön tornaszobák kerültek kialakításra.

A városban biztosított a gyermekek számára az asztalitenisz, labdarúgás, röplabda, atlétika, kosárlabda, úszás sportágakban való részvétel, melyeket szakirányú tanárok oktatása segít.

A Szlovák Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola tornaterme az alábbi sportolási lehetőségekre alkalmas: kosárlabda, kispályás foci, torna, kézilabda, röplabda, tenisz, asztalitenisz, aerobik,

küzdősportok, táncpróbák. A terem használata ellenszolgáltatás ellenében bárki számára rendelkezésre áll.

A fentieken túl a Komlós Településszolgáltatási Kft. Rózsa Fürdő területén mind fedett, mind szabadtéri medencék biztosítják a vízi sportolás lehetőségét, valamint a füves pályák biztosítják a kikapcsolódást. Az úszás területén a város régi hagyományokkal rendelkezik, a versenyekről a sportoló fiatalok minden évben szép eredményekkel térnek haza.

A felnőtt korosztályokban a Senior Úszó Egyesület tagjai is kimagasló teljesítményt nyújtanak. A fürdő épületének akadálymentesítése megtörtént.

A Karasz János Sporttelepen kettő füves sportpálya és egy beton tenispálya, továbbá a sportlövészek részére lőpálya biztosítja, szakemberek segítségével a sportolási lehetőséget az arra vágyóknak. A Karasz János Sporttelepen működik az Ifjúsági Szálló, melyben 32 férőhelyet alakítottak ki, 5 szobával (egyenként 8, 8, 8, 4, 4 férőhellyel).

A városban lehetőség van lovaglásoktatáson való részvételre is, mind gyermekek, mind felnőttek részére.

A felnőttek számára szervezett keretek között labdarúgás és vízi aerobics biztosítja a mozgás lehetőségét.

c) Szünidei gyermekétkeztetés

„A Gyvt. 21/C. § (1) A települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést

a) a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja, és

b) az a) pontban foglalt gyermekeken kívül további gyermekek, így különösen a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek részére ingyenesen biztosíthatja.

(2) A települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetést az (1) bekezdés a) pontja szerinti esetben

a) a bölcsődei ellátásban, óvodai nevelésben részesülő gyermekek számára a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény és az óvoda zárva tartásának időtartama alatt valamennyi munkanapon,

b) az a) pont alá nem tartozó gyermekek számára

ba) a nyári szünetben legalább 43 munkanapon, legfeljebb a nyári szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon,

bb) az őszi, téli és tavaszi szünetben a tanév rendjéhez igazodóan szünetenként az adott tanítási szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon

köteles megszervezni, és ennek keretén belül a szülő, törvényes képviselő kérelmének megfelelő időtartamban az adott gyermek részére biztosítani.”

Az óvodába és az iskolába az önkormányzattal szerződött vállalkozás, a Farbung-Gastro Kft. szállítja az ételt. A Bölcsőde – a jogszabályoknak megfelelően – saját konyhával rendelkezik, az étel elkészítése ott helyben történik, így a diétára szoruló és a különböző ételérzékenységekben szenvedő gyermekek ellátása is megoldott (tej, tojás és lisztérzékenység). A térítési díjakat minden esetben a képviselő-testület állapítja meg márciusi soros ülésén.

2016-ban a szünidei gyermekétkeztetésben résztvevők száma és az étkezési esetek száma:

Szünidő megnevezése, szünidő napjainak száma	Szünidei étkezésben résztvevők száma								Étkezési esetek száma összesen
	Hátrányos helyzetű				Halmozottan hátrányos helyzetű				
	Óvoda	Általános iskola	Közép-iskola	Összes étkező	Óvoda	Általános iskola	Közép-iskola	Összes étkező	
Tavaszi szünet 3 munkanap	2	21	6	29	2	12	4	18	131
Nyári szünet 43 munkanap	0	49	19	68	0	20	5	25	3640
Őszi szünet 3 munkanap	4	31	11	46	2	12	4	18	131
Téli szünet 6 munkanap 2016.12.31-ig	6	32	11	49	3	12	4	19	253

Forrás: Önkormányzati, intézményi adatgyűjtés

A nyári gyermekétkeztetés biztosítására már kötelező feladata önkormányzatunknak. Az egyszeri meleg étel biztosítására korábban több esetben tartós élelmiszer, konzerv formájában került sor, amely sajnos nem garantálta a gyermekek szükségleteinek figyelembe vételét.

d) Pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretén belül

Tótkomlós városában az alábbi lehetőségek biztosítottak az esélyegyenlőségi célcsoportok tagjainak előnyben részesítésére:

- Óvodai és iskolai fejlesztő program, képesség-kibontakoztató és integrációs felkészítés: A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók iskolai sikeressége érdekében óvodai fejlesztő programot, valamint képesség-kibontakoztató és integrációs felkészítést (Integrációs Pedagógiai Rendszer) szerveznek az óvodák és iskolák. A programokban megvalósuló tevékenységek többek között: együttnevelés, egyéni tanulástámogatás a tanulók számára, a szülőkkel való kapcsolattartás, intézményfejlesztés.

- Útravaló-MACIKA Ösztöndíj programban a Jankó János Általános Iskola és Gimnázium vett részt. A középfokú oktatási intézményekbe történő zökkenőmentes bejutás, a sikeres továbbtanulás számos család számára nehezen biztosítható anyagi kiadásokat követel meg. Ezt kívánja enyhíteni a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű, köztük roma tanulókat célzó Útravaló-MACIKA Ösztöndíj program. A program ösztöndíjat és a tanulást segítő mentori támogatást nyújt a 7-8. osztályos és középiskolás tanulók számára.

- Tótkomlós Város Önkormányzat Képviselő-testülete 2001-ben megalkotta az 5/2001. (II. 20.) önkormányzati rendeletét a felsőoktatási hallgatók és a felsőoktatási tanulmányokat kezdő fiatalok ösztöndíjrendszeréről, mely a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer (a továbbiakban: Ösztöndíjrendszer) szabályairól, a támogatáshoz jutás feltételeiről szól. A rendelet célja, hogy a szellemi javakhoz való hozzáférés egyenlő esélyének megteremtése érdekében mindazok számára elérhetővé tegye az első diploma megszerzését, akik számára a felsőoktatásba történő bejutás, illetve felsőoktatási tanulmányaik folytatása szociális helyzetük miatt súlyos nehézségekbe ütközik.

Az Ösztöndíjrendszer célja továbbá, hogy az esélyteremtés érdekében a hátrányos helyzetű, szociálisan rászoruló fiatalok számára is elérhetővé tegye a felsőoktatásban való részvételt, jogszabályi háttéréül a felsőoktatásban részt vevő hallgatók juttatásairól és az általuk fizetendő egyes térítésekről szóló 51/2007. (III. 26.) Korm. rendelet szolgál.

Az Ösztöndíjrendszer többszintű támogatási rendszer, amelynek pénzügyi fedezeteként három forrás szolgál:

1.) települési önkormányzatok által nyújtott támogatás	} önkormányzati ösztöndíjrész intézményi ösztöndíjrész
2.) megyei önkormányzatok által nyújtott támogatás	
3.) intézményi támogatás →	

Az ösztöndíj időtartama:

- „A” típusú pályázat esetén 10 hónap, a már felsőoktatásban tanulók számára
- „B” típusú pályázat esetén 3x10 hónap, azok számára, akik felsőoktatási tanulmányaikat a következő tanévben kezdik meg.

Az ösztöndíj elbírálása kizárólag szociális rászorultság alapján, a pályázó tanulmányi eredményétől függetlenül történhet.

Tótkomlós Város Önkormányzat Képviselő-testülete első alkalommal 2001-ben csatlakozott az Ösztöndíjrendszerhez. Akkor 23 főt részesített támogatásban. Az ezt követő években 2002-2005-ig az önkormányzat az Ösztöndíjrendszerhez nem csatlakozott. 2006. óta azonban az önkormányzat folyamatosan részt vesz az Ösztöndíjrendszerben a következők szerint:

Az „A” és „B” típusú pályázat keretében támogatásban részesített tanulók/hallgatók száma az elmúlt években a következők szerint alakult:

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
„A”	21	20	20	16	18	10	5
„B”	1	1	3	2	2	2	0

Forrás: Önkormányzati, intézményi adatgyűjtés

A Képviselő-testület személyenként 5.000,- Ft-ot biztosít havonta a tanulóknak.

2011-2017. között az önkormányzati ráfordítás (kötelezettségvállalás) összege a következők szerint alakult:

2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
960.000,-Ft	920.000,-Ft	820.000,-Ft	1.100.000,-Ft	1.000.000,-Ft	600.000,- Ft	250.000,- Ft

Forrás: Önkormányzati, intézményi adatgyűjtés

- A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére nemcsak ösztöndíjprogramok működnek, hanem a tanulást segítő felzárkóztató, tehetséggondozó programok is biztosítottak.

- A Rászoruló Személyek Támogatása Operatív Program (a továbbiakban: RSZTOP)

2017. november hónaptól indult településünkön a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság közreműködésével az RSZTOP-1.1.1 program – „Élelmiszer támogatás szegény gyermekes családok számára”.

Az RSZTOP-1.1.1 program a 0-3 éves korig megállapított rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult, intézményi étkezésben nem részesülő gyermekek részére havi rendszerességgel élelmiszer csomagot biztosít. A csomagok értéke meghaladja a 10.000,- Ft-ot, mely a gyermekek életkori sajátosságait figyelembe véve tartós élelmiszert tartalmaz.

Az élelmiszer csomagok átadása a Gyermekjóléti Szolgálat bevonásával történik. Minden hónapban a Békés Megyei Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság és a Jegyző a jogosultakról a PTR rendszer nyilvántartása alapján adatot egyeztet.

RSZTOP- 1.1.1 programkeretében jogosultak 2017. évben Tótkomlós településen

Időszak	2017. 11. hónap	2017. 12. hónap
Jogosultak 0-3 éves korig/fő	18	22

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

A település intézményeiben a sajátos nevelési igényű (SNI) gyermekek és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő (BTMN) gyermekek száma a 2017/2018-as tanév adatai alapján

Gyermekek száma	SNI	BTMN
Óvodák	6	7
Általános Iskolák	20	48
Gimnázium	5	10

Forrás: Önkormányzati, intézményi adatgyűjtés

Az elmúlt évtizedben a gyermekek leterheltsége elsősorban az iskolákban jelentősen megnőtt. Már az alsó tagozatban tapasztalható a megnövekedett óraszám, tananyag, a tanulók leterheltsége. A megnövekedett oktatási tananyag elsajátítása egyes tanulóknál nehézséget okoz, ebből a tanulók felzárkóztatása érdekében a pedagógusok felmérést végeznek. Az SNI-s és a BTMN-s gyermekek/tanulók a felzárkózás érdekében speciális szakmai segítségadást igényelnek. Településünkön már az óvodában felméri ezen gyermekek körét és szakmai segítséget kapnak, külső szakpedagógus bevonásával. (Gyógypedagógus, logopédus, pszichológus).

Az általános iskolában megfigyelhető, hogy a magatartási nehézségekkel küzdő gyermekek száma több, ez adódik abból, hogy a szülők nem megfelelő mintával rendelkeznek, nem biztosítják a megfelelő családi háttérrel. Ezen hátrányban lévő gyermekeknek is szakmai segítséget adnak pedagógusaink.

Az iskolákban és óvodákban a személyi feltételek biztosítottak, hiányzó létszámuk nincs. Az általános iskolások száma kismértékű csökkenést mutat, azonban a napközis tanulók számában növekedés figyelhető meg. Kompetenciamérési adatokat iskolánként adtuk meg, melyek az országos átlaghoz viszonyítva nagyon jónak mondhatók.

Az évfolyamismétlések aránya az országos adatokhoz viszonyítva kisebb, és ez főként a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek között fordul elő.

Az intézmények nem folytatnak szegregáló oktatásszervezési gyakorlatot.

A helyi Alapfokú Művészetoktatási Intézmény is kiemelt gondot és figyelmet fordít a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek oktatására, akik részére szükség esetén külön tanterv alapján folyik a képzés. Továbbá az intézmény tandíjmentességet biztosít a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeknek. Az iskolában folyó érzelmi és esztétikai nevelés hozzájárul a sokoldalú, érett, kreatív személyiség kialakításához.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma)

Forrás: Önkormányzati, intézményi adatgyűjtés

A Jankó János Általános Iskola és Gimnáziumban a speciális oktatás alsó és felső tagozatban is egyaránt biztosított. A fogyatékkal élő gyermekek és családjaik számára kedvező, hogy településünkön megkapják a megfelelő szakmai oktatást és a fogyatékkal élő kiskorú gyermekeknek nem kell távolabbi/vidéki iskolába járni.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
Beazonosított problémák	Fejlesztési lehetőségek
A hátrányban élő családoknál az ingerszegény környezet.	Bölcsődei ellátás népszerűsítése.
Az oktatási intézmények állami fenntartásba vételével az oktatás területére való rálátás nehezebbé vált.	Partnerségi kapcsolatok erősítése az oktatás és a gyermekvédelem területén.
A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetre való jogosultság feltételeinek ismertetése. A szünidei gyermekétkeztetésről való tájékoztatás.	Az önkéntes nyilatkozattétel hatékonyságának növelése. A jogosult családok étkezési igénylésének növelése.

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

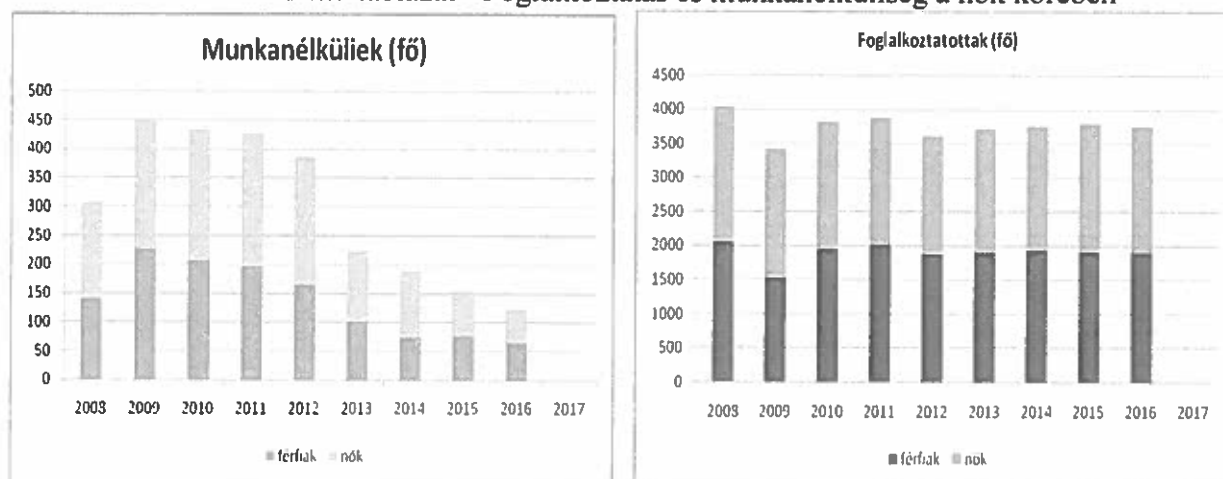
5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

a) Az Ebktv. megfogalmazza a közvetlen és a közvetett diszkrimináció fogalmát is, amely rögzíti, egyben tiltja, hogy az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerüljön hátrányba más, összehasonlítható helyzetben lévő személyekhez képest, amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, családi állapotot, az anyaságot és terhességet is.

Az országos adatok alapján a nők gazdasági aktivitása alacsonyabb a férfiakénál – és e különbségnek csak egyik vékonyka szelete a női élethelyzetből, az anyaságból fakadó inaktivitás. Sajnos gyakran találkozhatunk azzal, hogy a nők háttérbe szorulnak a munkavállalást illetően, valamint gyakran a női bérek mértéke elmaradást mutat a férfiak béréhez képest, annak ellenére, hogy a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. §-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. A munka egyenlő értékének megállapításánál, különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerő-piaci viszonyokat kell figyelembe venni.

A nők napjainkban több területen is egyenlőtlenségekkel néznek szembe, ez pedig azon kívül, hogy hátrányosan különbözteti meg a nőket a társadalmakban, jelentős hatással bír a gazdasági és társadalmi egységre, a fejlődésre, a teljesítmény növekedésre és a versenyképességre. A nők bár aktívan jelen vannak a munkaerő-piacon a hagyományos női szereppel szembeni elvárásoknak is meg kell felelniük. A családi élet és a háztartásban végzett munka területén a társadalom időben, energiában és felelősségben is nagyobb szerepet ró a nőkre, mint a férfiakra. Azonban a mai gazdasági helyzet a legtöbb esetben nem is teszi lehetővé a nők számára, hogy a hagyományos női szerepet választva csak a családnak szenteljék életüket.

5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

Forrás: Teir, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nők munkaerő-piaci hátránya összetett, nehezen vizsgálható jelenség. A férfiak és nők településünkön való foglalkoztatottságának mutatói arról nyújtanak tájékoztatást, hogy milyen arányban érinti a nemeket a munkanélküliség. Ahogy a diagramok is mutatják, településünkön a munkanélküli nők száma magasabb a munkanélküli férfiakénál, azonban foglalkoztatottságukat tekintve közel azonos számban vannak foglalkoztatva a nők és a férfiak.

b) Az elmúlt években a közfoglalkoztatási programokba is egyre több női dolgozót sikerült bevonni.

Közfoglalkoztatásban dolgozók száma – Tótkomlós

Év	Foglalkoztatottak	
	férfiak	nők
2011	18	25
2012	39	29
2013	54	62
2014	78	76
2015	101	104
2016	120	147
2017	68	64

Forrás: Helyi adatgyűjtés

A foglalkoztatási osztály által megszervezett képzési programokba a nők részvétele az elmúlt két évben növekedett, elősegítve ezzel is a munkaerőpiacra való visszajutást.

Nők részvétele a foglalkozást segítő képzési programokban – Tótkomlós

Év	Foglalk. segítő programok száma	Képzési programok száma	Résztevők száma	Résztevő nők száma
2014	2	2	27	15
2015	1	1	12	12
2016	2	2	13	8
2017	1	1	14	13

Forrás: Helyi adatgyűjtés

A munkanélküliek száma az elmúlt időszakban a nőknél és a férfiaknál is egyaránt csökkent. Ez köszönhető a közfoglalkoztatási programoknak és a képzéseknek, melyek segítik a munkaerő-piacra való visszajutást. A közfoglalkoztatás keretén belül a nők részére több tanfolyamot is biztosítottak, melyek szakmai vizsgával zárultak, többnyire OKJ-s végzettséget adtak. Például szövőtanfolyam, növénytermesztő-tartósító tanfolyam, parkgondozó tanfolyam és vendéglátó-eladó tanfolyam. Az érettségivel rendelkezők számára is biztosított a szakmai képzés LCDL képzések és idegen-nyelvi képzések formájában.

Az EFOP-1.2.9-17 számú "Nők a családban és a munkahelyen" című projekt 2018. 01. 01-től 2020. 06. 30-ig valósul meg. Településünkön Nő központ került kialakításra. A projekt keretében a nők munkaerő-piaci helyzetének javítása, képzések szervezése a cél. Az elnyert pályázatot a Tótkomlói Polgármesteri Hivatal és az SZSZK összesen közel 162 millió forint értékben valósítja meg. A támogatás összegéből épület biztosítása, eszközbeszerzés és munkabérek kerülnek finanszírozásra.

c) A nők munkaerő-piaci pozíciója a férfiakénál rosszabb, a piaci/munkaerő-piaci verseny éleződése számukra kedvezőtlen hatásokkal van. A külső és belső munkaerőpiac a nők hátrányára rangsorolja a foglalkozásokat, munkaköröket. A felvételi és az előmeneteli diszkrimináció korlátozza az egyenlő esélyeket. Jóllehet a nők előnyben vannak az iskolázottság szempontjából, a nemek szerinti iskolázottsági és foglalkozási koncentráció korlátozza munkaerő-piaci versenyképességüket, karrier esélyüket. A feminizálódó mechanizmus a foglalkozási hierarchia alsó szféráiba szorítja ki a nőket, ahol az előmeneteli lehetőség, az elérhető jövedelem, az állásbiztonság az átlagosnál rosszabb, és ennek következtében nagyobb a szegénységkockázat.

d) A nőkkel szembeni hátrányos megkülönböztetés számos formát ölt a munkahelyeken: a férfakkal szemben alacsonyabb jövedelmeket kapnak, kevesebb nő kerül vezető pozícióba. Különösen kiéleződik a negatív diszkrimináció a gyermekvállalás után.

Az EFOP-1.5.3-16 számú „Humán közszolgáltatások fejlesztése térségi szemléletben” című projekt 2018. 02. 01-től 2020. 02. 01-ig valósul meg. A projektbe a kistérségben szereplő települések kerültek bevonásra. A pályázat összege 491 millió forint. A pályázat tartalma: Humán közszolgáltatások fejlesztése, képzések, a hátrányos helyzetű lakosság társadalmi és munkaerő-piaci integrációja (tanácsadások, klubfoglalkozások), települési kedvezménykártyák biztosítása.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A nők munkaerő-piaci elhelyezkedése szempontjából lényeges a gyermekek számára nyújtott napközbeni ellátásokhoz történő hozzáférés. A gyermekek napközbeni ellátása megszervezhető - a gyermekek életkorának megfelelően - településünkön bölcsődében, óvodában, valamint iskolában. A családok nagy számban veszik igénybe a bölcsődei nevelést. Településünkön az önkormányzat fenntartásában működő egy bölcsőde 40 férőhellyel biztosítja a három év alatti gyermekek napközbeni ellátását. Az intézmény működése lehetővé teszi, hogy mindkét szülő már a gyermek születését követően kis idővel ismét munkába állhasson, ezzel is hozzájárulva a szociális helyzetük javításához.

Tótkomlóson a nők munkaerő-piaci esélyeit és az ideális családtervezést is pozitívan befolyásolja, hogy a gyermekek napközbeni ellátása biztosított.

A településen egyre több intézményben biztosítják a rugalmas munkaidőt. A hivatalvezetés figyelembe vette a lakóhelyük és a munkahelyük közötti buszjárat menetrendjét és ehhez alakította ki munkaidejüket, ezzel is segítve őket. A helyi Jankó János Általános Iskola és Gimnázium, valamint Szlovák Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Óvoda intézményvezetői is az órarend meghatározásánál – lehetőségeikhez mérten - figyelembe veszik vidéki, illetve a kisgyermekes anyák kéréseit, buszjáratait.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A Védőnői Szolgálat segíti a mindennapokban a családgondozást. A védőnői szolgálat nemcsak a kisgyermek egészségi állapotának felügyeletét végzi, hanem feladata a kismama segítése, hogy ezzel támogassa a felügyelete alá tartozó gyermek megfelelő testi és mentális fejlődését. A szociális hálón belül a védőnő kapcsolatot ápol a családokkal, a gyermekintézményekkel, a gyermekorvossal, a Gyermekjóléti Szolgálattal és a Polgármesteri Hivatal Igazgatási Osztályával is. Szakemberként hatékony segítséget képes nyújtani a családoknak, ez pedig szorosan összefügg a hozzá tartozó gyermekek számától.

A Védőnői Szolgálatnak köszönhető, hogy a tótkomlósi nőknek biztosított helyben a méhnyak szűrő vizsgálat. Az egészséges életmód kialakításában fontos szerepe van a megelőzésnek, a tótkomlósi nők számára az egyik leggyakoribb betegség megelőző szűrését helyben lebonyolítja a védőnői szolgálat, ezzel is biztosítva a nők egészséges életvitelét, a nehéz anyagi helyzetben lévő nők részére is elérhetővé teszi a megelőző szűrő vizsgálatot, megkíméli őket az utazás költségeitől.

A Tótkomlósi Evangélikus Szeretetszolgálat a kisgyermekes anyák részére Baba-mama Kör működött. A Baba-mama Kör a kisgyermekesek részére különféle programok keretén belül játszótér biztosít, közben az édesanyák a gyermekneveléssel kapcsolatos problémáikat,

gondjaikat megbeszéljük, nevelési, pszichológiai problémáik megoldásában igény szerint szakmai segítséget kapnak. A találkozások alkalmával játékok és gyermekruhákat cserélnek, ezzel is segítve a nehéz helyzetben lévő családokat.

Az SZSZK évente egy alkalommal, nemcsak a gondozott családoknak szervez pszichológia előadást. Az előadások a nehéz helyzetben lévő anyáknak, a gyermekgondozáshoz és gyermekneveléshez ad segítséget.

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A nők elleni erőszakos magatartásnak több formáját ismerjük, ide tartozik a zaklatás, a szexuális erőszak és a Magyarországon mind törvényi keretek között, mind a közgondolkodásban leginkább problematikus megítélésű családon belüli erőszak. Hagyományosan a családon belüli erőszaknak többféle fajtáját szokás elkülöníteni: a szóbeli, a lelki, a testi, a szexuális és a gazdasági (anyagi) erőszakot. Amitől a cselekmények „családi” jellegűvé válnak, az az elkövető és az áldozat közötti ismeretségből fakadó intim viszony. Általában elmondható, hogy a családon belüli erőszak olyan személyeket ér, akik valamilyen szempontból kiszolgáltatott helyzetben vannak az őket bántalmazó elkövetővel szemben.

A családon belüli erőszak a nemzetközi és országos statisztikák alapján sokkal jelentősebb mértékben jelenlévő probléma, mint gondolnánk.

Tótkomlós Város Önkormányzat rendelkezik bűnmegelőzési programmal, melyben megfogalmazott célok a következők:

1. A közbiztonság feltételeinek megteremtése, a vagyoni értékek megóvása, a személyi biztonság erősítése, az ifjúság helyes irányú fejlődésének elősegítése.
2. A bűnözővé válás folyamatának fékezése, a bűnelkövetési alkalmak, helyzetek csökkentése, a bűnelkövetés akadályozása.
3. Az áldozattá válás megelőzése, a potenciális áldozatok védettségének fokozása.
4. A büntetett előéletű személyek társadalmi beilleszkedésének segítése és ezzel a bűnismétlés előfordulásának csökkentése.

A bűnmegelőzés szervezetrendszerének (rendőri szervek, polgárőrség, polgármesteri hivatal, oktatási intézmények, ifjúsági és egyéb civil szervezetek, gyermekjóléti szolgálat) feladatai között kiemelt helyen szerepel az, hogy az oktatási intézményekben hatékony felvilágosító és ismeretterjesztő tevékenységet kell folytatni a bűnelkövetéstől való visszatartás motivációinak kialakítása, a bűnelkövetővé válás irányába ható magatartási formák visszafogása, megszüntetése, a törvénytisztelő magatartási formák kialakítása, az áldozattá válás elkerülése érdekében. A rendőrséggel az együttműködésünk továbbra is jó, időben jelzünk egymásnak, illetve segítjük egymás munkáját. Külön említést érdemel a rendőrség prevenciós tevékenysége, melynek keretében rendszeres felvilágosító előadásokat tartanak a közoktatási intézményekben a közlekedésbiztonságról, a fürdőzés, vízen tartózkodás szabályairól, illetve nem utolsósorban a drogfogyasztás veszélyeiről.

Az Orosházi kistérség Gyermekjóléti Szolgálat minden évben, májusban konferenciát tart. A konferenciára meghívott intézmények és önkormányzat képviselői, ifjúságvédelmi felelősei, hivatásos pártfogók és a helyi rendőrség képviselője a településünkön meglévő problémákat megbeszéljük, feltárjuk, megoldásokat keresünk a meglévő problémákra, illetve keressük a lehetőségeket a megelőzésre.

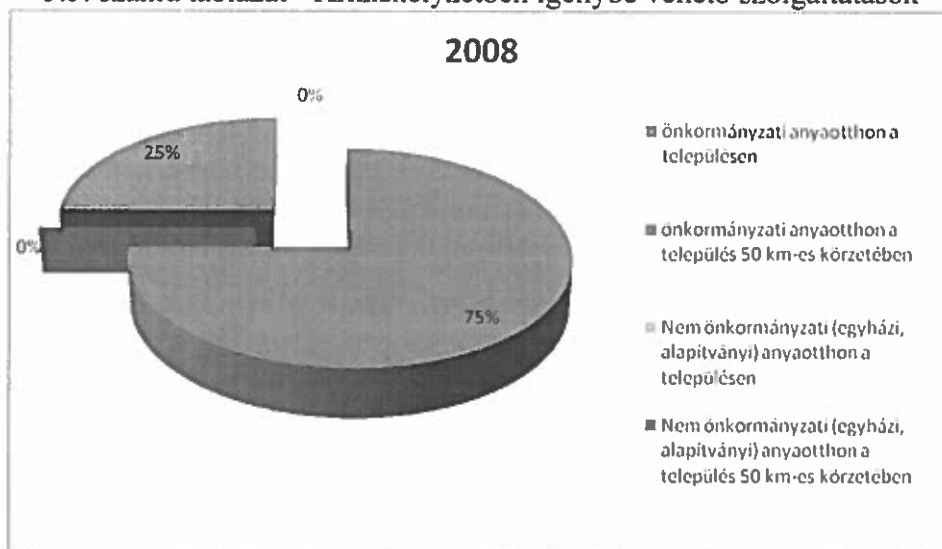
Tótkomlós Város Önkormányzat Képviselő-testületének bűnmegelőzési programja 3. pontja „Az áldozattá válás megelőzése. a potenciális áldozatok védettségének fokozása” foglalkozik a nőket erőerőszakkal és a családon belüli erőszakkal. A gyermeki jogok védelmi rendszere nemcsak a gyermeket, hanem az anyákat is védi az ellenük elkövetett testi és lelki erőszakos cselekedetektől.

Általában a nők titkolják áldozattá válásukat, ezért fontosnak tartjuk a tájékoztatást arról, hogy hova fordulhatnak segítségért. A tájékoztatásnak jelentős szerepe van a megelőzésben, a megfelelő időben való segítségnyújtásban. A rendőrség és bíróság számszerű adatai tükrözik, hogy a bántalmazottak milyen mértékben mernek, illetve tudnak jogi segítséget kérni. Azzal is tisztában kell lennünk, hogy leggyakrabban a rendőrség riasztására is csak végső esetben kerül sor. Teljes körű vizsgálatot a témában annak jellegéből adódóan nem tudtunk végezni, de a probléma jelen van, feltárását, valamint megoldási lehetőségének megtalálását elő kell segítenünk.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

Az anyaothtonok és a családok átmeneti otthonai (anyagi vagy családi) krízishelyzetben jelenthetnek megoldást azok számára, akiknek nincs hová menniük. Bizonyos esetekben kimondottan célszerű, ha a krízishelyzetben lévő nő távol kerül addigi környezetétől, de vannak olyan helyzetek is, amikor az anyaothton/családotthon és a lakóhely távolsága komoly problémát jelent (munkahely, gyermekellátó intézmények). Jellemzően ezen intézményeknél (a férőhelyek hiánya miatt főleg a téli időszakban) várólistás rendszer működik.

5.5. számú táblázat - Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Településünkön nincs anyaothton, sem családok átmeneti otthona, azonban 50 km-es körzetben 4 anyaothton található.

Az SZSZK és a gyermekjóléti szolgálat is figyelemmel kíséri a krízishelyzetben lévő nők sorsát, tájékoztatják őket az igénybe vehető szolgáltatások elérhetőségéről, kapacitásáról és segítséget nyújtanak számukra a megfelelő intézmény kiválasztásában.

Továbbá Tótkomlós Város Önkormányzat Képviselő-testületének Szociális Bizottsága a szociális háló közreműködésével anyagi és természetbeni juttatásokkal segíti a krízishelyzetben lévőket.

Településünkön nem jellemző az anyaothtonba és a családok átmeneti otthonába kerülés. Ez köszönhető a jól működő szociális hálónak. Az elmúlt 5 évben két alkalommal került sor az anyaothton, családok átmeneti otthona igénybe vételére.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Az 1990. után kiteljesedő demokráciától megfigyelhető, hogy a nők aktív részvétele a közéletből hiányzik. Valójában nem, hogy pozitív fordulat nem történt, hanem vagy stagnál, de van ahol csökkent a nők részvételi aránya a különböző döntéshozó testületekben.

Az azonos jogok érvényesítéséhez elengedhetetlen a képviselő. A nők részvételére nemcsak a női nem reprezentálása miatt van szükség a politikában, azaz a közügyekről való döntési mechanizmusban, hanem mert ez szolgálja leginkább a közös érdeket.

5.6. számú táblázat - A nők szerepe a helyi közéletben

év	Képviselőtestület tagja	
	Férfi	Nő
2008	12	2
2009	12	2
2010	12	2
2011	7	2
2012	7	2
2013	5	4
2014	5	4
2015	5	4
2016	5	4
2017	5	4

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Városunkban az előző választási időszakhoz viszonyítva a nők nagyobb szerepet kaptak. Elmondható az is, hogy a településünkön működő nevelési, oktatási, közművelődési, szociális intézményeinkben a 9 vezető beosztásból 8 nő és 1 férfi intézményvezető van.

5.7 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
<i>Beazonosított problémák</i>	<i>Fejlesztési lehetőségek</i>
Női esélyegyenlőség témakörében a foglalkoztatás, a foglalkoztatás területén megvalósuló hátrányos megkülönböztetés	Humán közszolgáltatások fejlesztése. Pályázati források feltérképezése a női esélyegyenlőség megteremtésében
A gyermeket egyedül nevelő, vagy több gyermeket nevelő család esetében a szegénység kockázata magas	Nő központ kialakítása. Célzott tájékoztatás a gyermeket nevelő családok által igénybe vehető szociális ellátásokról
A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak az áldozattá válás kockázatának csökkentése	Felhívások, tájékoztatás, felmérések készítése, előadások tartása

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

Tény, hogy soha nem volt annyi idős ember a világon, mint napjainkban. Tény az is, hogy a korcsoportokon belül is nő az arányuk. A társadalmak előregedése globális problémává lett, különösen a fejlett ipari térségekben, országokban, így az Európai Unióban és Magyarországon is.

Az idősödéssel párhuzamosan csökken a fiatal korosztályokba tartozók aránya, az öregedési index egyre kedvezőtlenebbé válik. A megváltozott helyzet kezelésére ismert nemzetközi szervezetek új időspolitikai célokat, fejlesztési szándékokat, deklarációkat fogalmaztak meg, amelyeket figyelembe vettek a magyar idősügyi koncepció megalkotói is.

Paradigmaváltás történt az időspolitikában. A korábbi deficitmodellt – amely főleg a veszteségekre összpontosított (egészség- és teljesítményromlás) – felváltotta a fejlődésmodell.

Ebben az új modellben előtérbe kerül:

- a meglévő képességek megőrzése és fejlesztése,
- a széles körű aktivitás,
- az eddig nem használt képességek előhívása és
- az új kihívásokra való reagálás képességének kialakítása.

A modell a passzivitás helyett az idős emberek aktivizálását célozza meg. A törekvések arra irányulnak, hogy az idősök (újra) bevonhatóak legyenek a társadalomba. Fontossá válik a felnőttoktatás, az egész életen át tartó tanulás (life long learning), és a generációk közötti kapcsolatok javítása. A fejlett társadalmakban – részben a várható élettartam növekedésének hatására – új értelmet nyert az időssé válás folyamata, és maga az időskor fogalma.

Óhatatlanul felmerül a kérdés, hogy kit tekintünk idősnek?

Az Idősügyi Nemzeti Stratégia (2009.) az időskor meghatározásánál több aspektust is figyelembe vesz.

Ezek:

- kronológiai életkor (évek száma)
- biológiai életkor (az egészségi állapot függvénye)
- pszichológiai életkor (szubjektív érzés – ki mennyi idősnek érzi magát)
- szociológiai életkor (a társadalom kit mennyire tart idősnek).

Az Idősügyi Stratégiában leggyakrabban az Egészségügyi Világszervezet (WHO) életkor szerinti felosztását használják, ami három korcsoportot különböztet meg: idősödők (60-74 évesek), idősök (75-89 évesek) és a nagyon idősök, agg vagy szépkorúak (90 éves és felette).

E három csoporthoz tartozó embereket együttesen nevezzük idősöknek.

Tótkomlós Város Önkormányzata felismerte annak fontosságát, hogy hosszú távon olyan társadalmi és gazdasági környezet kialakítására kell törekedjen, amelyben az idősödő és az idős emberek minél tovább meg tudják őrizni aktivitásukat. Fontos, hogy teret nyerjen egy újfajta szemléletmód, mellyel növelhető az időskor presztízse, és az idősök iránti szolidaritás.

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

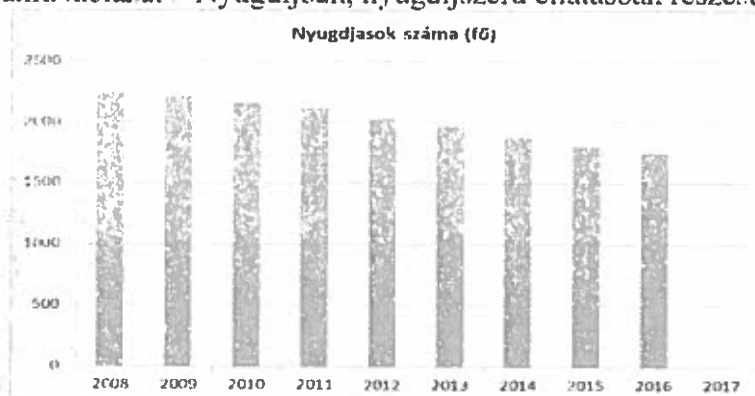
A népesség öregedésével járó társadalmi, demográfiai problémák az elmúlt évtizedekben világszerte az érdeklődés középpontjába kerültek. Az öregek aránya a Föld teljes népességét figyelembe véve 2000-ben 10 % volt, 2050-ben 25 % körül várható, míg ez az arány Európában 36-37 %-os mértéket mutat. Az Európa egészére érvényes általános öregedési folyamat Magyarországon is jellemző. Folyamatosan, az utóbbi években pedig gyorsuló ütemben csökkent a 14 éves és ennél fiatalabb korcsoportok aránya és emelkedett az idősebb aktív korúaké, de még inkább a 60 éven felülieké.

Míg a demográfiai öregedés, a korstruktúra romlása a maga átütő társadalmi hatásaival kedvezőtlen folyamatot jelent, az életkor meghosszabbodása nagyon is pozitív jelenség.

A társadalmi szolidaritás megkívánja, hogy a fiatal generációk fokozott gondot fordítsanak a teljes népesség iminár együtödét kitevő, a munkából lassan kiöregedő, vagy már kiöregedett népesség életkörülményeire, életminőségére.

Településünkön a 60 év feletti aránya igen magas, mely növekvő tendenciát mutat. A demográfiai elemzés során már említésre került, hogy az idősebb korosztályokban a nők aránya magasabb, mint a férfiaké, ezért sok az egyedülálló idős nők alkotta háztartások száma.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma

Forrás: TelR, KSH Tstar

Az idősök legnagyobb hányada egyszemélyes háztartásokban él, csak nagyon kevés azon családok száma, ahol mindkét fél megéli nyugdíjas éveit és így nem egyedül kell boldogulnia.

Vannak olyan családok, ahol az idősök ellátását a gyermekeik oldják meg. A felnőtt gyermekek magukhoz veszik idősebb szüleiket és közös háztartásban segítik őket és vannak akik rendszeresen eljárnak gondozni rászoruló felmenőiket.

Az idős korosztály egyre több időt tölt a lakásában, kevesebbet mozdul ki, így életük minősége szempontjából nem mindegy, hogy milyen lakásuk nagysága, komfortfokozata, felszereltsége. Ez a korosztály már nem a felhalmozás időszakában van. A megteremtett körülmények már véglegesnek tekinthetők, mivel az időskorú emberek már ritkán változtatnak lakóhelyükön. A lakás nyújtotta biztonság egyre fontosabbá válik, mert a lakáson belül az idős ember még képességei birtokában érezheti magát. Lakáson kívül azonban számos váratlan szituáció állhat elő. A „lakásba való bezárkózás” viszont a társas kapcsolatok beszűkülését, elmagányosodást okozhat.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

A hátrányos megkülönböztetés munkaerő-piaci gyakorlata hazánkban, hogy 50 év felett már szinte esélytelen az, hogy valaki pályázat útján elnyerjen egy állást, marad a kapcsolati tőke vagy a munkanélküliség. Ezáltal idősebb munkavállalók többsége több évtizedes munkaviszony után ugyanolyan körülmények között kénytelen befejezni pályafutását, mint a pályakezdők: bizonytalan státuszban, létbizonytalanságban, minimálbér kategóriában, munkanélküliségben, vagy szociális segélyből élve.

Magyarország az idősödés terén az egyik leghátrányosabb helyzetű ország, mivel nálunk a legnagyobb az aktív népességre jutó nyugdíjasok száma, viszont a foglalkoztatottság a legkisebb. Ennek nem csak az idős népesség gyors növekedése az egyetlen oka, hanem a születések számának folyamatos csökkenése, illetve az, hogy az 50 év feletti munká- és életkedve igen alacsony. A magyar népesség egészsége pedig nem megfelelő, amely összefügg a dohányzással és a mozgáshiánnyal, ebből adódóan az elhízással.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

Az idősek szabadidős tevékenysége jellemzően a sétára, könyv- és újságolvasásra, TV nézésre korlátozódik. Ez nemcsak az idősek korlátozott anyagi lehetőségeivel, kedvezőtlenebb egészségi állapotával van összefüggésben, hanem nagymértékben a Magyarországon jellemző, az idős korrál, az idősek életvezetésével kapcsolatos attitűdök következménye.

Az idősek gondozását segíti az ápolási díj igénybe vételének lehetősége, mely anyagi támogatást nyújt a gondozók részére.

Településünkön az idősügyi feladatok nagy részét az SZSZK látja el, ennek keretében étkeztetésükről, nappali ellátásukról, házi segítségnyújtásukról gondoskodik, továbbá az Idősek Házában bentlakásos elhelyezésük is biztosított.

Az SZSZK szolgáltatásait jelenleg is közel 200 idős ember veszi igénybe és a működéssel, munkával, színvonallal való elégedettségüket mutatja, hogy számuk évről évre nő.

Az önkormányzati fenntartású, az SZSZK keretein belül működő Idősek Háza a Tótkomlós, Széchenyi u. 18. szám alatti, akadálymentesített ingatlanban működik. Az intézmény 20 fős befogadóképességű, mely létszám teljes mértékben kihasználásra is kerül.

Az idősek bentlakásos elhelyezését az Idősek Házán kívül a Tótkomlói Evangélikus Egyházközség fenntartásában működő Szeretetotthon biztosítja, mely a Fő út 43. szám alatt található. A Szeretetotthon 52 férőhelyes, mely szintén maximális létszámmal működik.

Az SZSZK különböző kedvezményes programok és utazások szervezésével gondoskodik az idős korosztály szórakozási, kulturális lehetőségeiről.

A Tótkomlói Művelődési Központ és Városi Könyvtár is helyet biztosít a különböző kezdeményezések részére, így a Rozmaring Szlovák Népdalkör összejöveteleire is.

6.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
<i>Beazonosított problémák</i>	<i>Fejlesztési lehetőségek</i>
Az idők körében jelentős az alacsony jövedelemmel rendelkezők száma	Tájékoztatás alacsony jövedelem esetén az igénybe vehető támogatásokról
Egyedül élő idős személyek közösségi életbe történő bevonása alacsony	Elmagányosodás, elszigetelődés kiszolgáltatottság csökkentése
Informatikai jártasság hiánya az idők körében	Az internet, és számítógép használatának oktatása

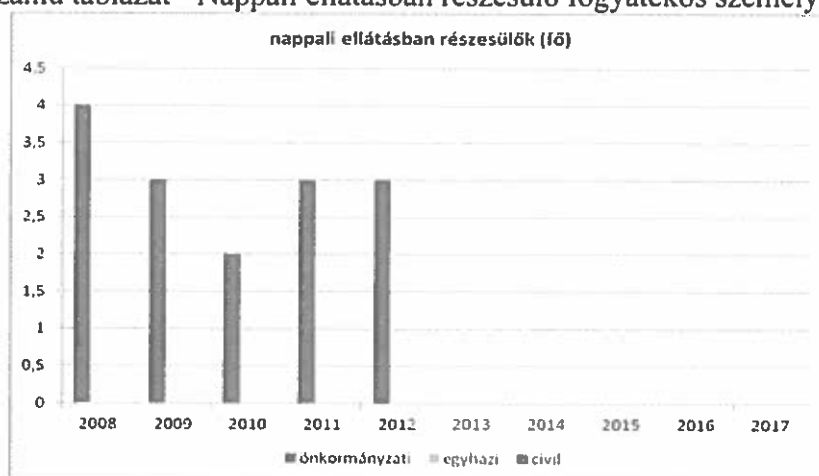
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

a) Magyarországon a fogyatékos személyek létszámának felmérésére az 1990. évi és a 2001. évi népszámláláskor került sor, ez utóbbi szerint 577 ezer fő volt a számuk, ez a népesség 5,7 %-át tette ki. A 2001. évi népszámlálás adatai szerint a fogyatékos személyek 17 %-a születése óta fogyatékos, 66,5 % esetében a fogyatékos állapot baleset, illetve betegség következtében alakult ki. A fogyatékos személyek között a 60 évnél idősebbek aránya 44,8 %, több mint kétszerese a népesség egészében képviselt arányhoz viszonyítva. A fogyatékossgat leginkább valamilyen tartós betegség idézi elő (53,8 %). A fogyatékos személyek közül legnagyobb arányt a mozgássérültek (209.931 fő) képviselik (36,4 %), míg az értelmi fogyatékosok aránya megközelítőleg 10 %, a vakok és gyengén látók aránya 14,4 %. Hallás-, beszédzavar-fogyatékossgban kb. 10 % szenved. A fogyatékos személyek 22,7 %-a egyedül élt. Megközelítőleg 8 %-uk intézetben kapott elhelyezést.

Településünkön a fogyatékkal élők többsége mozgásszervi fogyatékos, kisebb számban vannak vakok, siketnémák, illetve értelmileg fogyatékosak. Önkormányzati fenntartású intézményben a nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma 2008-tól napjainkig változó tendenciát mutat. Egyházi fenntartású intézményben nappali ellátásban részesülő fogyatékos személy 2008. óta nincs.

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma

Forrás: TeIR, KSH Tstar; a központi adatokat célszerű bontani a helyi adatszolgáltatók segítségével

A fogyatékossg háttérében több tényező bonyolult kölcsönhatása állhat, pl. testi, pszichológiai, szociális, kulturális, vagy örökletes.

A fogyatékkal élők legnagyobb részének az egyetlen megélhetési forrása az alacsony összegű nyugdíj, járadék vagy segély. Ezek számukra igen szűkös megélhetést biztosítanak.

Egyes esetekben az iskolai végzettségük elmarad az egészséges társaikétól, ami tovább rontja megélhetési esélyeiket.

A tartós egészségügyi problémával, illetve fogyatékkal élő emberek munkaerő-piaci lehetőségei erősen behatároltak.

A fogyatékkal élők tekintetében a civil szervezetek szerepe jelentős. Városunkban Mozgáskorlátozottak Tótkomlói Egyesülete működik.

A fogyatékos személyek speciális segítséget igénylő emberek. Életük nem kevesebb, és nem több, egyszerűen más, másfajta emberi élet. A fogyatékos ember, a betegekhez, az idősekhez és a gyermekekhez hasonlóan segítségre szorul.

Számuk meghatározására nincsenek pontos adatok.

A mozgássérültek vonatkozásában a Mozgáskorlátozottak Tótkomlói Egyesülete által szolgáltatott adatok állnak rendelkezésre, melyek e fogyatékossgal élők több mint 90 %-át öleli fel.

Az Egyesület 2017-ben 161 aktív tagot számlált, mely nem tartalmazza a fogyatékosági támogatásban részesülőket. A mozgássérültek között szerencsére a gyermekek száma nem jelentős.

b) A helyi adatgyűjtésből kiderül, a településen élő fogyatékos személyek önálló életvitelét támogató helyi intézmények, szociális szolgáltatások száma, szociális szolgáltatásokra lebontva. Önkormányzati fenntartású intézményben falugondnoki szolgáltatás, étkeztetés, házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, családsegítés, valamint nappali ellátás biztosított. Egyházi fenntartású intézményben étkeztetést, valamint házi segítségnyújtást biztosítanak.

Az „adathiány a fogyatékkal élők számáról” intézkedési tervünk megvalósulása még nem történt meg. A nagykorú fogyatékkal élők számának meghatározására városunkban még nincsenek pontos adatok, az adatgyűjtés folyamatban van. Azonban a nevelési, oktatási intézményekben a tartósan beteg, illetve a fogyatékos személyek számáról rendelkezünk információval. Az adatgyűjtés alapján megállapítható, hogy az állandó tótkomlói lakóhellyel rendelkező tartósan beteg/fogyatékos személyek száma a nevelési, oktatási intézményekben alacsony.

	Az adott évben állandó tótkomlói lakóhellyel rendelkező tartósan beteg/fogyatékos személyek száma a nevelési oktatási intézményekben					
	Tartósan beteg személyek száma			Fogyatékos személyek száma		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Tótkomlói Evangélikus Óvoda	2	1	1	0	0	0
Szlovák Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Óvoda	2	2	2	0	0	0
Tótkomlói Ligeti Óvoda	2	2	1	0	2	2
Jankó János Általános Iskola és Gimnázium	11	11	11	19	15	17
Szlovák Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Óvoda	6	7	7	0	0	0
Jankó János Általános Iskola és Gimnázium	1	1	0	1	1	1

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Tótkomlós Város Önkormányzata anyagi lehetőségeihez mérten igyekszik a lakosság részére saját erőből és pályázatok útján előteremteni az anyagi fedezetet a város akadálymentesítésére, az élhetőbb, szebb, komfortosabb környezet kialakítására.

Mindkét nappali ellátásban részesülő intézményünkben vannak fogyatékkal élő személyek. A fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátását, kedvezményeit jogszabályok írják elő. Azonban, hogy a fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátásokhoz, kedvezményekhez hozzáférnek-e, nem áll rendelkezésünkre adat. Mindenesetre az biztos, hogy a kedvezmények igénybevételéhez a nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élő személyek számára mind az egyház, mind az önkormányzat segítséget nyújt.

A fogyatékossgal élők a társadalom tagjai, és meg kell kapniuk a kellő támogatást az oktatás, az egészségügy, a foglalkoztatás és a szociális szolgáltatások hétköznapi struktúráiban.

Az esélyegyenlőség biztosítása folyamatának részeként meg kell adni a kellő segítséget a fogyatékossgal élőknek, hogy a társadalom teljes körű tagjaiként élhessenek.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátását, kedvezményeit jogszabályok írják elő. Az Szt. alapján pénzbeli ellátások az időskorúak járadéka, aktív korú ellátás, gyermekfelügyeleti és egészségkárosodási támogatás, ápolási díj, önkormányzati hatáskörben települési támogatás, rendkívüli települési támogatás. Természetbeni ellátások az egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság, közgyógyellátásra való jogosultság, önkormányzati hatáskörben gyógyszerkiadások viseléséhez nyújtott támogatás, adósságkezelési szolgáltatás. További jogszabályok alapján nyújtott ellátások a fogyatékossgai támogatás, rokkantsági járadék, személygépkocsi szerzési/átalakítási támogatás, parkoló igazolvány.

Azonban arról, hogy a fogyatékkal élő személyek ezen pénzbeli és természetbeni ellátásokhoz, kedvezményekhez hozzáférnek-e, nem áll adat rendelkezésünkre.

A helyi önkormányzatok nem tartják nyilván, hogy a pénzbeli illetve a természetbeni ellátásban részesülők fogyatékos emberek-e, mert itt a szociális rászorultság az elsődleges. A más hatóság által nyújtott ellátásokról nem állnak rendelkezésünkre adatok.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) A fogyatékos személy számára biztosítani kell a közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférést, biztosítani kell az egyenlő esélyű hozzáférés lehetőségét a közérdekű információkhoz, továbbá azokhoz az információkhoz, amelyek a fogyatékos személyeket megillető jogokkal, valamint a részükre nyújtott szolgáltatásokkal kapcsolatosak.

Településünkön az önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége teljes körűen még nem valósult meg. A város területén működő önkormányzati fenntartású közintézmények teljes akadály-mentesítése saját, illetve pályázati források felhasználásával még megvalósításra vár.

Az infokommunikációs akadálymentesítés városunkban bővült. Tótkomlós Város Önkormányzata a Tótkomlós, Fő út 2. szám alatti házi, gyermekorvosi rendelőben, az Erzsébet utca 3. szám alatti önkormányzati óvodában, valamint 2014-től a Tótkomlós, Zamenhof utca 2/A. szám alatti bölcsődében is rendelkezik infokommunikációs mobil indukciós hurokkal, mely felerősíti a

nagyothalló készülékek jeleit, ezzel segítve a nagyothallókat. 2015-ben Tótkomlós Fő út 1. szám alatt kialakításra került a Békés Megyei Kormányhivatal Orosházi Járási Hivatala Kormányablak Osztálya. Öröndetes, hogy az intézményben kialakításra került a vakvezető sáv, és a mozgáskorlátozottak részére külön mosdó helyet kapott.

b) A közlekedési rendszereknek, továbbá a tömegközlekedési eszközöknek, utasforgalmi létesítményeknek - beleértve a jelző- és tájékoztató berendezéseket is - alkalmasnak kell lenniük a fogyatékos személy általi biztonságos igénybevételre. Városvezetésünk a buszpályaudvarnál vakvezető sáv lerakásáról, valamint a mozgáskorlátozott személyek részére mosdó létesítéséről gondoskodott, továbbá a közterületen, valamint a helyi és távolsági tömegközlekedés igénybevételéhez rámpák elhelyezését biztosította.

Településünk a közhasználatú parkolóban a közlekedésében akadályozott fogyatékos személyek számára több helyen (buszpályaudvar, Polgármesteri Hivatal előtti parkoló) megfelelő alapterületű parkolóhely kialakításáról gondoskodott.

A közfoglalkoztatás Közúthálózat Karbantartása Program 2015-2016-ban 10 fő dolgozó bevonásával a település járdáit felújította, szélesítette, járda lapokat cserélt. A járdalapok cseréje 8 utcában megtörtént. (Kossuth, Semmelweis, Szántó, Szokolay, Pozsonyi, Kisfaludy, Tompa, Móricz Zsigmond utcákon). Kátyúzást végzett a Fő úton és a Bartók Béla utcában. Monolit járdaöntést a Békéssámsoni úton, Széchenyi utcában és a Mezőhegyesi úton.

A Belterületi Közúthálózat Karbantartása Közfoglalkoztatási Program 2016-2017-ben 10 fővel további utcákon járdák felújítását végezte el. Járdalapok cseréje: Földvári, Kisfaludy, Horváth S., Kereszt, Orgona sor, Diófa utcákon. Monolit járdaöntés: Bocskai, Kossuth, Zamenhof utcákon. Térkö lerakása a Bajcsy-Zs., Diófa utcákon. Kátyúzás: Tass, Táncsics, Rákóczi, Földvári utcákon. A program végéig az utak feltöltését kohósalakkal, törtbetonnal tervezik: Gajdács, Olajmalmi, Kossuth, Mihályfalva, Zöldmező sor, Széchenyi, Bajza, Bercsényi, Szokolay utcákon.

A Belvízelvezetési Program dolgozói 2015-2016-ban korlátokat készítettek és helyeztek ki (hegesztés, csiszolás, méretre vágás, festés). Kihelyezett korlátok: Dózsa, Földvári, Kisfaludy, Csiky, Bocskai, Árpád, Fő utcákon.

A Belvízelvezetési Programban továbbá az utcákban az átjárókat is felújítják. Felújított átjárók átereszcserével: Földvári, Gajdács, István, Béla Király, Olajmalmi, Hunyadi János, Hunyadi Mátyás utcákon. Felújított átjárók: Diófa, Fő, Csaba utcákon.

A településen felújított járdák és utak a mozgáskorlátozottak számára is biztonságos közlekedési lehetőséget nyújtanak.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
<i>Beazonosított problémák</i>	<i>Fejlesztési lehetőségek</i>
Nincs teljes körű kimutatás, adat a fogyatékkal élő személyek ellátásával kapcsolatban	Adatgyűjtés a fogyatékkal élő személyekről, ellátásukról
A meglévő intézmények, településen lévő üzletek akadálymentesítése, a város központjában a járdák és az útpadka megfelelő kialakítása	Pályázati lehetőségek felkutatása az egyenlő esélyű hozzáférés témakörében
A fogyatékkal élők hivatalos ügyintézésük során való más szemléletmód kialakítása az ügyintézőknél	Közszolgáltatásban, közintézményeknél a dolgozók érzékenyítése

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

Jellemző a szolgáltatásokra, hogy egymásra épülnek, egymást kiegészítik. A személyre szabott szolgáltatások biztosítását a helyi ellátórendszeren belüli koordináció, együttműködés biztosítja. Ezek pontos számáról, szervezetszámáról nem állnak rendelkezésre adatok.

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

A városban két nemzetiség jelenléte meghatározó (szlovák, roma). Az önkormányzati-nemzetiségi önkormányzati együttműködést kétoldalú megállapodás szabályozza.

Érdekeiket nemzetiségi önkormányzatok képviselik, melyekkel Tótkomlós Város Önkormányzata szoros együttműködést alakított ki. A nemzetiségi és etnikai kultúra fogalma alá sorolható rendezvények, események a nemzetiségi önkormányzatok közvetítésével erkölcsi támogatásával jutnak el a város közművelődési intézményeihez, melyhez messzemenően szakmai támogatást nyújt az önkormányzat. Városvezetésünk a szlovák és cigány nemzetiségi önkormányzatok munkáját a törvényi előírás függvényében segíti, bevonja a véleménynyilvánítás, a települést érintő ügyek döntés előkészítésébe.

Tótkomlóson megerősödtek a civil szervezetek és munkájukat agilis, a település érdekeit figyelembe vevő vezetők irányítják. Az önkormányzat folyamatosan keresi a lehetőséget, hogy munkájukat segítve támogatásban részesítse őket. A civil szervezetek esetében a rendezvényeiket külön kérelem alapján a képviselő-testület – lehetőségéhez mérten – anyagilag is támogatja.

Az egyházi szervezetek jelentős szerepet töltenek be a város életében az óvodai, szociális intézményeik által is. Nyitott rendezvényeikkel várják az érdeklődőket.

Erősnek és jónak mondható az önkormányzat, civil szervezetek, egyház, önkormányzati intézmények közötti együttműködés, mely megnyilvánul az eredményekben, sikeres rendezvényeken.

Civil szervezet, egyesület, intézmény neve	Címe
„Iskoláért, a jövő polgárért” Alapítvány	5940 Tótkomlós, Erzsébet utca 2.
Boldog Mosolyért Alapítvány	5940 Tótkomlós, Erzsébet utca 3.
Mozgáskorlátozottak Tótkomlói Egyesülete	5940 Tótkomlós
Komlói Szlovákok Szervezete	5940 Tótkomlós, Földvári út 1.
Komlói Szlovákokért Alapítvány	5940 Tótkomlós, Földvári út 1.
Magyar Vöröskereszt I. Tótkomlói Alapszervezete	5940 Tótkomlós, Fő út 2.
Nagycsaládosok Tótkomlói Egyesülete	5940 Tótkomlós, Rákóczi út 28.
Városi Nyugdíjasklub Tótkomlós	5940 Tótkomlós, Kossuth utca 14.
Tótkomlós Hit, Remény, Szeretet Alapítvány	5940 Tótkomlós Aradi út 2.
Szociális Szolgáltató Központ - Védőnői Szolgálat - Bölcsőde - Tanyagondnoki Szolgálat - Idősek Klubja - Házi segítségnyújtás - Étkeztetés - Idősek Háza - Orosházi Kistérség Gyermejjóléti Központja és Családsegítő Szolgálat	5940 Tótkomlós, Fő út 2.
Tótkomlós Evangélikus Szeretetszolgálat/ Szeretettthona	5940 Tótkomlós, Fő út 43.
Tótkomlós Evangélikus Szeretetszolgálat, Idősek Klubja	5940 Tótkomlós, Luther u. 1.
Tótkomlós Város Önkormányzat Képviselő- testületének Szociális Bizottsága	5940 Tótkomlós, Fő út. 1.
Tótkomlói Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat	5940 Tótkomlós, Liszt F. u. 15.
Tótkomlós Város Cigány Nemzetiségi Önkormányzat	5940 Tótkomlós, Rákóczi u. 28.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

Tótkomlós Város Önkormányzata több társulásban vesz részt. Társulásokban való részvételét együttműködési – társulási megállapodások rögzítik. A testvér-települési együttműködések a polgárok érdekében, a kölcsönös társadalmi, gazdasági értékek gyarapítása, a kulturális, turisztikai programok megvalósítása céljából jöttek létre a városok vezetősége által. Céljaik, hogy a települések lakossága közötti barátságot tovább ápolják, a települések lakosai, társadalmi szervezetek, intézmények, vállalkozások közös tevékenységeik széleskörű bővítésére törekedjenek.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Szoros és jó a kapcsolat a szlovák és cigány nemzetiségi önkormányzat között. A nemzetiségi önkormányzatok képviselik a nemzetiségi érdekeket, törekednek az esélyegyenlőség megtartására.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A városban működő civil szervezetek többsége kapcsolódik, illetve részt vesz a közfeladatok ellátásában. A civil szervezetek az érintett célcsoportokkal kapcsolatosan is az esélyegyenlőség elérésére törekednek. A szervezetek alapszabályukban meghatározott módon képviselik tagságukat, társadalmi párbeszédet kezdeményeznek szükség esetén, támogatják – lehetőségükhöz mértén – a látókörükben élő rászoruló célcsoport tagjait.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában

Az önkormányzat számára fontos a helyi vállalkozások szerepvállalása, a város érdekeit figyelembe vevő intézkedések megtétele. Törekednek a jó partneri kapcsolat kialakítására, mely eredményeként közös akarattal tudnak lépéseket tenni az esélyegyenlőség megteremtéséért.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) A helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) a személyes kommunikáció révén, telefonon történő adatszolgáltatással, interneten keresztül kapcsolattartással vettek részt a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatában.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása

A szervezeteknek, a nemzetiségi önkormányzatoknak, az önkormányzati intézményeknek, a lakosságnak is elérhetővé válik az elfogadott, városi honlapon közzétett esélyegyenlőségi program. A határidőket figyelembe véve, az intézkedések eredményeiről bizottsági és képviselő-testületi üléseken történik a beszámolás és így módon biztosított lesz a megvalósítás ellenőrzése is.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja a Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum ülésének összehívása. A nyilvánosság folyamatos biztosítására tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

A 2019-2023. évi öt évre szóló helyi intézkedési terv megalkotásának menete:

- intézmények, alapítványok, civil szervezetek megkeresése,
- helyi adatgyűjtés az elmúlt időszakra vonatkozóan,
- a problémák feltárása az érintett célcsoportokban, erősségek, gyengeségek,

- fórum – az aktuális problémák megbeszélése,
- tematikus csoportok vezetőivel kiértékelés, adatok rendszerezése, a településre vonatkozó irányok meghatározása,
- a helyzetelemzés aktualizálása, az elmúlt 5 éves terv alapján,
- a beazonosítási problémák alapján a fejlesztési lehetőségek megállapítása,
- az intézkedési terv összeállítása,
- konzultálás a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság HEP Osztály Esélyegyenlőségi mentorával, koordinációs referensével,
- Tótkomlós Város Önkormányzat Szociális Bizottságának és az Oktatási és Kulturális Bizottság véleményezése, kiegészítése,
- a helyi nemzetiségi önkormányzatok véleményezése, kiegészítése,
- az 5 éves elkészített HEP elfogadásra benyújtása Tótkomlós Város Önkormányzat Képviselő-testülete felé,
- a HEP nyilvánosságra hozatala.

A 2020. évi és a 2022. évi helyi intézkedési terv felülvizsgálatának menete:

- fórum előkészítése, adatgyűjtés, civil szervezetek megkeresése,
- az alapdokumentumban meghatározott célok, intézkedések kiértékelése, további célok meghatározása az öt éves időtartamra vonatkozóan,
- tematikus csoportokkal történő kiértékelés,
- a helyzetelemzés aktualizálása,
- a jogszabályi változások figyelembevétele,
- az intézkedési terv vizsgálata, áttekintése az adott időszak kiértékelése,
- Tótkomlós Város Önkormányzat Szociális Bizottságának és az Oktatási és Kulturális Bizottság véleményezése, kiegészítése,
- a helyi nemzetiségi önkormányzatok véleményezése, kiegészítése,
- a felülvizsgált HEP elfogadásra benyújtása Tótkomlós Város Önkormányzat Képviselő-testülete felé,
- a felülvizsgált HEP nyilvánosságra hozatala.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Lakossági eladósodottság.	Lakossági eladósodottság kezelése érdekében a civil szervezetekkel és közszolgáltatókkal való hatékonyabb együttműködés.
	Munkavállalási lehetőségek szűkösek, pályaorientáció hiánya, foglalkoztatottságbeli hiányok.	Pályaválasztási programok szervezése, álláskereső technikák, önéletrajzírás, továbbtanulási, továbbfejlődési lehetőségek elsajátítása.
	Alacsony iskolai végzettség, szakmai végzettség hiánya	Képzési programok, munkaerő-piacra bejutás segítése.
Gyermekek	A hátrányban élő családoknál az ingerszegény környezet.	Bölcsődei ellátás népszerűsítése.
	Az oktatási intézmények állami fenntartásba vételével az oktatás területére való rálátás nehezebbé vált.	Partnerségi kapcsolatok erősítése az oktatás és a gyermekvédelem területén.
	A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetre való jogosultság feltételeinek ismertetése. A szünidei gyermekétkeztetésről való tájékoztatás.	Az önkéntes nyilatkozattétel hatékonyságának növelése. A jogosult családok étkezési igénylésének növelése.
Idősek	Az idősek körében jelentős az alacsony jövedelemmel rendelkezők száma.	Tájékoztatás alacsony jövedelem esetén az igénybe vehető támogatásokról.
	Egyedül élő idős személyek közösségi életbe történő bevonása.	Elmagányosodás, elszigetelődés, kiszolgáltatottság csökkentése.
	Informatikai jártasság hiánya az idősek körében.	Az internet, és számítógép használatának oktatása.
Nők	Női esélyegyenlőség témakörében a foglalkoztatás, a foglalkoztatás területén megvalósuló hátrányos megkülönböztetés.	Humán közszolgáltatások fejlesztése. Pályázati források feltérképezése a női esélyegyenlőség megteremtésében.
	A gyermekét egyedül nevelő, vagy több gyermeket nevelő család esetében a szegénység kockázata magas.	Nő központ kialakítása. Célzott tájékoztatás a gyermeket nevelő családok által igénybe vehető szociális ellátásokról.
	A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak az áldozattá válás kockázatának csökkentése.	Felhívások, tájékoztatás, felmérések készítése, előadások tartása.

Fogyatékkal élők	Nincs teljes körű kimutatás, adat a fogyatékkal élő személyek ellátásával kapcsolatban.	Adatgyűjtés a fogyatékkal élő személyekről, ellátásukról.
	A meglévő intézmények, településen lévő üzletek akadálymentesítése, a város központjában a járdák és az útpadka megfelelő kialakítása.	Pályázati lehetőségek felkutatása az egyenlő esélyű hozzáférés témakörében.
	A fogyatékkal élők hivatalos ügyintézésük során való más szemléletmód kialakítása az ügyintézőknél.	Közszolgáltatásban, közintézményeknél a dolgozók érzékenyítése.

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Biztonságos otthon	Tótkomlói Szociális Szolgáltató Központ, Önkormányzat
	Pályaorientáció	Foglalkoztatási Osztály, Önkormányzat, Tótkomlói Szociális Szolgáltató Központ, Nő központ
	Képzések	Foglalkoztatási Osztály, Önkormányzat, Tótkomlói Szociális Szolgáltató Központ
Gyermekek	Interaktív környezet	Védőnői Szolgálat, Bölcsőde, Oktatási Intézmények, Önkormányzat
	Jó kapcsolat, jó iskola, jó város	Az önkormányzati nevelési, oktatási intézmények, a helyi egyházi fenntartású és nemzetiségi fenntartású nevelési és oktatási intézmények, Alapfokú Művészeti Iskola
	A gyermekek szebb, élhetőbb, boldogabb jövőjéért!	Önkormányzat, Védőnői Szolgálat, Gyermekjóléti Szolgálat, helyi nevelési, oktatási intézmények
Idősek	Idősek támogatása	Tótkomlói Szociális Szolgáltató Központ, Idősek Otthona, Önkormányzat, civil szervezetek, egyházak
	Elmagányosodás	Önkormányzat, civil szervezetek, Tótkomlói Szociális Szolgáltató Központ, Idősek Otthona, egyházak
	Világháló	Tótkomlói Szociális Szolgáltató Központ, Kormányablak, Önkormányzat, civil szervezetek
Nők	Nő=Férfi=Azonos munkafeltétel	Foglalkoztatási Osztály, Önkormányzat, Szociális Szolgáltató Központ, civil szervezetek
	Ideális családmodell	Nő központ, Önkormányzat, Gyermekjóléti Szolgálat, Tótkomlói Szociális Szolgáltató Központ, civil szervezetek
	Ne legyünk áldozatok!	Egészségügyi intézmények, helyi rendőrség, Védőnői Szolgálat, Gyermekjóléti Szolgálat, Önkormányzat
Fogyatékkal élők	Adatgyűjtés	Önkormányzat, Tótkomlói Szociális Szolgáltató Központ, civil szervezetek
	Szebb környezet, járhatóbb utak	Önkormányzat, civil szervezetek
	Segíts az irodán túl is!	Önkormányzat, Szociális Szolgáltató Központ, civil szervezetek

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák és a hátrányos helyzetű lakosok nem élnek mélyszegénységben, képzésük, munkaerő-piaci integrációjuk sikeres.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők foglalkoztatása biztosított legyen.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek egészséges fejlődését, közoktatási szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférést.

Folyamatosan odafigyelünk az idősök értékeire, szociális ellátására, az elszigeteltség megszüntetésére.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetében a velük szembeni diszkrimináció megszüntetését.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők élhetőbb környezetére, akadálymentesítésére.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Cím:	<i>Biztonságos otthon</i>
Leírás:	Lakhatáshoz kapcsolódó támogatások, adósságkezelés, a védendői státusz igazolása, használt bútorok, berendezési tárgyak, adományok szétosztásában való közreműködés. Az Önkormányzat által adható támogatások érvényességi idejének figyelése.
Felelős és határidő:	Önkormányzat, Tótkomlói Szociális Szolgáltató Központ 2020. 12. 31., 2022. 12. 31.
Az intézkedés felelőse:	Polgármester, Képviselő-testület, családgondozó
Kategória:	I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	A rászoruló lakhatási támogatásának folyamatos igénybevétele, ellenőrzése a felülvizsgálatok időpontjaiban.
Az intézkedés tartalma:	Az Önkormányzat és a Tótkomlói Szociális Szolgáltató Központ közreműködésével a rászoruló felkutatása, segítése.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok):	A támogatásban részesülők száma, folyamatosság biztosítása, eredmény értékelése a felülvizsgálatok időpontjában.
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai):	Humán: hivatali ügyintézők Pénzügyi: Önkormányzat által meghatározott keretösszeg, állami támogatás
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	Kapcsolattartás, anyagi fedezet

Cím:	<i>Pályaorientáció</i>
Leírás:	Pályaválasztási programok szervezése, az önéletrajzírás elsajátítása, önképzés.
Felelős és határidő:	Foglalkoztatási Osztály, Önkormányzat, Tótkomlói Szociális Szolgáltató Központ, Nő központ, 2020. 12. 31. és 2022. 12. 31.
Az intézkedés felelőse:	Polgármester, Képviselő-testület, családgondozó
Kategória:	I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	Pályaválasztási programok szervezése, álláskeresési technikák, önéletrajzírás, továbbtanulási, továbbfejlődési lehetőségek elsajátítása. Rövidtáv: motiválás a képzésben való részvételre, továbbtanulásra, szórólapok Középtáv: képzések megszervezése, önismereti tréningeken való részvétel biztosítása Hosszútáv: bizonyítvány megszerzése
Az intézkedés tartalma:	A Foglalkoztatási Osztály által biztosított képzések népszerűsítése, a környező településeken lévő nagyobb vállalatok szakmahiányának feltérképezése, azon szakmai végzettségek megszerzése, a Nőközpont a Tótkomlói Szociális Szolgáltató Központ segítségével állásinterjúra felkészülés, önéletrajzírás
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok):	Rövid táv: képzések száma, szórólapok száma Közép táv: az önismereti tréningen részt vettek száma Hosszú táv: képzést sikeresen elvégzettek száma
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai):	Humán: családgondozók, Nő központ mentorai Technikai: szórólapok nyomtatása
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	Folyamatos kapcsolattartás, tájékoztatás

Cím:	<i>Képzések</i>
Leírás:	Az alacsony iskolai végzettségű személyeknél az alapfokú iskolai végzettség megszerzése, a hiányszakmák megszerzése.
Felelős és határidő:	Önkormányzat, Foglalkoztatási Osztály 2020. 12. 31., 2022. 12. 31.
Az intézkedés felelőse:	Polgármester, Képviselő-testület
Kategória:	I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	Az alapfokú iskolai végzettség és szakmák megszerzésével a hátrányos helyzetben lévő csoportot kívánjuk helyzetbe hozni, visszavezetni a munka világába. Rövidtáv: helyzetelemzés, felmérés, képzésre irányítás Középtáv: képzési formák hirdetése, a rövid távú képzéseken való résztvevők végzettségének felmérése (a Foglalkoztatási Osztály által meghirdetett OKJ-s végzettséget adó 8-10 hónapos tanfolyamok) Hosszútáv: a 2022. évi felülvizsgálat során összegzés készítése, az elért célok megvizsgálása
Az intézkedés tartalma:	Az alapfokú végzettséget megszerzők könnyebben találnak munkát, illetve a későbbiekben szakmát szerezhettek. A hiányszakmákba szakképesítéssel rendelkezők beintegrálása
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok):	Rövidtáv: képzésekre való jelentkezés Középtáv: képzéseken való részvétel, végzettség megszerzése Hosszútáv: elhelyezkedés
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai):	Pénzügyi: pályázati, önkormányzati forrás, központi támogatás Humán: Nő központ mentorai, hivatali ügyintézők, családgondozó
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	Ellenőrzések, visszacsatolások az intézmények között (Önkormányzat, Foglalkoztatási Osztály, Családsegítő Szolgálat).

Cím:	<i>Interaktív környezet</i>
Leírás:	A nehéz körülmények közé született gyermekek segítése, a gyermekek testi, lelki, érzelmi, értelmi fejlődése érdekében közösségbe való beintegrálása. Az ingerszegény környezetből érkező gyermekek közösségbe történő felzárkóztatása, bölcsődei ellátás igénybevétele. Az adható támogatásokról szóló tájékoztatás, annak igénylése. Az RSZTOP 1.1.1. program keretében biztosított élelmiszersomag igénybe vétele azon rászoruló gyermekek részére is akik nem részesülnek bölcsődei ellátásban.
Felelős és határidő:	Önkormányzat, Bölcsőde, Védőnő Szolgálat 2020. 12. 31., 2022. 12. 31.
Az intézkedés felelőse:	Polgármester, Képviselő-testület, intézményvezető (Bölcsőde), védőnők
Kategória:	II. A gyermekek esélyegyenlősége
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	Rövidtáv: a születendő és megszületett hátrányban lévő gyermekek számbavétele, az igénybe vehető lehetőségek biztosítása, támogatások igénybevétele Középtáv: a születendő és megszületett hátrányban lévő gyermekek számbavétele, az igénybe vehető lehetőségek biztosítása, támogatások igénybevétele Hosszútáv: a születendő és megszületett hátrányban lévő gyermekek számbavétele, az igénybe vehető lehetőségek biztosítása, támogatások igénybevétele
Az intézkedés tartalma:	A nehéz körülmények közé született gyermekek, testi, lelki, érzelmi, értelmi fejlődésének érdekében az interaktív környezet, a támogatási formák biztosítása.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok):	Rövidtáv: bölcsődei ellátást igénybe vevők száma, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma (hh-hhh), egyszeri támogatások igénybevétele Középtáv: bölcsődei ellátást igénybe vevők száma, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma (hh-hhh), egyszeri támogatások igénybevétele Hosszútáv: bölcsődei ellátást igénybe vevők száma, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma (hh-hhh), egyszeri támogatások igénybevétele
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai):	Humán: intézményvezető, védőnő, hivatali ügyintéző Pénzügyi: Önkormányzati és állami támogatások
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	Kapcsolattartás, családlátogatás, környezettanulmány

Cím:	<i>Jó kapcsolat, jó iskola, jó város</i>
Leírás:	Az oktatási intézmények állami fenntartásba vételével az Önkormányzat és a nevelési, oktatási intézmények információáramlásának, partnerségi kapcsolatainak erősítése fontos feladat mind a nevelés, oktatás, mind a gyermekvédelem területén.
Felelős és határidő:	Önkormányzat 2020. 12. 31., 2022. 12. 31.
Az intézkedés felelőse:	Polgármester, Képviselő-testület
Kategória:	II. A gyermekek esélyegyenlősége
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	Rövidtáv: A nevelési, oktatási intézményeknek az Önkormányzattal való folyamatos kapcsolattartása, a személyi, tárgyi feltételek segítése, az időben történő felismerés tükrében. Az intézmények ifjúságvédelmi felelőseivel, ifjúsági referenseivel a kölcsönös naprakész tájékoztatás biztosítása. Középtáv: az intézményi éves beszámolók alapján a hiányosságok feltárása, a szociális háló bevonásával a hátrány csökkentése Hosszútáv: eredmények számbavétele, kiértékelés
Az intézkedés tartalma:	Az Önkormányzat, a Tótkomlói Szociális Szolgáltató Központ, a nevelési, oktatási intézmények kapcsolattartása, az éves beszámolók kiértékelése, erősségek, gyengeségek vizsgálata
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok):	Rövidtáv: A tájékoztatási lehetőségek felmérése. Hogyan lehet javítani az információáramlást, kapcsolattartást? (Szóban, telefonon, e-mailben...) Középtáv: Az intézményi beszámolókat követően a gyengeségek felismerése. Miben tudunk segíteni egymásnak a hatékonyság érdekében? Hosszútáv: a tárgyi, személyi feltételek változásának számbavétele, további lehetőség meghatározása
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai):	Humán: intézményvezetők, családgondozók, ifjúsági referens, hivatali ügyintéző Pénzügyi: Pályázati lehetőségek keresése
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	Kommunikáció

Cím:	<i>A gyermekek szebb, élhetőbb, boldogabb jövőjéért!</i>
Leírás:	A hátrányban élő gyermekek helyzetének javítása, a törvényes képviselő, a szülő megfelelő tájékoztatása, a családok részére adható állami és önkormányzati támogatások igénybevétele. A nevelési, oktatási intézmények által adható támogatások, felzárkóztató programok, ösztöndíjak igénybevétele
Felelős és határidő:	Önkormányzat, Nevelési, Oktatási Intézmények, Gyermekjóléti Szolgálat 2020. 12. 31., 2022. 12. 31.
Az intézkedés felelőse:	Polgármester, Képviselő-testület, nevelési, oktatási intézményvezetők, családgondozó
Kategória:	II. A gyermekek esélyegyenlősége
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	Gyermekek szebb, élhetőbb, boldogabb jövőjéhez való hozzásegítése, a tehetség kibontakoztatásának segítése, ösztöndíjprogramok, felzárkóztató programok részvételével Rövidtáv: a hátrányban élő gyermekek felkutatása, az adható állami, önkormányzati támogatásokról szóló tájékoztatás, azok igénylésének segítése Középtáv: az igénylők körének folyamatos tájékoztatása az érvényességi határidőkről Hosszú táv: az igénylők körének folyamatos tájékoztatása az érvényességi határidőkről
Az intézkedés tartalma:	A törvényes képviselők, szülők segítése az igénybe vehető támogatási formákról, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet önkéntes nyilatkozattétellel járó kedvezmények igénybevétele, valamint a szünidei gyermekétkeztetés igénybevétele.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok):	Rövidtáv: az ellátást igénylők körének bővítése Középtáv: az igénybe vett támogatások érvényességi idejének figyelése, a támogatásban részesülők száma Hosszútáv: az igénybe vett támogatások érvényességi idejének figyelése, a támogatásban részesülők száma
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai):	Humán: hivatali ügyintéző, nevelési, oktatási intézmény dolgozói, családgondozó Pénzügyi: Önkormányzati, állami támogatások, ösztöndíjprogramok
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	Szakemberek együttműködése, érvényességi határidők figyelése, új pályázati lehetőségekhez való csatlakozás

Cím:	<i>Idősek támogatása</i>
Leírás:	Településünkön az idős lakosság jelentős része alacsony jövedelemmel rendelkezik, az idős lakosság száma városukban nő.
Felelős és határidő:	Önkormányzat, Idősek Otthonai 2020. 12. 31., 2022. 12. 31.
Az intézkedés felelőse:	Polgármester, Képviselő-testület, önkormányzati és egyházi Idősek Otthonának vezetői, önkormányzati és egyházi Idősek Klubja vezetői
Kategória:	IV. Az idősek esélyegyenlősége
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	A szociális háló összefogásával felmérni az alacsony jövedelemmel rendelkező idősek körét, támogatások igénybevétele Rövidtáv: az érintettek felkutatása, támogatási lehetőségek ismertetése Középtáv: igénylések benyújtásának segítése, érvényességi határidők figyelése Hosszútáv: igénylések benyújtásának segítése, érvényességi határidők figyelése
Az intézkedés tartalma:	A rászoruló felkutatása, segítése, az adható támogatási formákkal az életminőség javítása.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok):	Rövidtáv: az igénybe vehető támogatásokról történő tájékoztatás bővítése Középtáv: az igénybe vett támogatások érvényességi idejének figyelése, a támogatásban részesülők száma Hosszútáv: az igénybe vett támogatások érvényességi idejének figyelése, a támogatásban részesülők száma
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai):	Humán: gondozók (tanyagondnok, gondozónők) hivatali ügyintézők Pénzügyi: önkormányzati, állami támogatás, egészségügyi támogatás (OEP) Technikai: szórólapok és a helyben szokásos módon történő hirdetés
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	Tájékoztatás, kapcsolattartás, gondozás

Cím:	<i>Elmagányosodás</i>
Leírás:	Az idősök körében magas az egyedül élők száma. A magányosság a nehéz anyagi helyzet következtében gyakori az elszigetelődés, kiszolgáltatottság, leépülés
Felelős és határidő:	Önkormányzat, Idősek Otthonai 2020. 12. 31., 2022. 12. 31.
Az intézkedés felelőse:	Polgármester, Képviselő-testület, önkormányzati és egyházi Idősek Otthonának vezetői, önkormányzati és egyházi Idősek Klubján vezetői
Kategória:	IV. Az idősök esélyegyenlősége
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	Rövidtáv: a szociális háló segítségével felmérni az idős egyedül élők körét, tájékoztatás a város által idősök számára biztosított napközbeni ellátásokról, az ingyenes és kedvezményes szabadidős, kulturális programokról, a civil szervezetekben történő aktív részvételről, tájékoztatás az áldozattá válás elkerüléséről és a vagyonvédelemről Középtáv: szórólapok, részvétel Hosszútáv: közös kapcsolatok kialakítása
Az intézkedés tartalma:	Az elmagányosodás megszüntetése érdekében az idős emberek bevonása különböző programokba, a város által biztosított idősök számára kedvezményeket nyújtó lehetőségek igénybevétele (ingyenes-kedvezményes belépőjegyek), a kiszolgáltatottság, áldozattá válás elkerülése érdekében tájékoztatás hogyan védje meg otthonát, önmagát.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok):	Rövidtáv: tájékoztatási esetek száma, civil szervezetek bemutatkozása Középtáv: a probléma feltárások száma, a programokon résztvevők száma Hosszútáv: közös programok száma, felvilágosítások száma
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai):	Humán: családgondozók, tanyagondnok, civil szervezetek hivatali, Pénzügyi: önkormányzati, intézményi (ingyenes, kedvezményes belépők) Technikai: szórólapok és a helyben szokásos módon történő hirdetés
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	Tájékoztatás, kapcsolattartás, gondozás

Cím:	<i>Világháló</i>
Leírás:	Az idősök otthonában új teret nyithat a számítógép, az internet használata, a város életéről, a saját problémái megoldásához információhoz jut, fontos a családi kapcsolattartásban is, napi szinten tarthatja a kapcsolatot gyermekeivel, unokáival elektronikus úton.
Felelős és határidő:	Önkormányzat, Szociális Szolgáltató Központ 2020. 12. 31., 2022. 12. 31.
Az intézkedés felelőse:	Polgármester, Képviselő-testület, családgondozó, hivatali ügyintéző
Kategória:	IV. Az idősök esélyegyenlősége
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	Rövidtáv: felmérés, tájékoztatás képzésekről Középtáv: képzések Hosszútáv: internet használata
Az intézkedés tartalma:	A számítógép használata az interneten történő kapcsolatteremtés, információk megkeresése, elérhetőségi utak elsajátítása.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok):	Rövidtáv: igénylők körének száma Középtáv: képzéseken résztvevők száma Hosszútáv: felmérés útján a felhasználók száma
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai):	Humán: szakemberek Pénzügyi: önkormányzati, pályázati Technikai: eszközök biztosítása, szórólapok, tesztek
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	Kommunikáció, motiváltság

Cím:	<i>Nő=Férfi=Azonos munkafeltétel</i>
Leírás:	Munkahelyek megkeresése az azonos munkafeltételek megteremtése érdekében
Felelős és határidő:	Önkormányzat, intézmények, munkahelyek 2020. 12. 31., 2022. 12. 31.
Az intézkedés felelőse:	Polgármester, Képviselő-testület, intézményvezetők, munkáltatók
Kategória:	III. A nők esélyegyenlősége
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	Ne érje hátrány a gyermeket vállaló anyát a munkába visszatéréskor, álláskereséskor. Rövidtáv: helyzetelemzés, lehetőségek felmérése, problémák feltárása Középtáv: helyi munkahelyek megkeresése, család-barát munkahely, környezet segítése Hosszútáv: rugalmas munkaidő, munkavállalás segítése gyermekintézménybe történő felvétellel
Az intézkedés tartalma:	A szociális háló az önkormányzat segítségével segíti az anyákat a gyermekvállalást követően visszavezetni a munka világába.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok):	Rövidtáv: kisgyermekes anyák száma-munkahelyekre történő visszajutása Középtáv: intézkedések száma a családbarát munkahelyek kialakításáért Hosszútáv: munkavállalások száma
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai):	Humán: szociális háló dolgozói, hivatali ügyintéző
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	A munka és a családi élet összhangja, a munkáltatók családbarát szemlélete.

Cím:	<i>Ideális családmódel</i>
Leírás:	A többgyermekes családok segítése, támogatásokkal, felzárkóztatási programokkal, az egyedülálló kiskorú gyermeket nevelő szülők segítése az igénybe vehető szociális, egészségügyi ellátásokkal
Felelős és határidő:	Önkormányzat, Tótkomlósi Szociális Szolgáltató Központ, Nagycsaládosok Tótkomlósi Egyesülete 2020. 12. 31., 2022. 12. 31.
Az intézkedés felelőse:	Polgármester, Képviselő-testület, intézményvezető, elnök
Kategória:	III. A nők esélyegyenlősége
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	Rövidtáv: a hátrányban lévő családok, egyedülálló szülők számbavétele, az igénybe vehető támogatásokról tájékoztatás (eü. szolgáltatásra való jogosultság, ápolási díj, gyermektartásdíj állam általi megelőlegezése, RGYK, GYET, lakhatási támogatás, egyszeri támogatás, a nevelési, oktatási intézményben biztosított felzárkóztató programok), ételosztások, közkonyha Középtáv: igénylések segítése Hosszútáv: az igénylők, igénylési esetek számbavétele
Az intézkedés tartalma:	A nehéz helyzetben lévő anyák felvilágosítása, bevonása a rendszerbe, tájékoztatás nem csak a támogatásokról, hanem az életvezetést segítő programokról, valamint a kulturális programokról.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok):	Rövidtáv: felmérés, igénylési lehetőségek száma, igénylők száma Középtáv: a támogatási határidők érvényességi idejének nyomon követése Hosszútáv: az igénylők, igénylési esetek számbavétele
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai):	Humán: családsegítő, hivatali ügyintézők, civil szervezet dolgozói Pénzügyi: Önkormányzati támogatások, állami finanszírozási támogatások, pályázati támogatások
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	A gyermekét/gyermekét egyedül nevelő nővel, a többgyermekes családdal több irányú kapcsolatteremtés a szociális háló koordinációjával

Cím:	<i>Ne legyünk áldozatok!</i>
Leírás:	Az áldozattá válás felismerése - Hova fordulhatok? - Kitől kaphatok segítséget? A testi és lelki erőszak felismerése családon belül és az áldozattá válás kockázatának csökkentése
Felelős és határidő:	Önkormányzat, Tótkomlói Szociális Szolgáltató Központ 2020. 12. 31., 2022. 12. 31.
Az intézkedés felelőse:	Polgármester, Képviselő-testület, családgondozó
Kategória:	III. A nők esélyegyenlősége
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	Rövidtáv: felhívások, tájékoztatások az áldozattá válásról, a segítségnyújtás elérhetőségeiről, urna elhelyezése (kérdések, problémák felvetése anonim módon) Középtáv: felvilágosítások, előadások, mit tehetünk a kiszolgáltatottság ellen (az urnával azonos helyen a konkrét esetekre vonatkozó segítségnyújtási lehetőségek kifüggesztésre kerülnek) Hosszútáv: rendszeres tájékoztatás, a segítség vonala és szórólapok folyamatos feltöltése
Az intézkedés tartalma:	A rendőrség által és a központi prospektusokon kívül helyi tájékoztató lapok készítése, ahol a helyi segítségadás elérhetőségei is szerepelnek, előadások szervezése - felismerés – ki tud segíteni – lelki terápia igénybevételéhez segítségadás.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok):	Rövidtáv: szórólapok összeállítása, begyűjtése, kihelyezése (orvosi rendelő, védőnői szolgálat, családsegítő szolgálat, Nő központ) Középtáv: felvilágosítások, tájékoztatások számbavétele, szórólapok, előadások biztosítása, anonim problémák száma, tesztek kiértékelése, okok megszüntetése érdekében új szórólapok készítése (erőszak, alkoholizmus a családban) Hosszútáv: az eredményesség feltétele a naprakész, folyamatos tájékoztatás
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai):	Humán: ügyintézők, szakemberek (előadások) Pénzügyi: önkormányzati, pályázati Technikai: szórólapok, tesztek, felmérések, plakátok, jogi megoldások keresése
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	Bizalom, intimitás, a névtelenség megtartása, a segítők megfelelő kommunikációja

Cím:	<i>Adatgyűjtés</i>
Leírás:	Fogyatékkal élők számbavétele a helyi lakosság körében
Felelős és határidő:	Önkormányzat, Tótkomlói Szociális Szolgáltató Központ, Egészségügyi Intézmények, Idősek Otthona, Mozgáskorlátozottak Tótkomlói Egyesülete 2020. 12. 31., 2022. 12. 31.
Az intézkedés felelőse:	Polgármester, Képviselő-testület, intézményvezetők, háziorvosi asszisztensek, elnök
Kategória:	V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	Rövidtáv: a fogyatékkal élők körének felmérése Középtáv: megfelelő tájékoztatás a részükre adható támogatásokról, igénybe vehető eszközökről a közlekedésben, a mindennapos életben Hosszútáv: adatbázis létrehozása
Az intézkedés tartalma:	Az egyenlő esély megteremtése érdekében az adható támogatásokról felvilágosítás, támogatás iránti kérelmek benyújtása az illetékes hatóságok felé, a helyi egyesületbe való belépés a segítségmegadás érdekében (segédeszközök igénylése, parkoló igazolvány igénylése, akadálymentesítés az otthonukban, fürdőszoba átalakítása).
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok):	Rövidtáv: a fogyatékkal élők számbavétele Középtáv: a tárgyi eszközök igénylése környezet kialakításának segítése Hosszútáv: adatbázis kialakítása, kezelése
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai):	Humán: szakemberek segítségadása Technikai: elektronikus út, telefon, megbeszélések
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	Kapcsolatteremtés

Cím:	<i>Szebb környezet, járhatóbb utak</i>
Leírás:	A fogyatékkal élők számára megközelíthetővé tenni a településen lévő üzleteket, pénzügyintézeteket, intézményeket. Útpadkák, járdák, akadálymentesítése, parkolási lehetőség
Felelős és határidő:	Önkormányzat, Mozgáskorlátozottak Tótkomlói Egyesülete 2020. 12. 31., 2022. 12. 31.
Az intézkedés felelőse:	Polgármester, Képviselő-testület, elnök
Kategória:	V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	Rövidtáv: város bejárása „mozgáskorlátozott szemmel” Középtáv: probléma beazonosítását követően az alacsony anyagi ráfordítással megvalósítható akadálymentesítés (útpadkák elbontása, szegélyek elsimítása, lehetőség szerint járda szélesítés) Hosszútáv: járhatóbb utak, parkolóhely bővítés megfelelő helyen (orvosi rendelő közelében)
Az intézkedés tartalma:	Odafigyeléssel, kevés anyagi forrással élhetőbb környezetet biztosítani a fogyatékkal élők számára. Pályázati lehetőségek bevonásával akadálymentesítés a város területén.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok):	Rövidtáv: a fogyatékkal élők közlekedéséhez szükséges útvonalaknál a felmerülő akadályok számbavétele Középtáv: a fogyatékkal élők alapvető ügyintézési helyekre való eljutásához, bejutásához szükséges feltételek kialakítása Hosszútáv: járhatóbb utak, barátságosabb környezet
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai):	Humán: hivatali ügyintézői, az egyesület tagjai Pénzügyi: önkormányzati támogatás, pályázati forrás Technikai: műszaki mérések
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	Odafigyeléssel a közlekedésben – kis anyagi ráfordítással – akadálymentes környezet kialakítása. Nyilvántartás az elvégzett és a szükséges munkákról.

Cím:	<i>Segíts az irodán túl is!</i>
Leírás:	A fogyatékkal élők részére hivatalos ügyintézésében történő segítségadás az ügyfajta ismertetésétől a kérelem benyújtásáig
Felelős és határidő:	Önkormányzat, Mozgáskorlátozottak Tótkomlói Egyesülete, Tótkomlói Szociális Szolgáltató Központ 2020. 12. 31., 2022. 12. 31.
Az intézkedés felelőse:	Polgármester, Képviselő-testület, elnök, családgondozó, tanyagondnok, ügyintézők
Kategória:	V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	Rövidtáv: a fogyatékkal élők adatgyűjtése (megjelölt beavatkozási terület intézkedési címe) alapot szolgáltat ahhoz, hogy tájékoztassuk az őket érintő ügyfajtákról, azok igénybevételéről Középtáv: az ügyintézés során (indulástól érkezésig) a segítség megadása családsegítők bevonásával, szükség esetén szállítással, a helyszínen szükség esetén személyes felkereséssel (a fedett folyosón) Hosszútáv: az ügyintézés során (indulástól érkezésig) a segítség megadása családsegítők bevonásával, szükség esetén szállítással, a helyszínen - szükség esetén - személyes felkereséssel (pl. a fedett folyosón), speciális ügyek intézésében szükség esetén jelnyelvi tolmács biztosítása
Az intézkedés tartalma:	A fogyatékkal élők ügyintézésében a speciális kapcsolatteremtés, érzékenyítés ügyfajtáktól függően ügyintézők tájékoztatása, szakmai képzése.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok):	Rövidtáv: igénylők számbavétele Középtáv: igénylők sajátos lehetőségeinek figyelembe vételével eljutás, bejutás biztosítása, kérelmek ügyfélközpontú átvétele Hosszútáv: igénylők sajátos lehetőségeinek figyelembe vételével eljutás, bejutás biztosítása, kérelmek ügyfélközpontú átvétele, speciális problémák speciális ügyintézése
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai):	Humán: szociális háló dolgozóinak összefogása Pénzügyi: a működési feltételek adottak a hatékony közreműködés nem pénzügyi feltétel (érzékenyítés)
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	A közreműködő intézmények, személyek, szakemberek jó kapcsolata, információ átadása.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzelemzés következtetéseiben felírt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felépítése	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	Bittonságos otthon	Lakhatáshoz kapcsolódó támogatások, adósságkezelés, védendő státusz igazolása, bútorok, berendezési tárgyak, adományok szétosztásában való közreműködés. Az Önkormányzat által adható támogatások érvényességi idejének figyelése.	A rászorulóknak lakhatási támogatásnak folyamatos igénybevétele, a felülvizsgálatok ellenőrzése időpontjában	Költségvetési terv, településfejlesztési koncepció	Az Önkormányzat és a Tótkomlósi Szociális Szolgáltató Központ közreműködésével a rászorulóknak felkutatása, segítése.	Polgármester, képviselő-testület, 2020.12.31. családgondozó	2020.12.31.	A támogatásban részesülők száma, folyamatosság biztosítása, eredmény értékelése felülvizsgálatok időpontjában.	Humán: hivatali ügyintézők Pénzügyi: Önkormányzat által meghatározott keretösszeg, állami támogatás	Kapcsolattartás, anyagi fedezet
2	pályaválasztási	Pályaválasztási programok szervezése, önéletrajzírás elajánlása, önképzés.	Pályaválasztási programok szervezése, állaskeresési technikák, önéletrajzírás, továbbtanulási, továbbfejlesztési lehetőségek elajánlása. Rövidtáv: a képzésben való részvételre, továbbtanulásra, szórólapok Középtáv: képzések megszervezése,	Foglalkoztatási Osztály éves képzési terv	A Foglalkoztatási Osztály által biztosított képzések népszerűsítése, a környező településeken lévő nagyobb vállalatok munkaadóinak felkutatása, a szakmai végzettség megszerzése, a Nőközpont Tótkomlósi Szociális Szolgáltató	Polgármester, képviselő-testület, 2020.12.31. családgondozó	2020.12.31.	Rövid táv: képzések száma, szórólapok száma Hosszú táv: képzési sikeresen részt vettek száma Humán: családgondozók, Nőközpont mentori technikai: szórólapok nyomtatása	Nőközpont mentori technikai: szórólapok nyomtatása	Folyamatos kapcsolattartás, tájékoztatás

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
			önismereti tréningeken való részvétel biztosítása Hosszútáv: bizonyítvány megszerzése		Központ segítségével állásinterjúra felkészülés, önéletrajzírás					
3	Képzések	Az alacsony végzettségű személyeknél alapfokú iskolai végzettség megszerzése, hiányszakmák megszerzése.	Az alapfokú iskolai végzettség és szakmák megszerzésével a hátrányos helyzetben lévő csoportot kívánjuk helyzetbe hozni, visszavezetni a munka világába. Rövidtáv: helyzetelemzés, felmérés, képzésre irányítás Középtáv: képzési formák hirdetése, a rövid távú képzéseken való résztvevők végzettségének felmérése Foglalkoztatási Osztály által meghirdetett OKJ-s végzettséget adó 8-10 hónapos tanfolyamok) Hosszútáv: a 2024. évi felülvizsgálat során összegzés készítése, az elért célok megvizsgálása	Foglalkoztatási Osztály éves képzési terve, Workania.hu - békes megye, Profession.hu békes megye	Az alapfokú végzettséget megszerzők könnyebben találhatnak munkát, illetve későbbiekben a pályamester, képviselő-testület	2020.12.31.	Rövidtáv: képzésekre jelentkezés Középtáv: képzéseken részvétel, végzettség megszerzése Hosszútáv: elhelyezkedés	valóPénzügyi: pályázati, önkormányzati forrás, központi támogatás Humán: (Önkormányzat, Foglalkoztatási mentori, hivatali ügyintézők, családgyongozó	Ellenőrzések, visszakapcsolások közti (Önkormányzat, Foglalkoztatási Osztály, Családseg	

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetésében felárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága

II. A gyermekek esélyegyenlősége

1	Interaktív környezet	A nehéz körülmények közé születt gyermekek segítése, a gyermekek testi, lelki, érzelmi fejlődése érdekében közösségbe való beintegrálása. Az ingerszegény környezetből érkező gyermekek közötti felzárkóztatása, bölcsődei ellátási igénybevétele. Az adható támogatásokról szóló tájékoztatás, annak igénylése. Az RSZTOP 1.1.1.program keretében biztosított élelmiszercsomag igénybe vétele azon rászoruló gyermekek részére is akik nem részesülnek bölcsődei ellátásban.	Rövidtáv: születendő megszületett hátrányban lévő gyermekek számavétele, az igénybe vehető lehetőségek biztosítása, támogatások igénybevétele Középtáv: születendő és a nehéz körülmények közé született A gyermekek, testi, lelki, érzelmi, Polgármester, Képviselet-testület, intézményvezető (Bölcsőde), védőnők 2020.12.31.	Éves munkaterv, költségvetési éslelki, érzelmi, szociális koncepció, értelmi legyen jobb afejlődésének gyerekek Nemzetiérdekében az interaktív a környezet, támogatási formák biztosítása.			gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma (hh-hhh), egyszerű támogatások igénybevétele Középtáv: bölcsődei ellátást igénybe vevő száma, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma(hh-hhh), egyszerű támogatások igénybevétele Hosszútáv: bölcsődei ellátást igénybe vevő száma, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma (hh-hhh), egyszerű támogatások igénybevétele	Humán: intézményvezető, hivatalka, családtámogatás, Péntügyi, Önkormányzati és állami támogatások	Kapcsolattartás, családtámogatás, környezettanulmány
---	----------------------	---	---	--	--	--	--	---	--

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetleírás következtetésében felárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés teljesítése	Az intézkedés megvalósításának határdeje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
		támogatások igénybevétele. A részvételével nevelési, oktatási intézmények által hátrányban adható támogatások, gyermekek felzárkóztató programok, ösztöndíjak igénybevétele.	programok A részvételével Rövidtáv: a hátrányban élő gyermekek felkutatása, az állami, önkormányzati támogatásokról szóló tájékoztatás, azok igénylésének segítése Középtáv: az igénylők körének folyamatos tájékoztatása az érvényességi határidőkről Hosszútáv: az igénylők körének folyamatos tájékoztatása az érvényességi határidőkről	Stratégia	nyilatkozattételrel járó kedvezmények igénybevétele, valamint a szüneti gyermekétkeztetés igénybevétele.			Hosszútáv: az igénybe vett támogatások érvényességi idejének figyelése, a támogatásban részesülők száma		

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzelelemzés, következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága

IV. Az idősek esélyegyenlősége

			A szociális háló összefogásával felmérni az alacsony jövedelemmel rendelkező idősek körét, támogatások igénybevétele	Az idősek körében felmérni az idősek körét, támogatások igénybevétele	Az idősek körében felmérni az idősek körét, támogatások igénybevétele	Az idősek körében felmérni az idősek körét, támogatások igénybevétele	Az idősek körében felmérni az idősek körét, támogatások igénybevétele	Az idősek körében felmérni az idősek körét, támogatások igénybevétele	Az idősek körében felmérni az idősek körét, támogatások igénybevétele	Az idősek körében felmérni az idősek körét, támogatások igénybevétele
1	Idősek támogatása	Településünkön az idősek felkutatása, lakosság jelentős része alacsony jövedelemmel rendelkezik, az idősek lakosság száma városunkban nő.	Rövidtáv: az érintettek felkutatása, támogatási lehetőségek ismertetése Középtáv: igénylések benyújtásának segítése, érvényességi határidők figyelése Hosszútáv: igénylések benyújtásának segítése, érvényességi határidők figyelése	Településfejlesztési koncepció, településfejlesztési stratégia, költségvetési koncepció, intézmények éves beszámolója	A városrész felkutatása, fejlesztése, az adható támogatási formákkal az életminőség javítása.	Polgármester, képviselő-testület, önkormányzati és önkormányzati idősek Otthonának vezetői, önkormányzati és egyházi idősek klubja vezetői	2020.12.31.	2020.12.31.	Az idősek körében felmérni az idősek körét, támogatások igénybevétele	Az idősek körében felmérni az idősek körét, támogatások igénybevétele
2	Elmagányosodás	Az idősek körében magas az egyedül élők száma. A magányosság a nehéz anyagi helyzettel, a következőkben gyakori az elszigetelődés, kiszolgáltatottság, leépülés.	Rövidtáv: a szociális háló segítségével felmérni az idősek körét, támogatások igénybevétele	Intézmények éves beszámolója, költségvetési koncepció	Az elmagányosodás megszüntetése érdekében az idősek bevonása, programokba, általánosított idősek számára kedvezményeket	Polgármester, képviselő-testület, önkormányzati és önkormányzati idősek Otthonának vezetői, önkormányzati és egyházi idősek klubja vezetői	2020.12.31.	Az idősek körében felmérni az idősek körét, támogatások igénybevétele	Az idősek körében felmérni az idősek körét, támogatások igénybevétele	Az idősek körében felmérni az idősek körét, támogatások igénybevétele

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés az intézkedés címe, sorszáma	Az intézkedés megnevezése	A helyzetlelemzés következtetéseiben felírt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
			szabadidős, kulturális programokról, a civil szervezetekben történő részvételről, tájékoztatás az áldozattá válás elkerüléséről és a vagyonvédelemről Középtáv: szórólapok, részvétel Hosszútáv: közös kapcsolatok kialakítása	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	nyújtó lehetőségek igénybevétele (ingyenes-kezdvezményes belépőjegyek), a kiszolgáltatottság, áldozattá válás elkerülése érdekében tájékoztatás hogyan védje meg otthonát, önmagát.	Az intézkedés felelőse		programokon résztvevők száma Hosszútáv: közösmódon programok száma, hirdetés felvilágosítások száma	szórólapok és a részvevők számahelyben szokásos Hosszútáv: közösmódon történő programok száma, hirdetés felvilágosítások száma	
3	Világháló	Az idők otthonában új teret nyithat a számítógép, az internet használata, a város életéről a saját problémái megoldásához információhoz jut, fontos a családi kapcsolattartásban is, napi megfigyelhetőség a gyermekeit, unokáit elektronikus úton.	Rövidtáv: felmérés, tájékoztatás képzésekről Középtáv: képzések SZSZK Hosszútáv: internet munkaterve használata	elnyert pályázati dokumentuma, éves információk megkeresése, elérhetőségi utak elcsajátítása.	A számítógép használata az interneten történő kapcsolatteremtés, képzősejő-testület, családgondozó, hivatali ügyintéző		2020.12.31.	Rövidtáv: igénylők körének száma Középtáv: képzéseken résztvevők száma Hosszútáv: felméréseszközök útján a felhasználók száma	Humán: önkormányzati, pénzügyi, Technikai: kommunikáció, motiváltság	

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés az intézkedés címe, sorszáma	Intézkedés megnevezése	A helyzelelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
			Lehetőség szerint járda szélesítés...) Hosszútáv: járhatóbb utak, parkolóhely bővítés megfélelő helyen (orvosi rendelő közelében)					bejutásához szükséges feltételek kialakítása Hosszútáv: járhatóbb utak, barátságosabb környezet		
3	Segítség az irodán túli	A fogvatékkal élő hivatals segítségadás az ügyfajta ismertetésétől kérelem benyújtásáig.	Rövidtáv: fogvatékkal élő (megelőlt beavatkozási terület intézkedési címe) alapot szolgál ahhoz, hogy tájékozottsuk az őket érintő ügyfajtaokról, azok igénybevételeiről Középtáv: az ügyintézés során (indulástól érkezésig) a segítség megadása családszolgáltók bevonásával, szükség esetén szállítással, a helyszínen szükség esetén személyes felkereséssel (a fedett folyosón) Hosszútáv: az ügyintézés során (indulástól érkezésig) a segítség megadása családszolgáltók bevonásával, szükség esetén szállítással, a helyszínen - szükség esetén - személyes	településfejlesztési koncepció, intézmények nyitvatartási rendjéről szóló tájékoztatás	A fogvatékkal élő ügyintézésében a speciális kapcsolatteremtés, érzékenyítés ügyfajtaokról függően ügyintézők tájékoztatása, szakmai képzése.	Polgármester, ügyintéző-testület, családgyógyozó, tananyaggyozók, ügyintézők	2020.12.31.	Rövidtáv: igénylők számbavétele Középtáv: igénylők sajátos lehetőségeinek figyelembe vételével eljutás, bejutás biztosítása, kérelmek ügyfélközpontú átvétele Hosszútáv: igénylők sajátos lehetőségeinek figyelembe vételével eljutás, bejutás biztosítása, kérelmek ügyfélközpontú átvétele, speciális problémák speciális ügyintézése	Humán: szociális háló dolgozóinak összefogása Pénzügyi: működési feltételek biztosítása, a hatékony közreműködés nem pénzügyi feltétel (érzékenyítés)	A közreműködés, intézmények, szakemberek kapcsolata, információ átadása.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetilelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés teljesítése	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
			felkereséssel (pl. a fedett folyosón), speciális ügyek intézésében szükség esetén jelnyelvű tolmács biztosítása							

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a HEP-et valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek a HEP-ben részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a HEP IT-ben szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akciótervet és cselekvési ütemtervet készítsenek. Az éves beszámolóik adatai a felülvizsgálattal érintett időszakban a helyi adatgyűjtés alapjául szolgáljanak.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására HEP-ért Felelős Fórumot működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy a HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön megvalósuljanak.

A megvalósítás folyamata

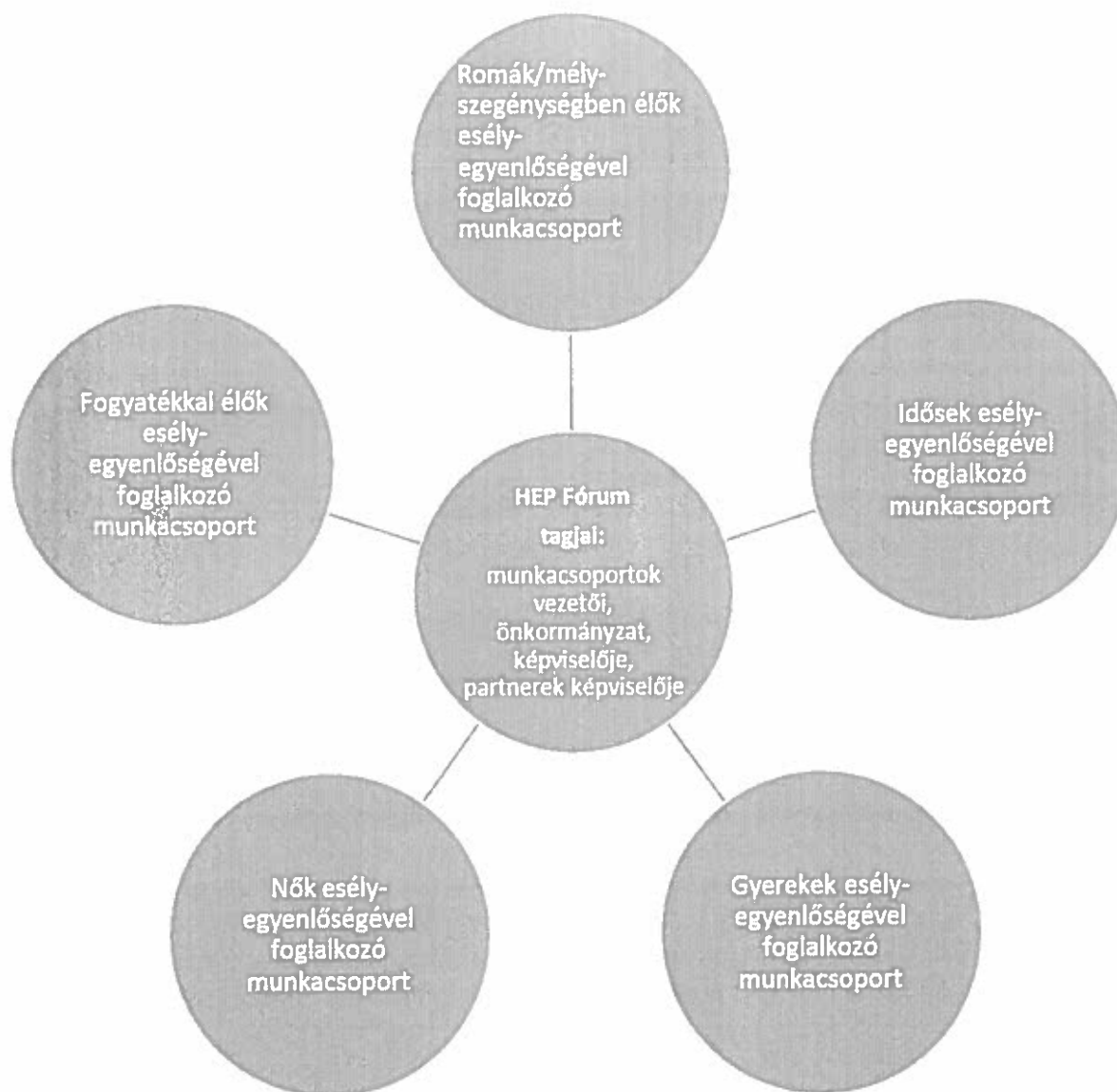
A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása,
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre,
- az esélyegyenlőséggel összefüggő új problémák feltárása, megvitatása,
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása.

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum a felülvizsgálattal érintett időszakban, indokolt esetben ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja a Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről dr. Garay Rita polgármester felel:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
  - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
  - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
  - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
  - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben megtenni a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen,
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- Felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, például évente is elvégezhető – felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselő-testületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Tótkomlós Város Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Tótkomlós Város Önkormányzat Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és ..... számú határozatával elfogadta.

Mellékletek: 1. számú HEP elkészítését segítő táblázatok
2. számú ...../2018. (.....). kt. határozat

Dátum

Aláírás
Dr. Garay Rita polgármester

A Tótkomlós Város Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Dátum

Partner aláírás
Kovácsné Csiszár Klára
Tótkomlói Szociális
Szolgáltató Központ, intézményvezető

Dátum

Partner aláírás
Karaszné Belán Márta
Orosháza Kistérség Gyermekjóléti
Központja és Családsegítő Szolgálat, családgyógyozó

Dátum

Partner aláírás
Malyáné Lestyán Anna, óvodavezető

Dátum

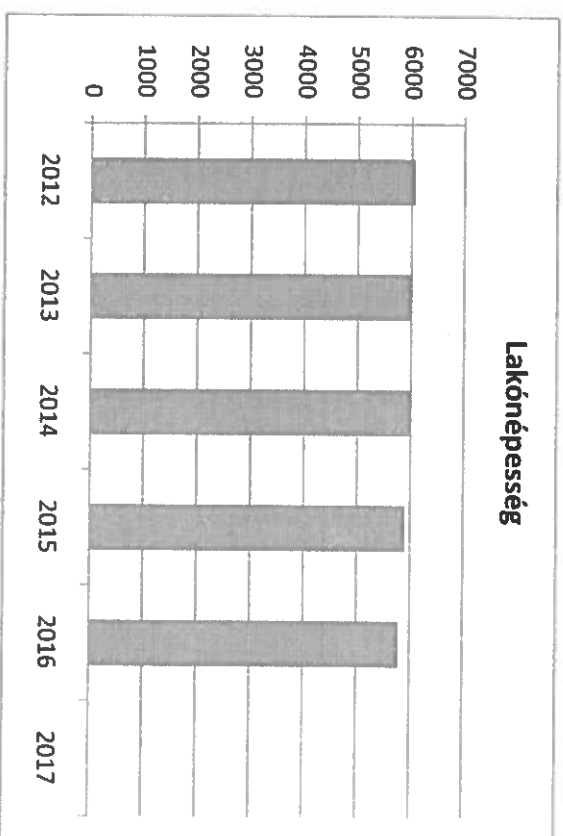
Partner aláírás
Stübéné dr. Borsodi Olga, aljegyző

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

Év	Fő (TS 0101)	Változás
2012	6071	bázis év
2013	6018	99,1%
2014	5995	99,6%
2015	5902	98,4%
2016	5794	98,2%
2017	0	0,0%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

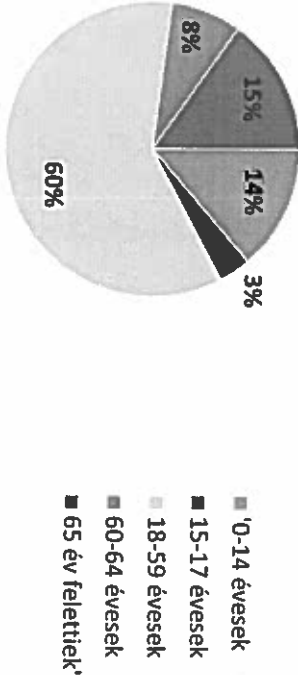

2.1. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (a 2016-os év adatai)

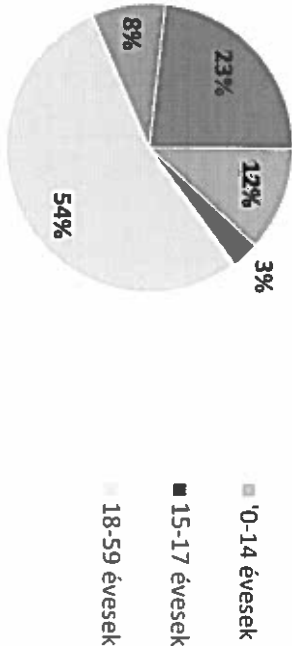
Korcsoport	Fő		Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 0301)	
Állandó népesség száma (férfiak TS 0300, nők TS 0302)			0	
0-2 évesek (összes száma TS 0305, aránya TS 0316)			135	
0-14 éves (férfiak TS 0306, nők TS 0307)	399	362	761	48,00%
15-17 éves (férfiak TS 0308, nők TS 0309)	102	96	198	48,00%
18-59 éves (férfiak TS 0310, nők TS 0311)	1 743	1 653	3 396	51,00%
60-64 éves (férfiak TS 0312, nők TS 0313)	224	256	480	47,00%
65 év feletti (férfiak TS 0314, nők TS 0315)	444	720	1 164	38,00%

Forrás: TelR, KSH-TSTAR

Állandó népesség - férfiak életkori megoszlása

Állandó népesség - nők életkori megoszlása

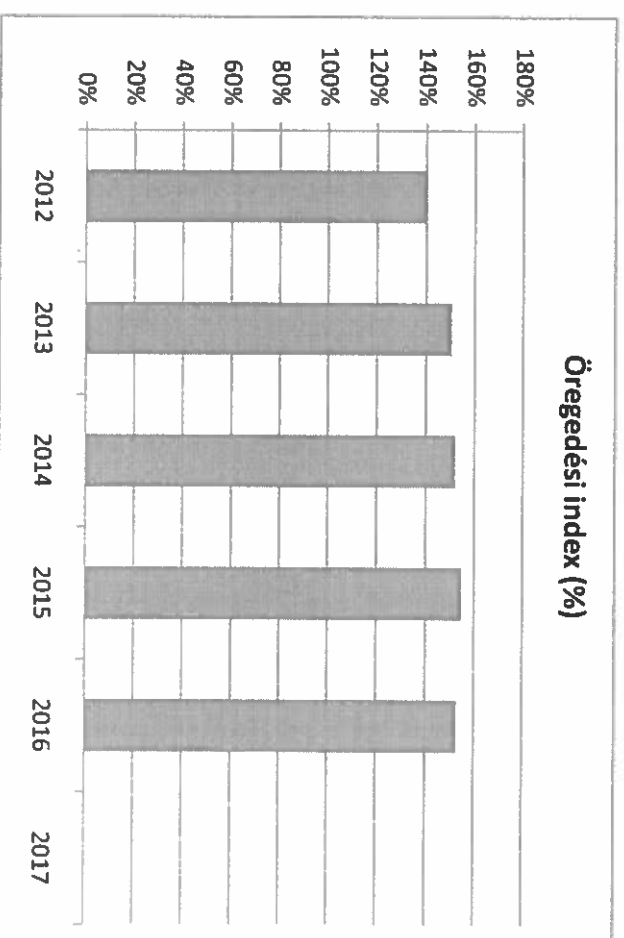

3. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 0328)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 0327)	Öregedési index (%) (TS 0401)
2012	1163	831	139,95%
2013	1193	793	150,44%
2014	1180	776	152,06%
2015	1178	761	154,80%
2016	1164	761	152,96%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

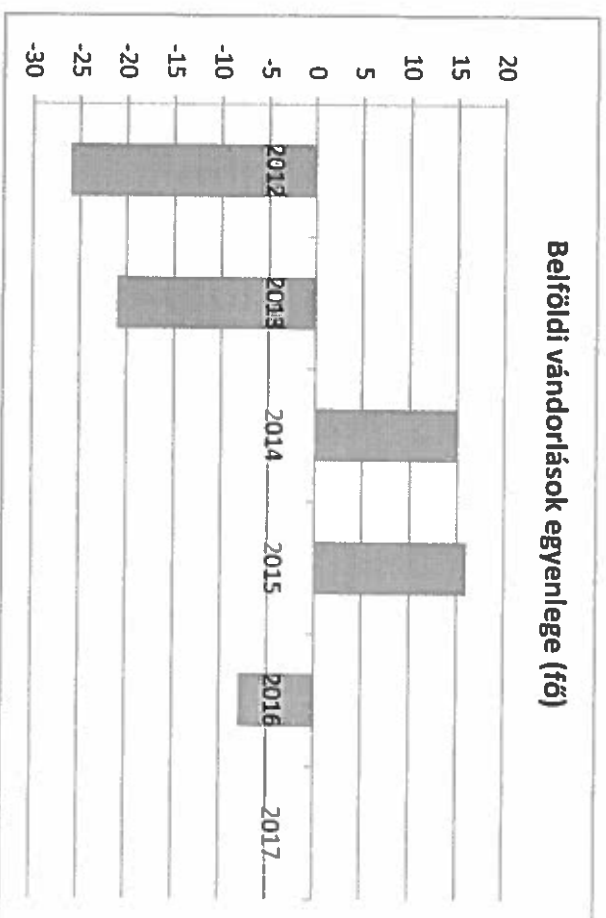

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

Év	Állandó jellegű odavándorlás (TS 0601)	Elvándorlás (TS 0600)	Egyenleg
2012	83	109	-26
2013	95	116	-21
2014	115	100	15
2015	144	128	16
2016	106	114	-8

Forrás: TelR, KSH-ISTAR

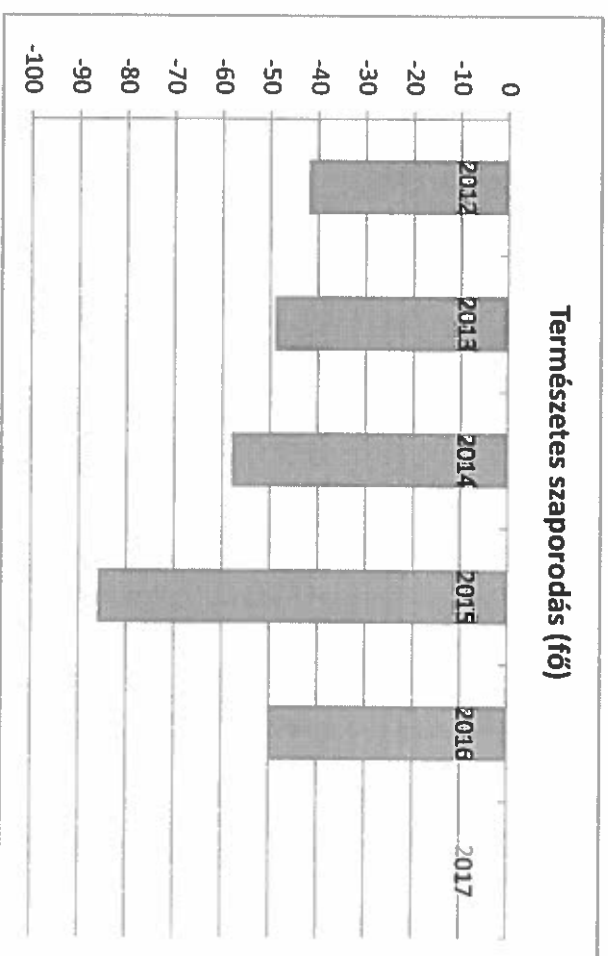

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

Év	Éveszületések száma (TS 0701)	Halálozások száma (TS 0702)	Természetes szaporodás (fő) (TS 0703)
2012	47	89	-42
2013	41	90	-49
2014	40	98	-58
2015	37	123	-86
2016	56	106	-50

Forrás: TelR, KSH-ISTAR

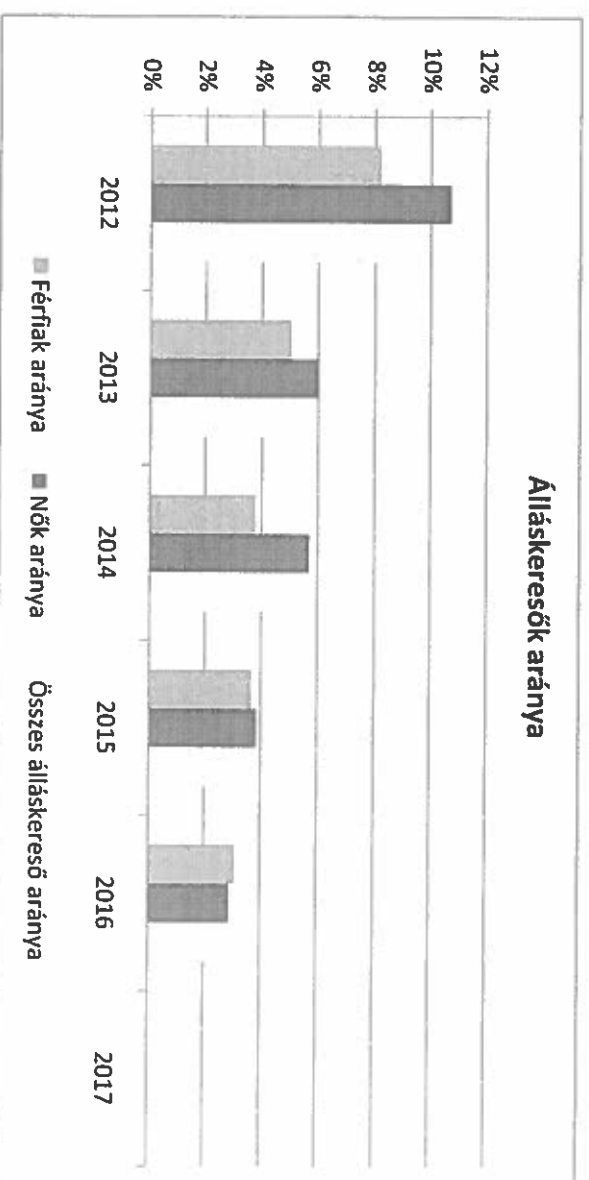

3.2.1. számú táblázat - Munkanélküliség ráta nemek szerint

Év	15-64 év közötti állandó népesség (fő)			Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	Férfi (TS 0803)	Nő (TS 0804)	Összesen	Férfi (TS 0801)		Nő (TS 0802)		Összesen	
	Fő	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	2017	2074	4 091	165	8,2%	222	10,7%	387	9,5%
2013	2012	2045	4 057	101	5,0%	123	6,0%	224	5,5%
2014	1939	2037	3 976	73	3,8%	116	5,7%	189	4,8%
2015	2078	2041	4 119	76	3,7%	78	3,8%	154	3,7%
2016	2069	2005	4 074	64	3,1%	58	2,9%	122	3,0%

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

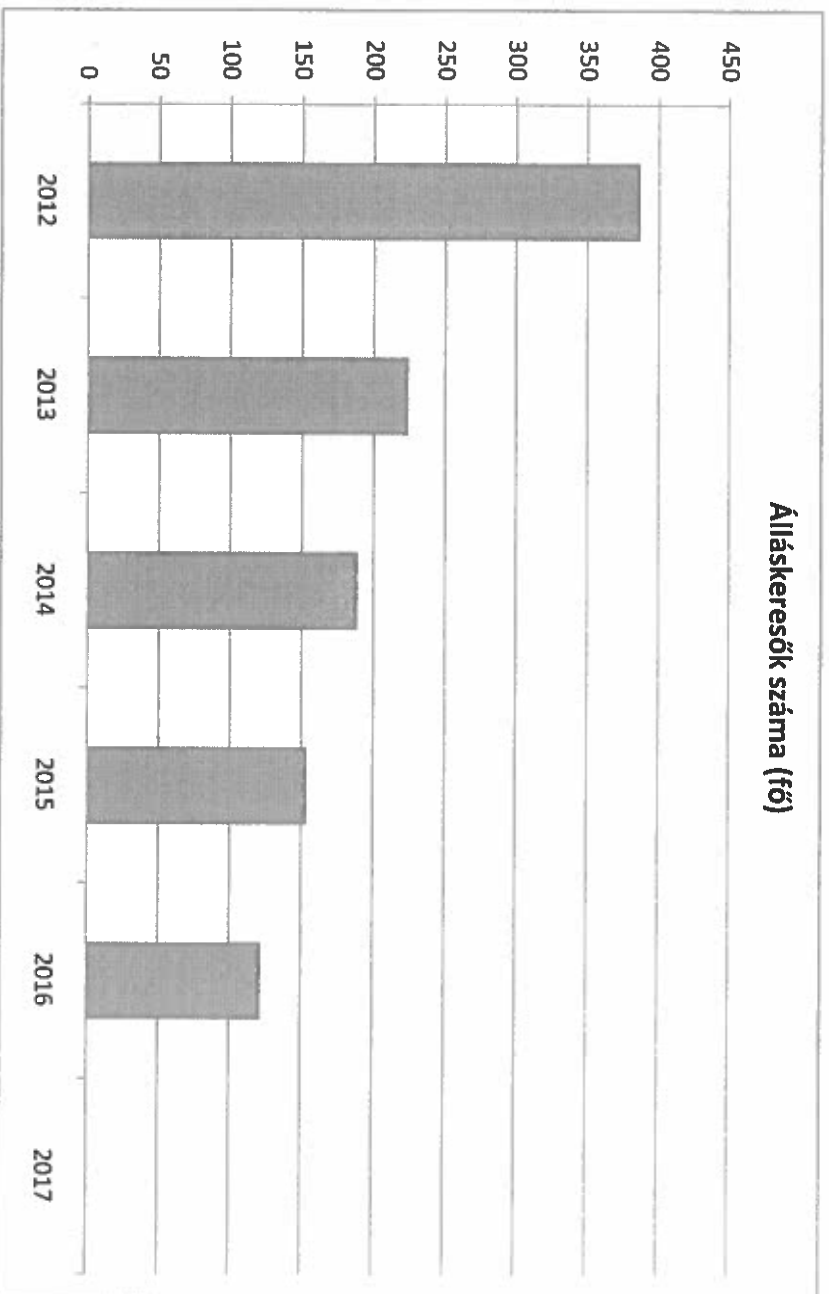
3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresőök száma korcsoportok szerint

Regisztrált munkanélküliek/ nyilvántartott álláskeresőök száma összesen	Fő összesen	2012	2013	2014	2015	2016
20 év alatti (TS 1002)	Fő	13	8	9	5	6
	%	3,4%	3,6%	4,8%	3,2%	4,9%
20-24 év (TS 1003)	Fő	58	31	27	21	15
	%	15,0%	13,8%	14,3%	13,6%	12,3%
25-29 év (TS 1004)	Fő	51	35	21	13	10
	%	13,2%	15,6%	11,1%	8,4%	8,2%
30-34 év (TS 1005)	Fő	47	26	27	15	11
	%	12,1%	11,6%	14,3%	9,7%	9,0%
35-39 év (TS 1006)	Fő	35	17	14	16	10
	%	9,0%	7,6%	7,4%	10,4%	8,2%
40-44 év (TS 1007)	Fő	47	18	19	13	11
	%	12,1%	8,0%	10,1%	8,4%	9,0%
45-49 év (TS 1008)	Fő	54	36	26	19	11
	%	14,0%	16,1%	13,8%	12,3%	9,0%
50-54 év (TS 1009)	Fő	47	25	19	19	12
	%	12,1%	11,2%	10,1%	12,3%	9,8%
55-59 év (TS 1010)	Fő	33	25	22	18	17
	%	8,5%	11,2%	11,6%	11,7%	13,9%
59 év feletti (TS 1011)	Fő	2	3	5	15	19
	%	0,5%	1,3%	2,6%	9,7%	15,6%

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Álláskeresők száma (fő)

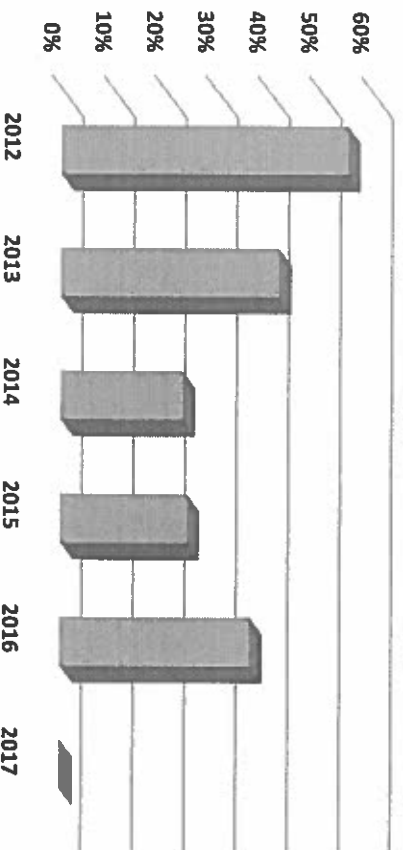

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma és aránya nemek szerint

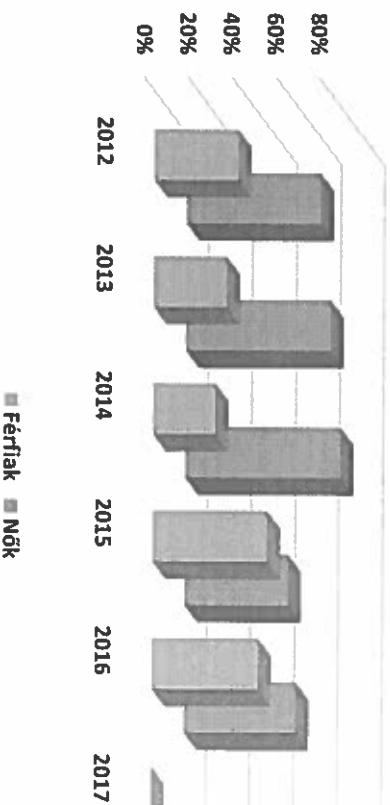
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 1501)	180 napon túli nyilvántartott álláskeresők száma nemek szerint			Nők és férfiak aránya, a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül	
	%	Férfi	Nő	Összesen	Férfiak	Nők
2012	55,6	83	132	215	38,6%	61,4%
2013	42,4	32	63	95	33,7%	66,3%
2014	23,8	13	32	45	28,9%	71,1%
2015	24,7	20	18	38	52,6%	47,4%
2016	36,9	22	23	45	48,9%	51,1%

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya

Férfiak és nők aránya, a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül

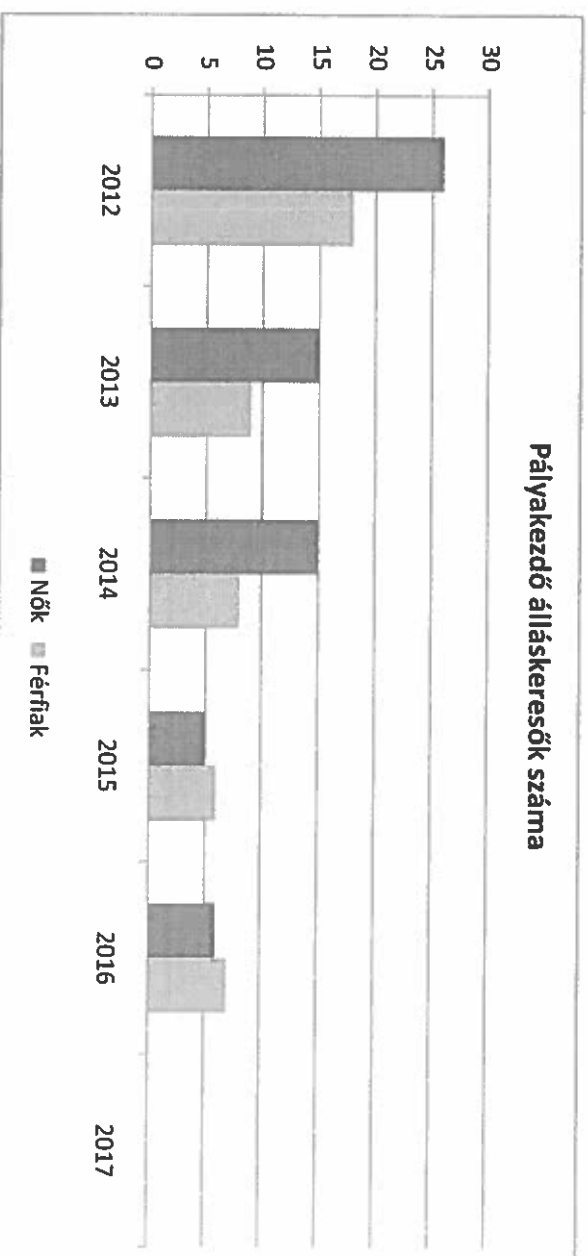

3.2.4. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma és a 18-29 éves népesség száma

Év	18-29 évesek száma			Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma					
	Férfi	Nő	Összesen	Férfi		Nő		Összesen	
	Fő	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	501	479	980	18	3,6%	26	5,4%	44	4,5%
2013	479	468	947	9	1,9%	15	3,2%	24	2,5%
2014	474	458	932	8	1,7%	15	3,3%	23	2,5%
2015	455	447	902	6	1,3%	5	1,1%	11	1,2%
2016	442	455	897	7	1,6%	6	1,3%	13	1,4%

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

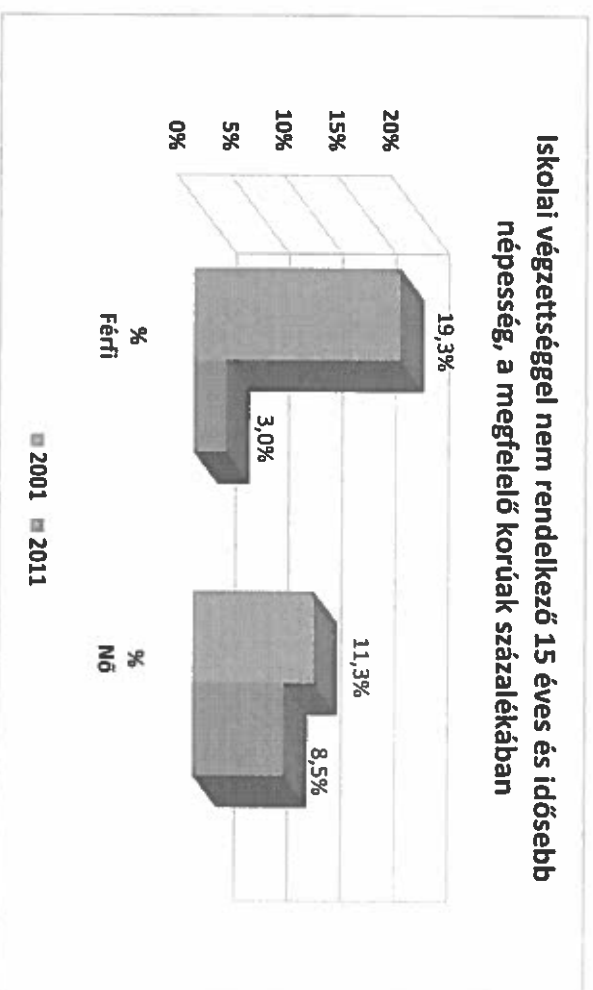

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség

Év	Legalább az általános iskola 8. évfolyamát elvégzett 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában		Iskolai végzettséggel nem rendelkező 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában	
	Férfi (TS 1601)	Nő (TS 1602)	Férfi	Nő
	%	%	%	%
2001	80,7%	88,7%	19,3%	11,3%
2011	97,0%	91,5%	3,0%	8,5%

Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás

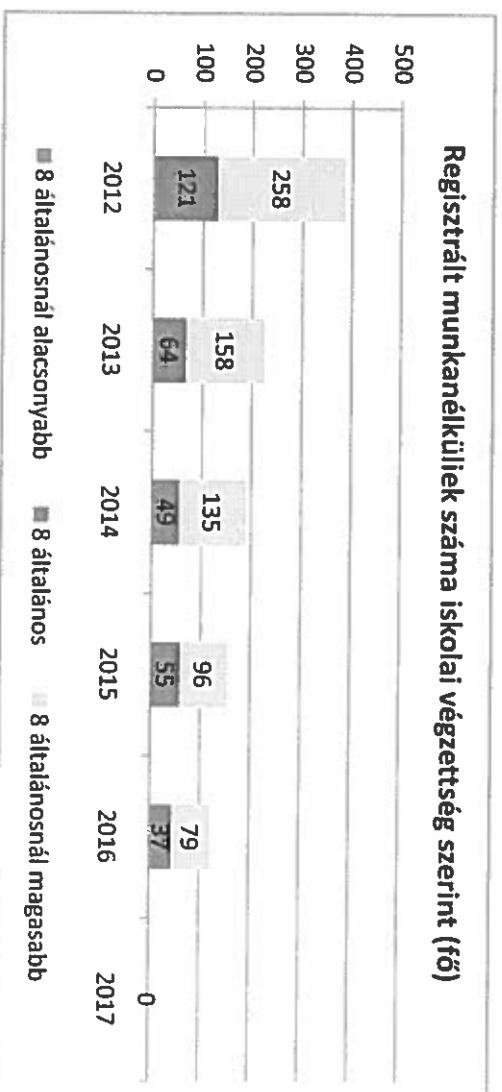

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 0901)		Általános iskolai végzettség (TS 0902)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség (TS 0903)	
	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	387	7	1,8%	121	31,3%	258	66,7%
2013	224	2	0,9%	64	28,6%	158	70,5%
2014	189	5	2,6%	49	25,9%	135	71,4%
2015	154	3	1,9%	55	35,7%	96	62,3%
2016	122	6	4,9%	37	30,3%	79	64,8%

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

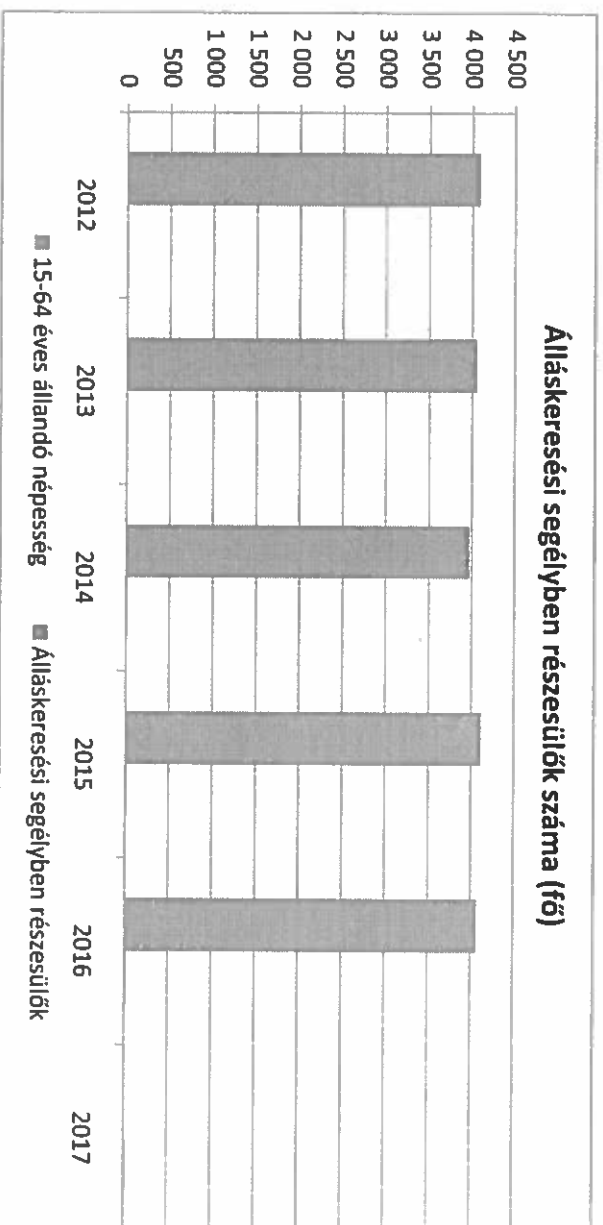

3.3.1. számú táblázat - Álláskeresési segélyben részesülők száma

Év	15-64 év közötti állandó népesség száma (TS 0803 és TS 0804 összesen)	Álláskeresési segélyben részesülők (fő) - (TS 1101)	Álláskeresési segélyben részesülők %
2012	4 091	6	0,1%
2013	4 057	4	0,1%
2014	3 976	13	0,3%
2015	4 119	13	0,3%
2016	4 074	19	0,5%

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

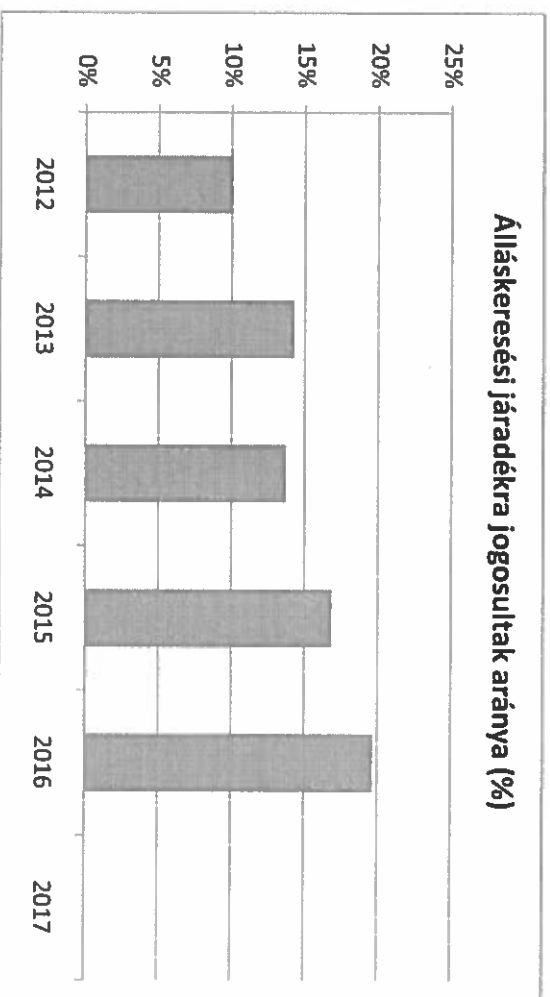

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma (TS 1301)	Álláskeresési járadékra jogosultak (TS 1201)	
	Fő	Fő	%
2012	387	39	10,1%
2013	224	32	14,3%
2014	189	26	13,8%
2015	154	26	16,9%
2016	122	24	19,7%

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

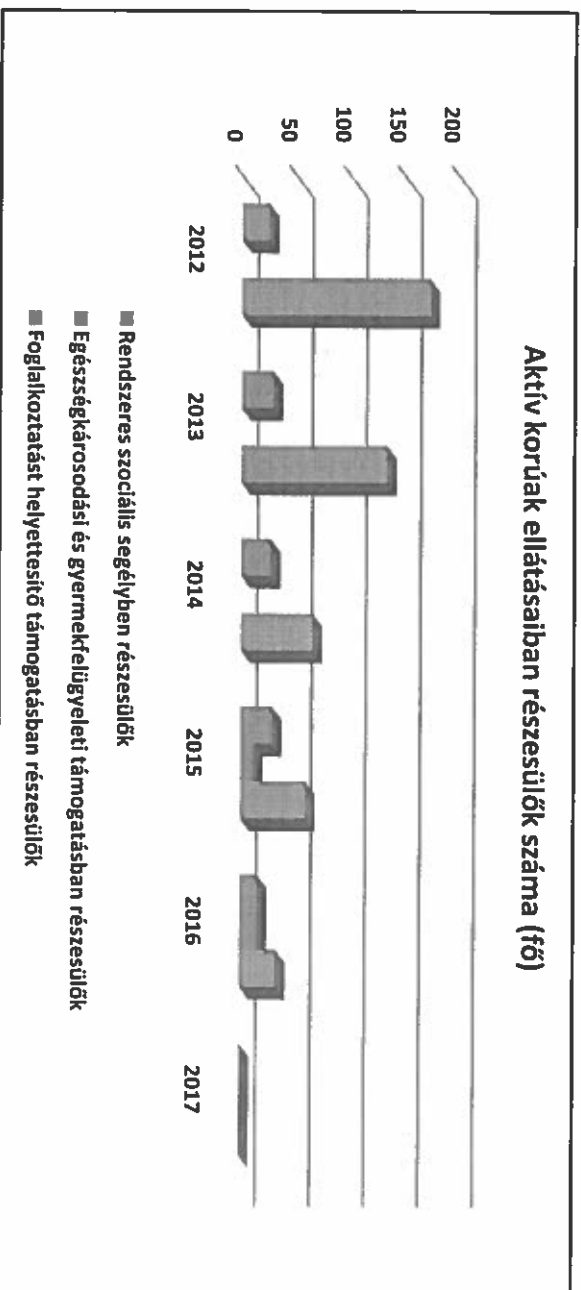

3.3.3. számú táblázat - Aktív korúak ellátása - Rendszeres szociális segélyben, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban, valamint foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

Év	Rendszeres szociális segélyben részesített regisztrált munkanélküliek száma (negyedévek átlaga) - TS 1401 (2015. február 28-tól az ellátás megszűnt, vagy külön vált EGYT-re és FHT-ra)	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők átlagos száma 2015. márc. 1-től érvényes módszertan szerint (TS 5401)	Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (2015. március 01-től az ellátásra való jogosultság megváltozott)		
	Fő	Fő	15-64 évesek %-ában	Fő	Munkanélküliek %-ában
2012	25		0,61%	173	44,70%
2013	29		0,71%	134	59,82%
2014	27		0,68%	66	34,92%
2015	29	12	0,70%	60	38,96%
2016	16	16	0,39%	33	27,05%

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.6.1. számú táblázat – Orvosi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 4401)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 4301)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgáltatások száma (TS 4501)
2012	0	4	1
2013	0	4	1
2014	0	4	1
2015	0	4	1
2016	0	4	1
2017	0	4	1

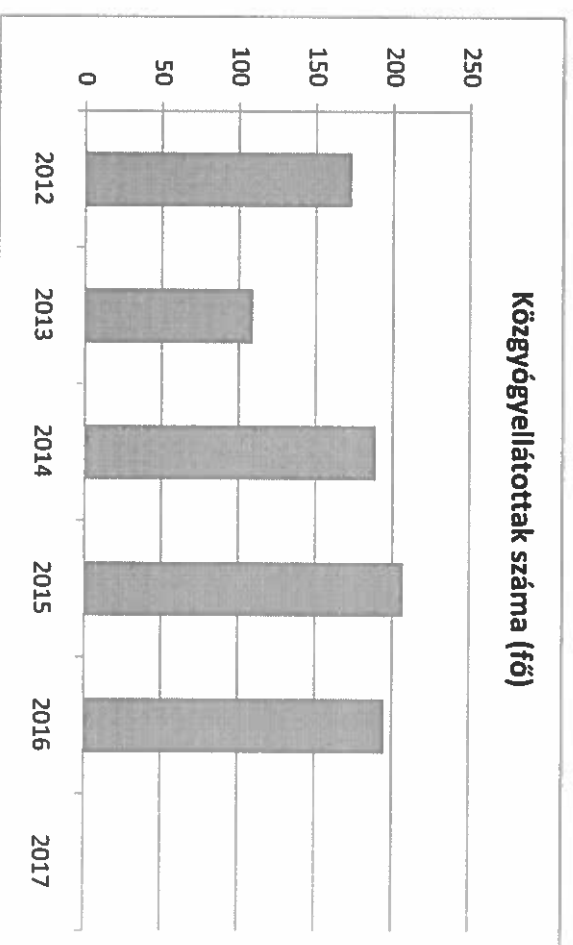
Forrás: TelR, KSH Tstar

3.6.2. számú táblázat - Közgýgyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

Év	Közgýgyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (TS 5601)
2012	173
2013	109
2014	189
2015	207
2016	195

Forrás: TeIR, KSH Tstar

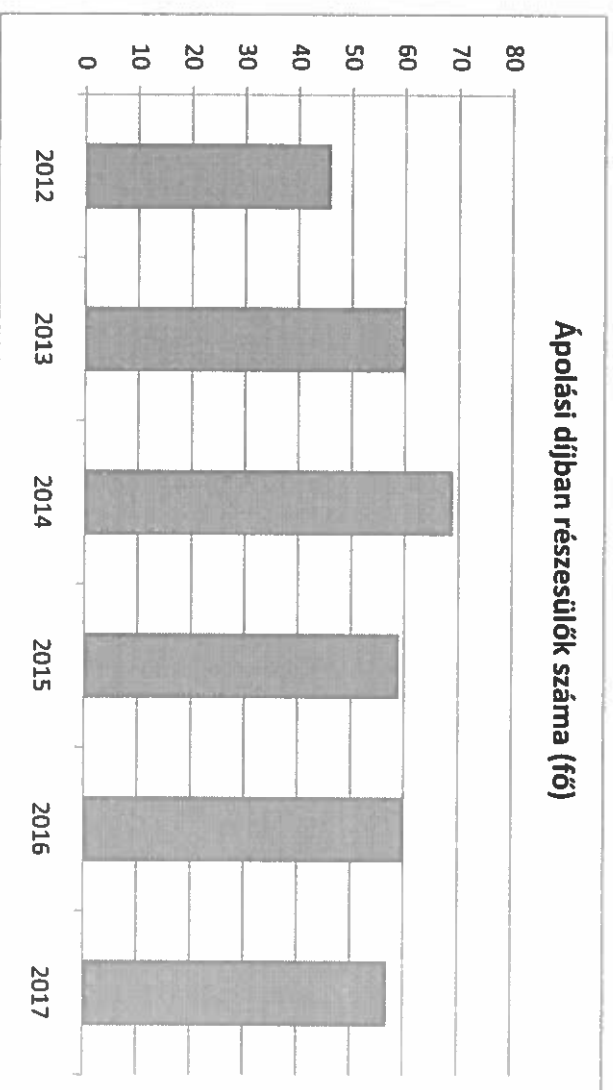

3.6.3. számú táblázat - Ápolási díjban részesítettek száma

Év	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 5901)	Ápolási díj, méltányossági alapon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 5902)	Összesen
2012	46	0	46
2013	60	0	60
2014	69	0	69
2015	59	0	59
2016	60	0	60

Forrás: TelR, KSH Tstar

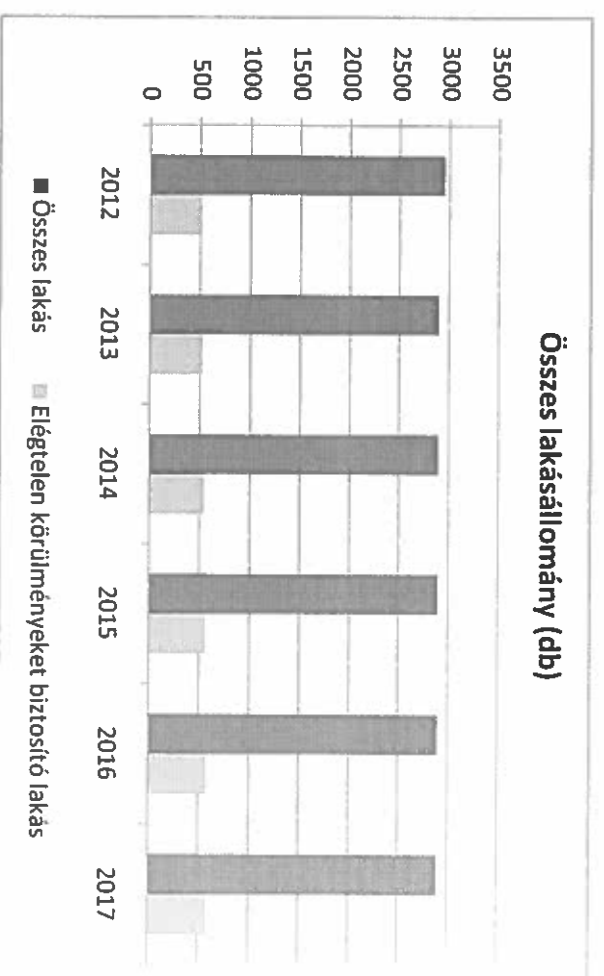
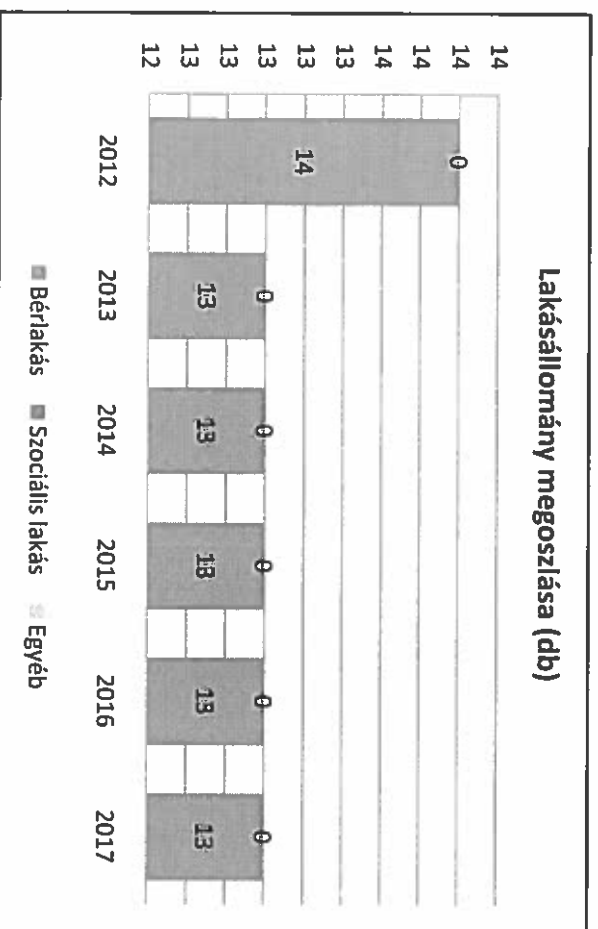

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

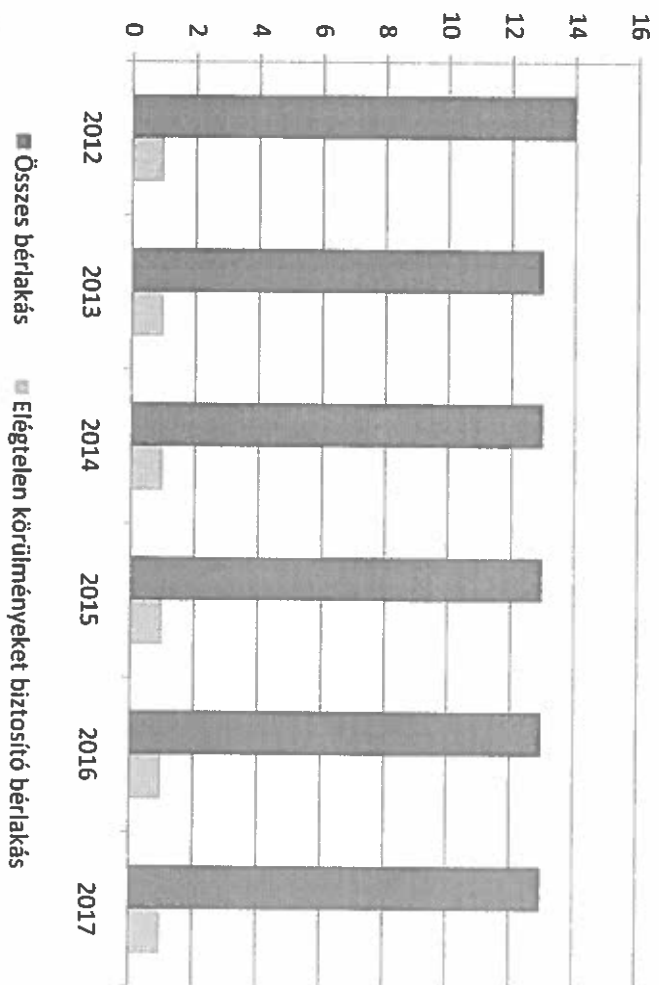
Év	Lakásállomány (db) (TS 4201)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2012	2952	511	14	1	0	0	0	0
2013	2898	523	13	1	0	0	0	0
2014	2900	545	13	1	0	0	0	0
2015	2900	562	13	1	0	0	0	0
2016	2900	580	13	1	0	0	0	0
2017	2 894	578	13	1	0	0	0	0

Forrás: TelR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

Összes bérlakás (db)

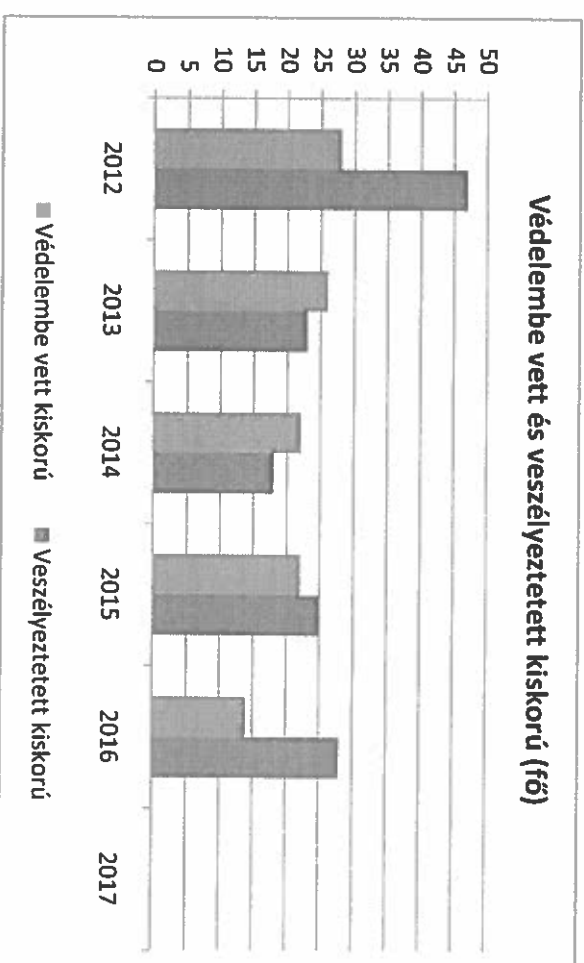

4.1.1. számú táblázat - Védelembbe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

Év	Védelembbe vett kiskorú gyermekek száma december 31-én (TS 3001)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma december 31-én (TS 3101)
2012	28	47
2013	26	23
2014	22	18
2015	22	25
2016	14	28

Forrás: TeIR, KSH Tstar

**4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi
kedvezményben részesítettek évi átlagos száma**

Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 5801)
2012	531
2013	472
2014	458
2015	399
2016	358
2017	394

Forrás: TelR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

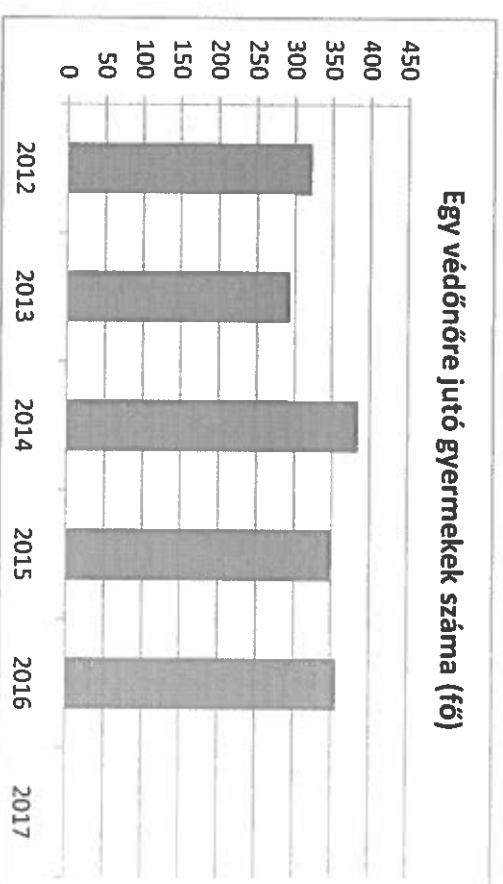
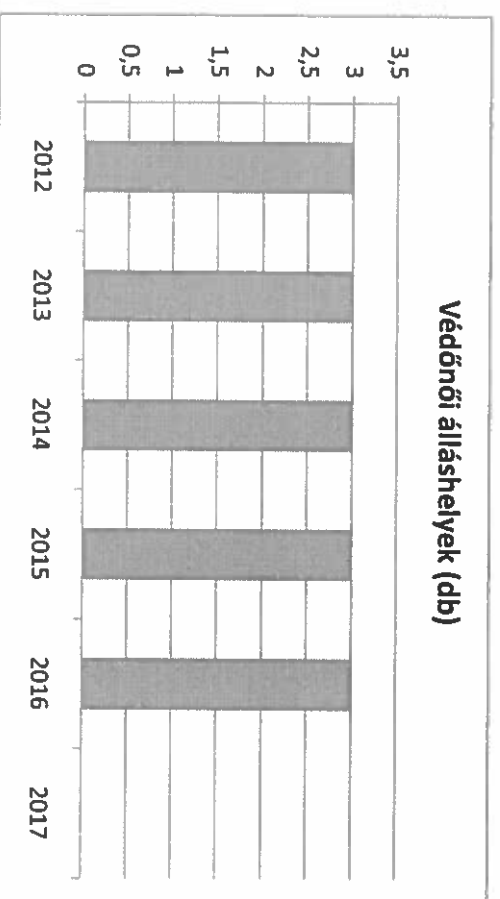

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 3201)	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2012	3	322
2013	3	294
2014	3	384
2015	3	349
2016	3	357

Forrás: Telik, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás jellemzői

Év	Betöltetlen felnőtt háziorvosi praxis/ok száma	Háziorvos által ellátott személyek száma	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma	Házi gyermekorvosok száma (TS 4601)
2012	1	37292	4637	n.a	1
2013	1	38768	3606	n.a	1
2014	1	38165	5005	n.a	1
2015	1	38157	5905	n.a	1
2016	1	37519	6271	n.a	1

Forrás: TelR, KSH Tstár, önkormányzati adatgyűjtés

4.3.3. számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

Év	Önkormányzati bölcsődék száma (TS 4801)	Bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 4701)	Szociális szempontból felvett gyerekek száma (munkanélküli szülő, veszélyeztetett gyermek, nappali tagozaton tanuló szülő)	Nem önkormányzati bölcsődék száma (munkahelyi, magán stb.)
2012	1	49	3	30
2013	1	48	2	30
2014	1	50	2	30
2015	1	55	2	40
2016	1	59	3	40
2017	1	60	2	40

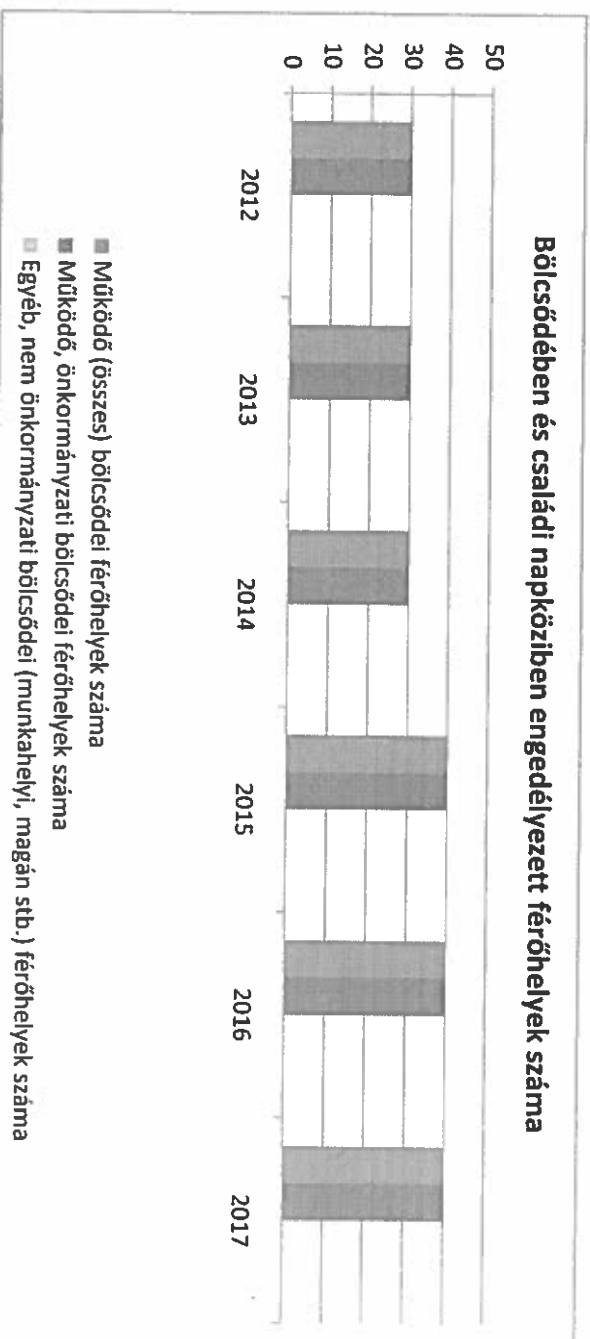
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

4.3.4. számú táblázat - Bölcsődében és családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma

Év	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Egyéb, nem önkormányzati bölcsődei (munkahelyi, magán stb.) férőhelyek száma	Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma (december 31-én) (TS 4901)
2012	30	30	0	0
2013	30	30	0	0
2014	30	30	0	0
2015	40	40	0	0
2016	40	40	0	0
2017	40	40	0	0

Forrás: TelR, KSH Tstar, Intézményi

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG		db
Az óvoda telephelyeinek száma		3
Hány településről járnak be a gyermekek		1
Óvodai férőhelyek száma		225
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)		7
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):		06:00-17:00
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()	10 nap	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	15	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	14	0
Gyógypedagógusok létszáma	1	0
Dajka/gondozónő	7	0
Kisegítő személyzet	2	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 2401)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 2801)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 2701)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 2601)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 2501)
2012	165	9	225	3	197	0
2013	185	9	225	3	183	0
2014	121	8	225	3	118	0
2015	131	7	225	3	128	0
2016	127	7	225	3	123	0
2017	112	7	225	3	112	0

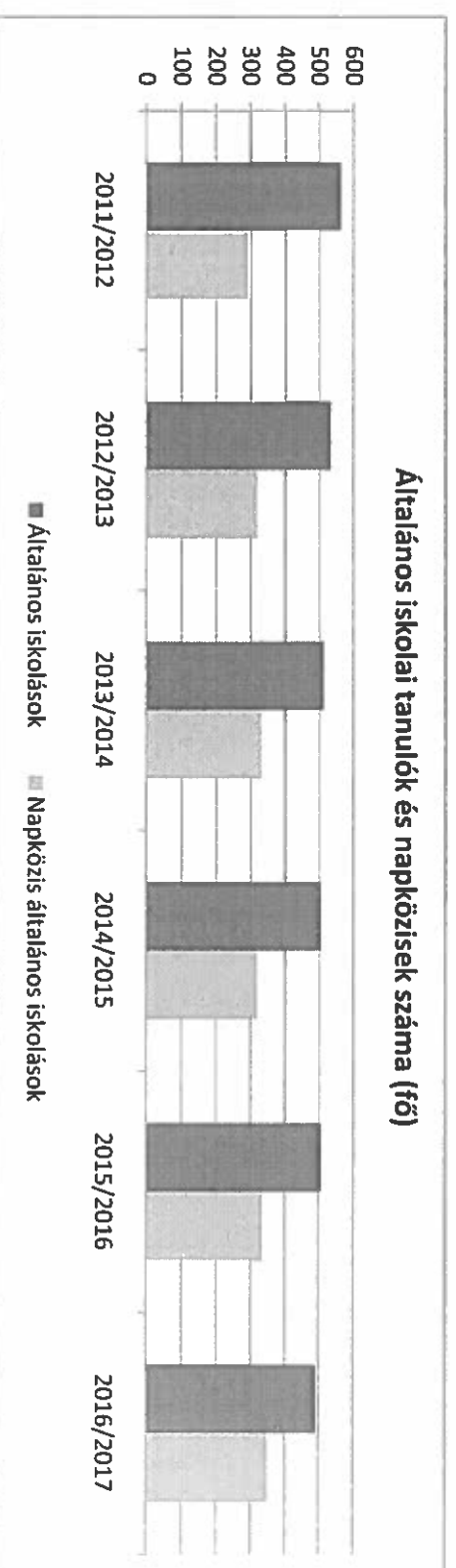
Forrás: TelR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

4.4.7. számú táblázat - Általános iskolában tanulók száma, általános iskolai napközis tanulók száma

Tanév	Általános iskola 1-4. évfolyamon tanulók száma (gyógy pedagógiai oktatással együtt) (TS 1801)	Általános iskola 5-8. évfolyamon tanulók száma (gyógy pedagógiai oktatással együtt) (TS 1901)	Általános iskolások száma	Napközis általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (iskolaotthonos tanulókkal együtt) (TS 1701)	
	fő	fő	fő	fő	%
2011/2012	253	311	564	291	51,6%
2012/2013	242	293	535	319	59,6%
2013/2014	237	278	515	332	64,5%
2014/2015	222	285	507	319	62,9%
2015/2016	236	271	507	335	66,1%
2016/2017	233	258	491	349	71,1%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

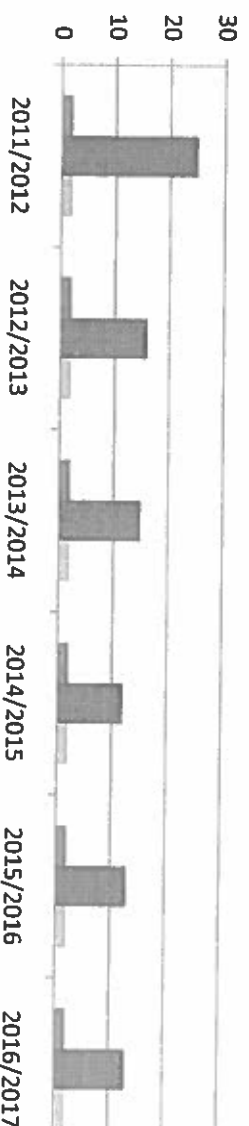

4.4.8. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek

Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 2101)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 2201)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 2001)
	1-8 évfolyamon összesen	1-8 évfolyamon összesen	db
2011/2012	2	25	2
2012/2013	2	16	2
2013/2014	2	15	2
2014/2015	2	12	2
2015/2016	2	13	2
2016/2017	2	13	2

Forrás: TelR, KSH Tstár

Általános iskolák adatai - gyógypedagógia

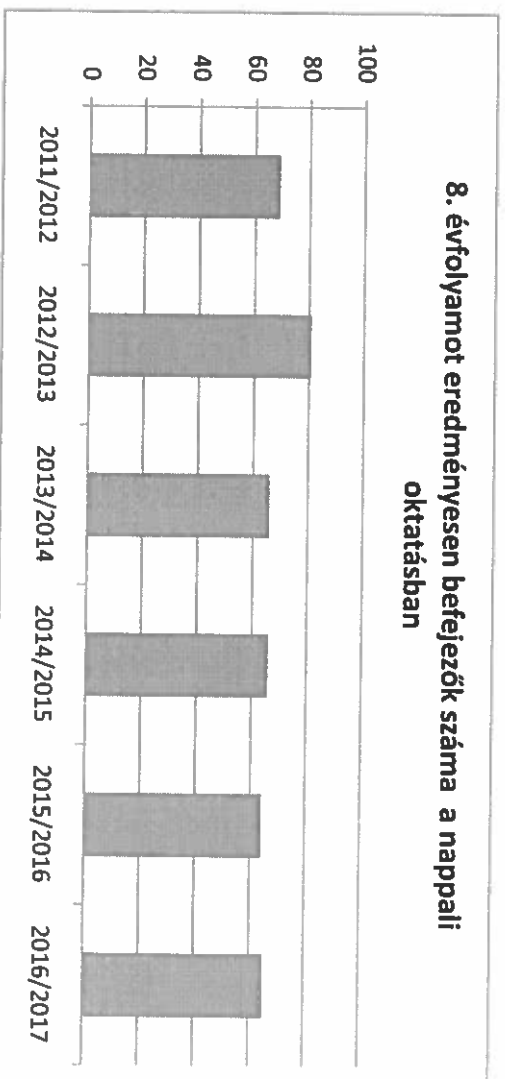
- Gyógypedagógiai osztályok száma
- Általános iskolai osztályok (gyógypedagógiaival együtt)
- Feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)

**4.4.12. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen
befejezettek a nappali oktatásban**

Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 2301)	
	Fő	
2011/2012	69	
2012/2013	81	
2013/2014	66	
2014/2015	66	
2015/2016	64	
2016/2017	65	

Forrás: TelR, KSH Tstár Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tanterületi adatok

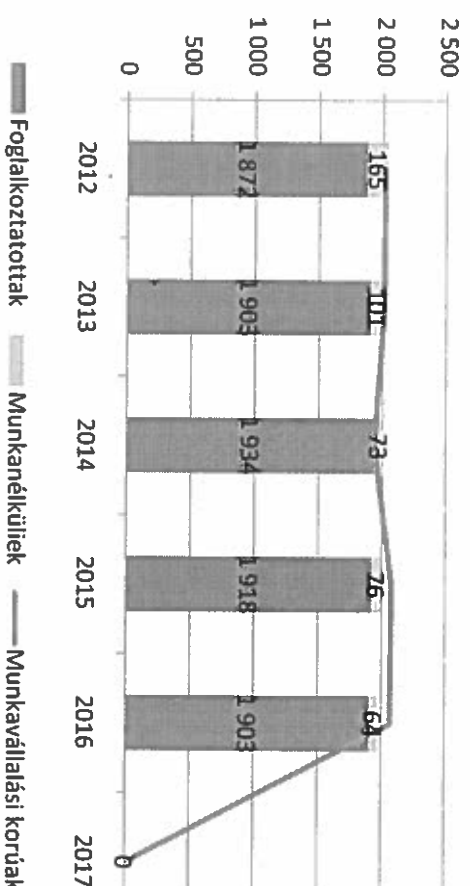

5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

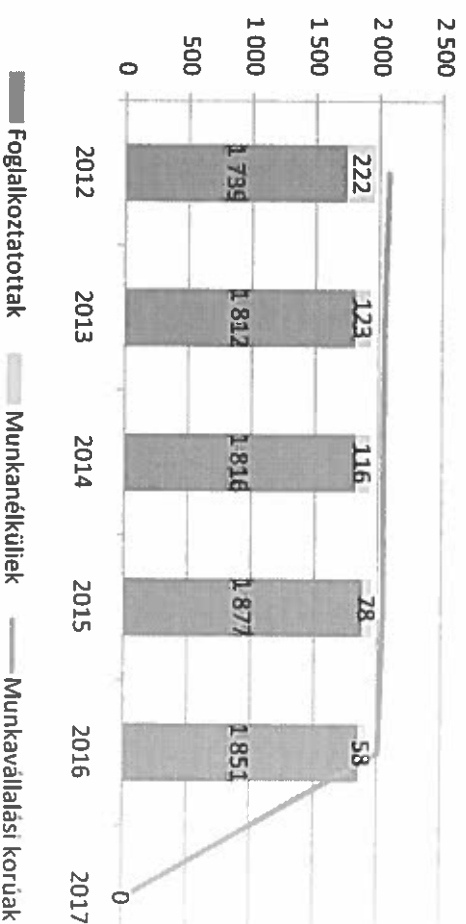
Év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	Férfiak (TS 0803)	Nők (TS 0804)	Férfiak	Nők	Férfiak (TS 0801)	Nők (TS 0802)
2012	2 017	2 074	1 872	1 739	165	222
2013	2 012	2 045	1 903	1 812	101	123
2014	1 939	2 037	1 934	1 816	73	116
2015	2 078	2 041	1 918	1 877	76	78
2016	2 069	2 005	1 903	1 851	64	58

Forrás: Telr és helyi adatgyűjtés

Férfiak foglalkoztatási helyzete (fő)

Nők foglalkoztatási helyzete (fő)

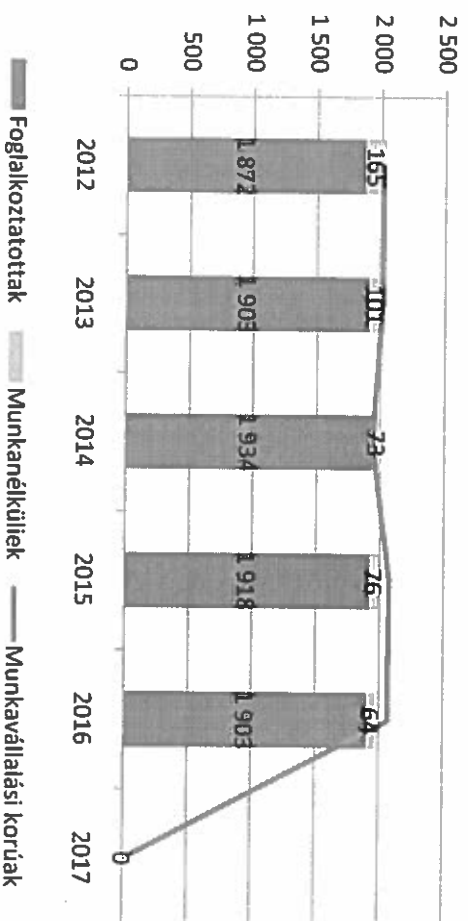

5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

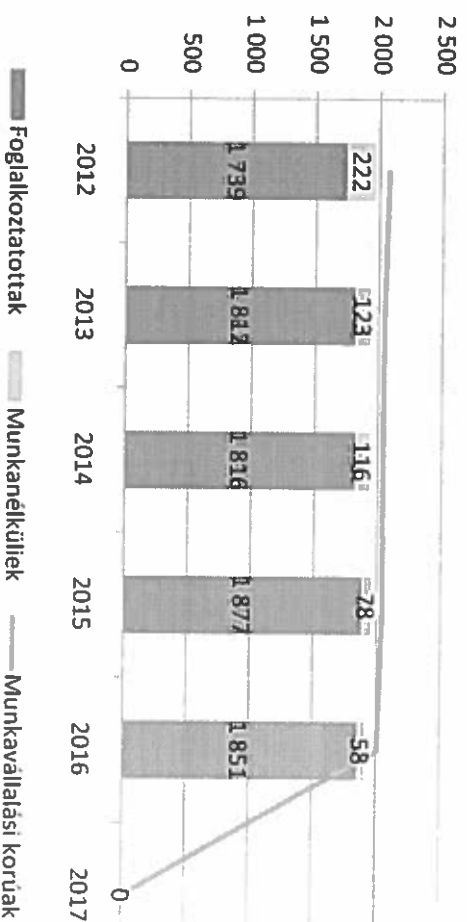
Év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	Férfiak (TS 0803)	Nők (TS 0804)	Férfiak	Nők	Férfiak (TS 0801)	Nők (TS 0802)
2012	2 017	2 074	1 872	1 739	165	222
2013	2 012	2 045	1 903	1 812	101	123
2014	1 939	2 037	1 934	1 816	73	116
2015	2 078	2 041	1 918	1 877	76	78
2016	2 069	2 005	1 903	1 851	64	58

Forrás: Telr és helyi adatgyűjtés

Férfiak foglalkoztatási helyzete (fő)

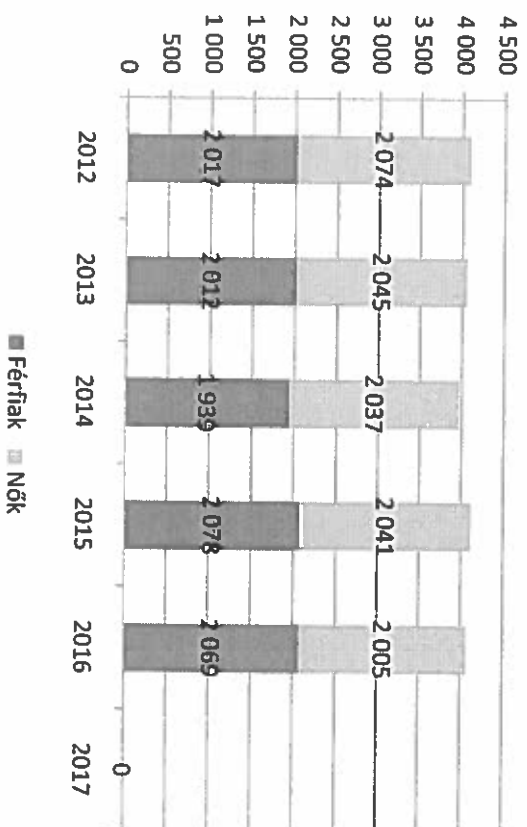

Nők foglalkoztatási helyzete (fő)

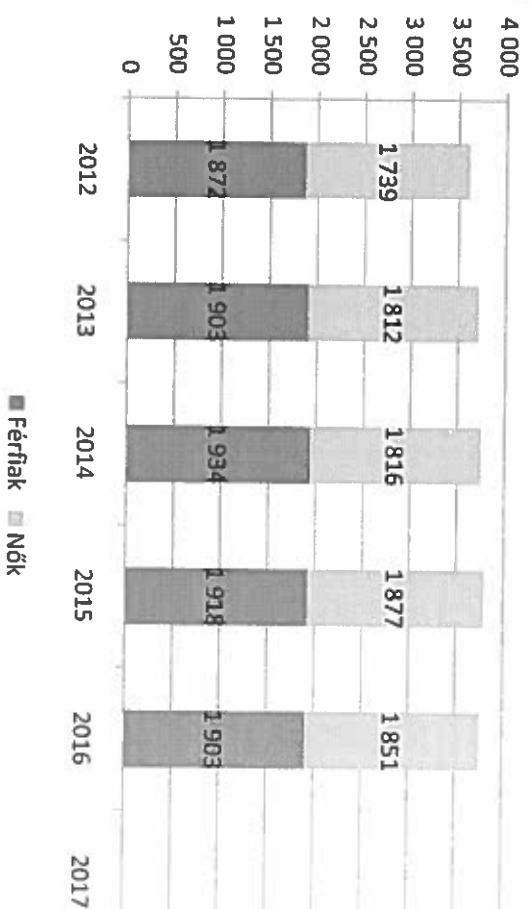

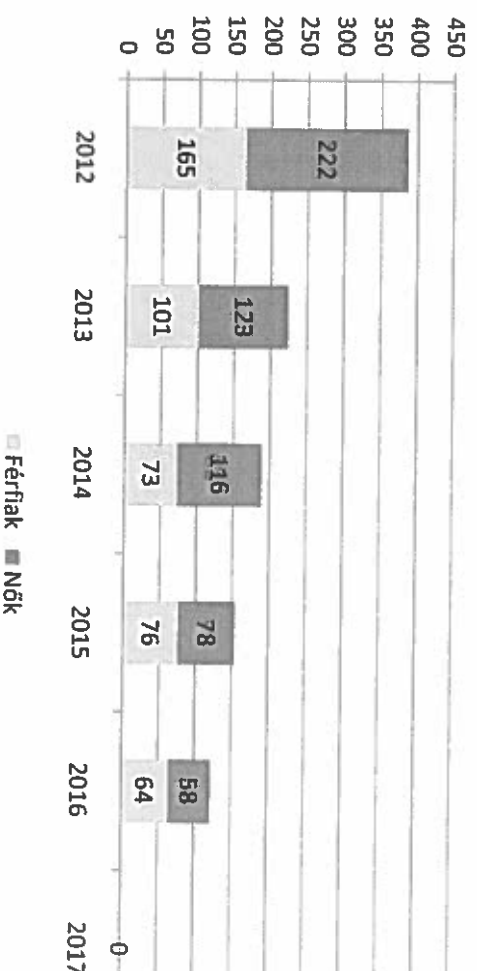
Munkavállalási korúak száma (fő)

Foglalkoztatottak (fő)

Munkanélküliek (fő)

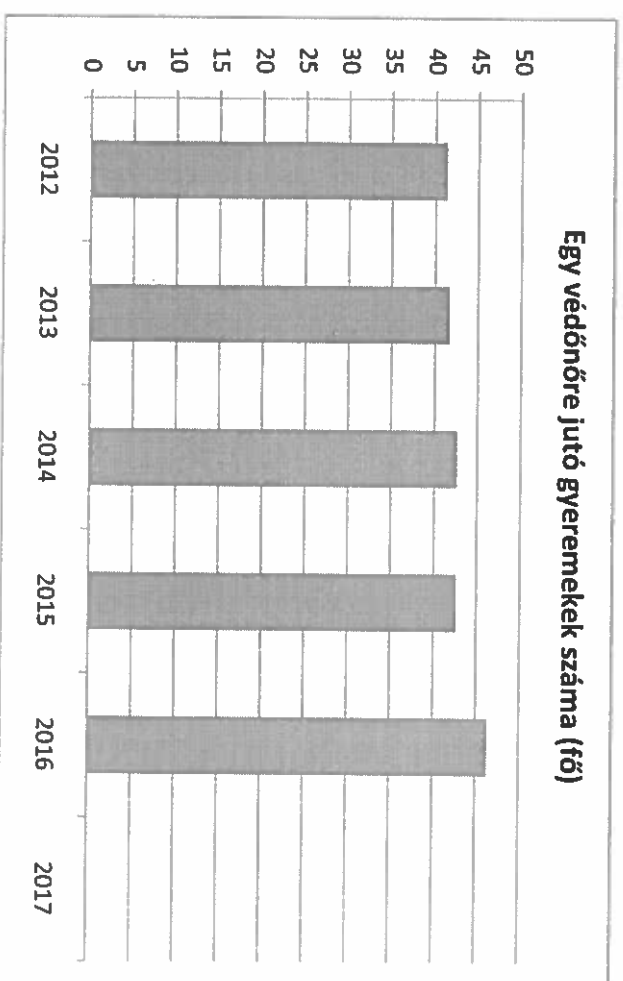

5.3. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

Év	Védőnők száma (TS 3201)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
2012	3	124	41
2013	3	125	42
2014	3	128	43
2015	3	128	43
2016	3	139	46

Forrás: TelR és helyi adatgyűjtés

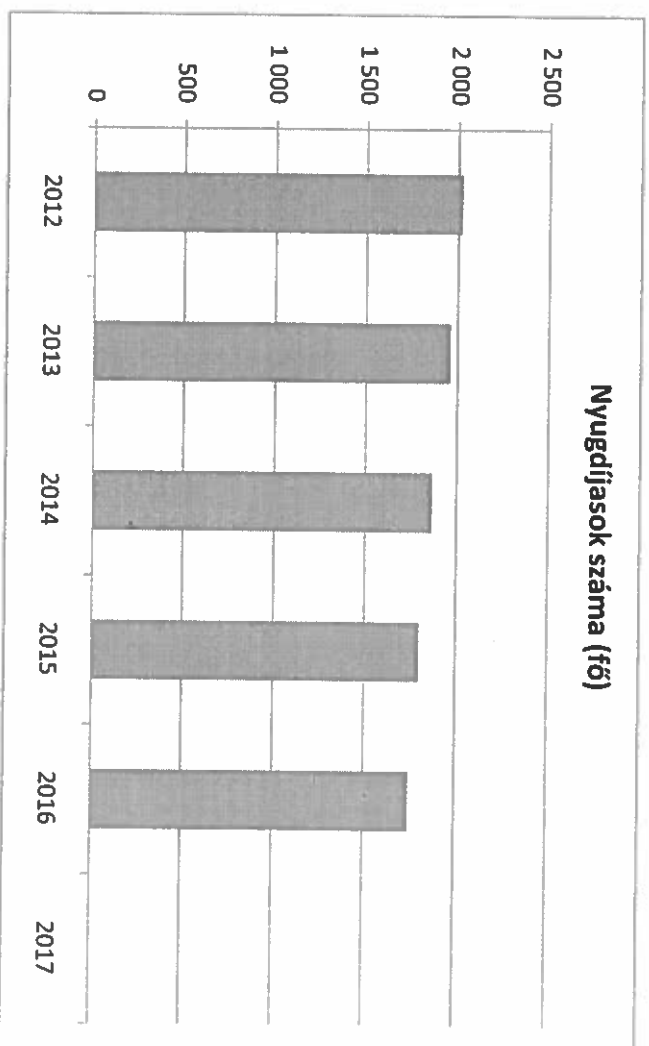

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 5201)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 5301)	Összes nyugdíjas
2012	809	1214	2 023
2013	779	1184	1 963
2014	740	1130	1 870
2015	702	1099	1 801
2016	679	1069	1 748

Forrás: TelR, KSH Tstar

6.2.3. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

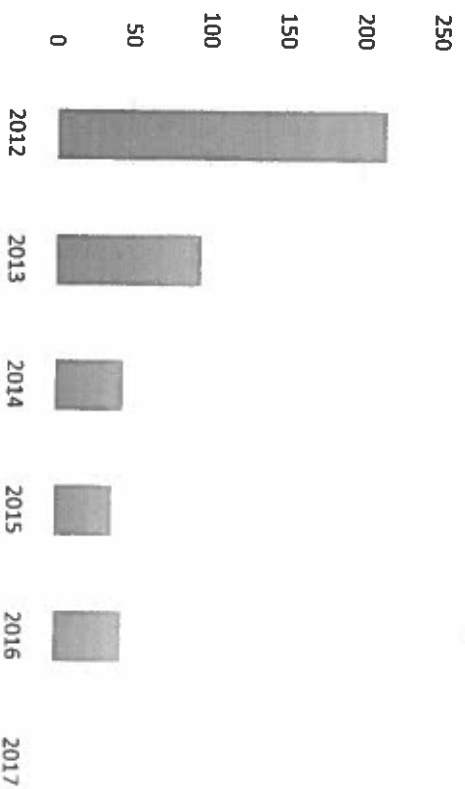
Év	Regisztrált munkanélküliek száma	55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma (TS 1010 és TS 1011)		Tartós munkanélküliek száma	55 év feletti tartós munkanélküliek száma	
		Fő	%		Fő	%
2012	387	35	9%	215	35	16%
2013	224	28	13%	95	28	29%
2014	189	27	14%	45	27	60%
2015	154	33	21%	38	33	87%
2016	122	36	30%	45	36	80%

Forrás: Helyi adatgyűjtés, TeIR

Munkanélküliek száma (fő)

Tartós munkanélküliek száma (fő)

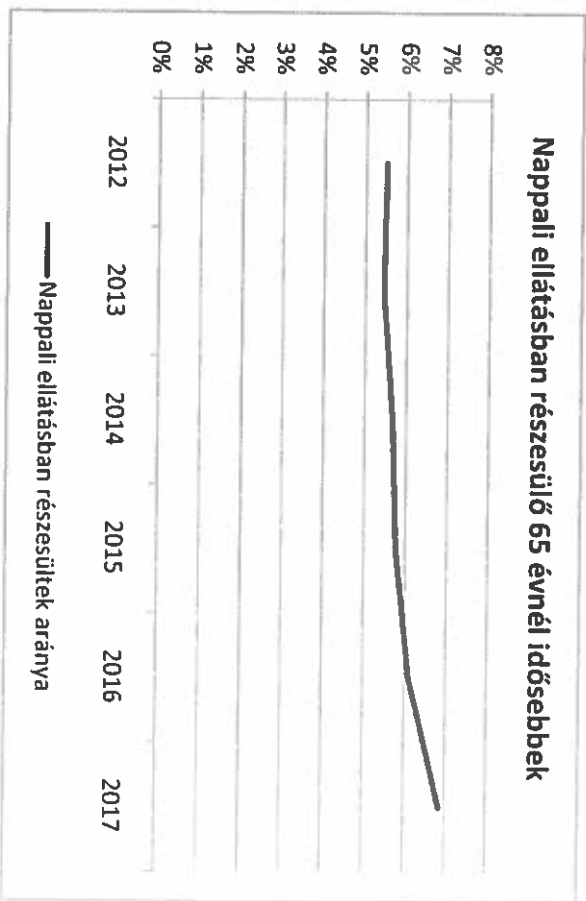
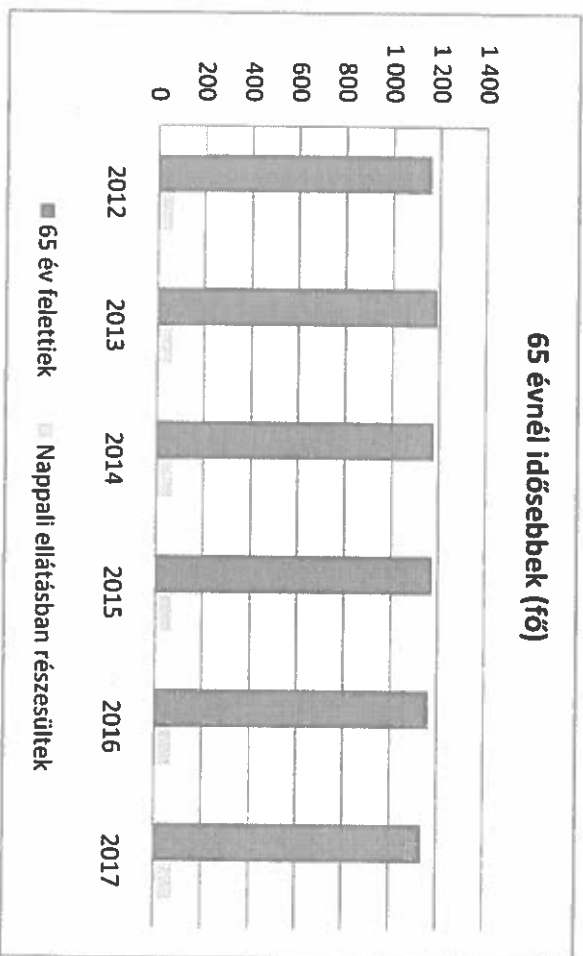

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma (TS 0328)		Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 5101)	
	Fő		Fő	%
2012	1 163		64	5,50%
2013	1 193		65	5,45%
2014	1 180		67	5,68%
2015	1 178		68	5,77%
2016	1 164		71	6,10%
2017	1 138		78	6,85%

Forrás: TelR, KSH
Tstár

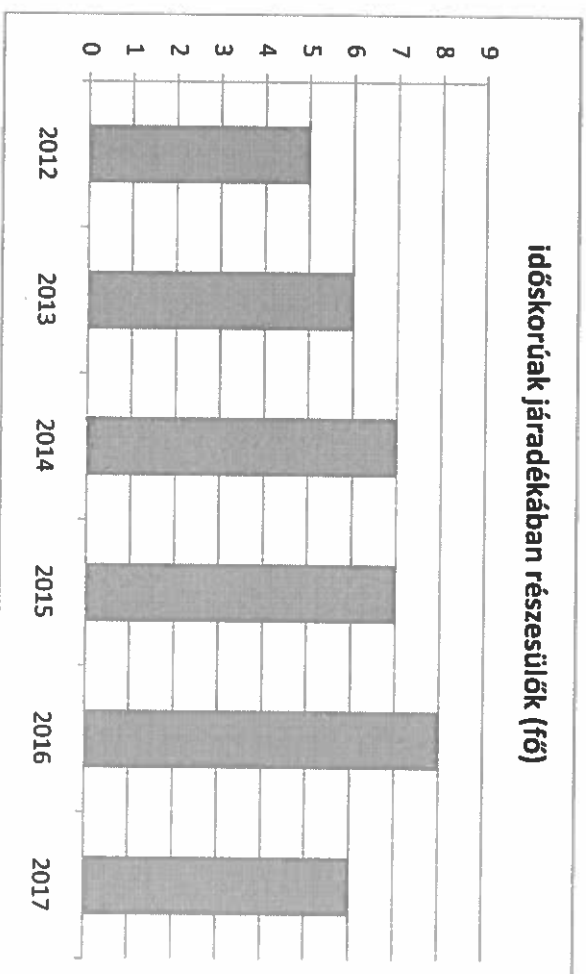

6.3.2. számú táblázat - Időskorúak járadékában részesítettek átlagos száma

Év	Időskorúak járadékában részesítettek (évi) átlagos száma (fő) (TS 5701)
2012	5
2013	6
2014	7
2015	7
2016	8
2017	6

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.4.1. számú - Művelődési közintézmények adatai

Év	A nyilvános/települési könyvtárak száma (TS 3801)	A nyilvános/települési könyvtárak egységeinek száma (leltári állomány) (TS 3901)	Muzeális intézmények száma (TS 4001)	Közművelődési intézmények száma (TS 4101)
2012	1	25 141	3	1
2013	1	22 270	3	1
2014	1	21 887	3	1
2015	1	22 551	3	1
2016	1	23 132	3	1

Forrás: TEIR

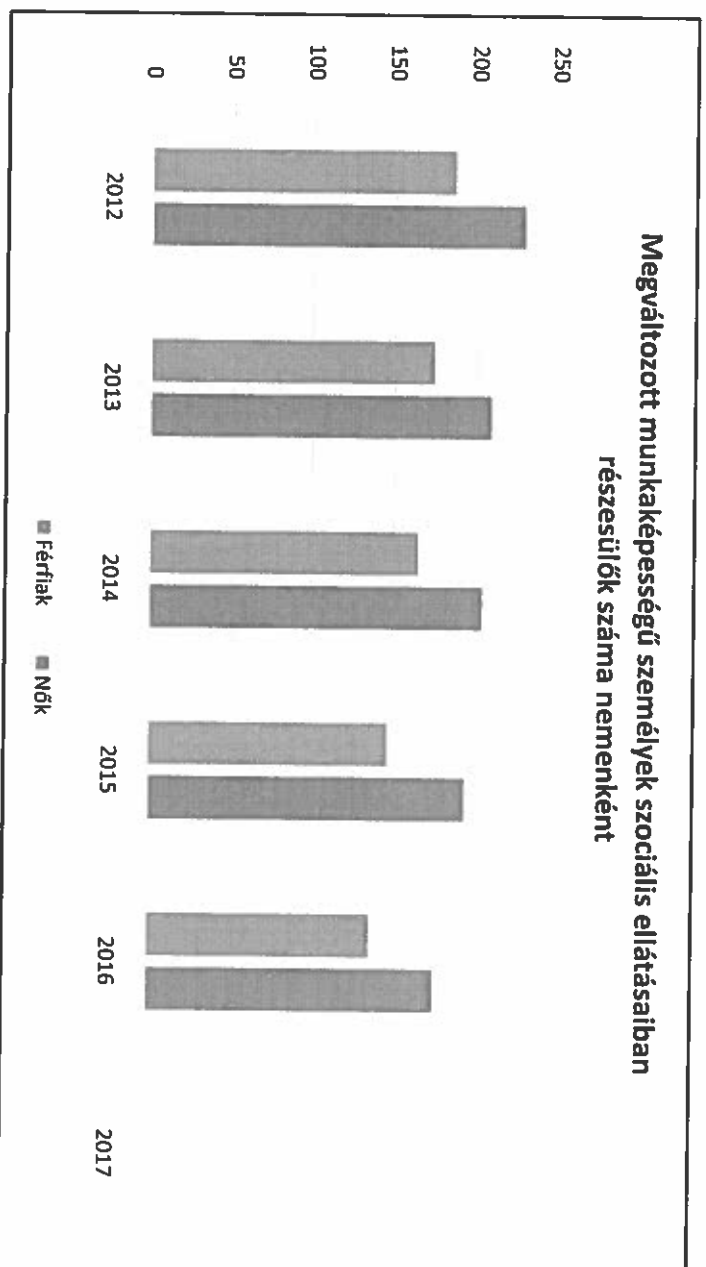

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma

nemenként

Év	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 6201)	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 6301)	Összesen
2012	186	229	415
2013	174	209	383
2014	165	204	369
2015	147	194	341
2016	137	176	313

Forrás: TelR, KSH Tstar

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma

Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 5001)	Egyházi fenntartású intézményben	Civil fenntartású intézményben
2012	3	0	0
2013	0	0	0
2014	0	0	0
2015	0	0	0
2016	0	0	0
2017	0	0	0

Forrás: TelR, KSH Tstar, a központi adatokat célszerű bontani a helyi adatszolgáltatók segítségével

